

کد مدرسه

دفترچه شماره ۱

آزمون

۱۶

مرکز سنجش آموزش مدارس برتر

پایه

۱۲

تاریخ آزمون: ۱۴۰۵/۵/۱۸

آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم انسانی

مدت پاسخ‌گویی: ۸۵ دقیقه

تعداد سؤال: ۸۰

عنوان مواد امتحانی آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی
۱	ریاضی و آمار	۲۰	۱	۲۰	۳۰ دقیقه
۲	علوم و فنون ادبی	۳۰	۲۱	۵۰	۳۰ دقیقه
۳	جامعه‌شناسی	۱۵	۵۱	۶۵	۲۵ دقیقه
۴	روان‌شناسی	۱۵	۶۶	۸۰	

مواد امتحانی	سرفصل دهم	سرفصل یازدهم	سرفصل دوازدهم
ریاضی و آمار	مطابق با کنکور سراسری		
علوم و فنون ادبی	مطابق با کنکور سراسری		
جامعه‌شناسی	مطابق با کنکور سراسری		
روان‌شناسی	مطابق با کنکور سراسری		

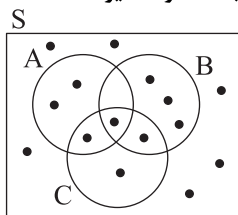
تمامی حقوق مادی و معنوی آزمون، متعلق به مرکز سنجش آموزش مدارس برتر بوده و هرگونه استفاده از آن بدون داشتن اجازه‌نامه کتبی از این مرکز، خلاف قانون و عرف و قابل پیگیری می‌باشد.

سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۵

ریاضی و آمار

۱- با توجه به نمودار زیر، مجموعهٔ (پیشامد) $(A - B)' \cap (B - C)'$ چند عضو دارد؟ (هر نقطه در نمودار، نمایش گر یک عضو متمایز است.)

(۱) ۸

(۲) ۹

(۳) ۷

(۴) ۶

۲- اگر α و β ریشه‌های معادلهٔ $\Delta x^2 - 6x - 3m = 0$ باشند و رابطهٔ $\alpha - 2\beta = 3$ برقرار باشد، ریشهٔ بزرگ‌تر کدام است؟

(۴) $\frac{3}{5}$ (۳) $\frac{9}{5}$

(۲) ۲

(۱) ۳

۳- یک مؤسسهٔ مالی مقداری پول را بین ۸ نفر متقاضی وام به مقدار مساوی تقسیم کرد؛ ولی تعدادی از آنها انصراف دادند. در نهایت مجدداً همان

مقدار پول را بین نفرات باقیمانده تقسیم کرد. این بار مبلغ وام به هر نفر به اندازهٔ $\frac{1}{3}$ دفعه قبل، بیشتر شد. چند نفر انصراف داده‌اند؟

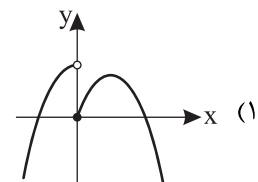
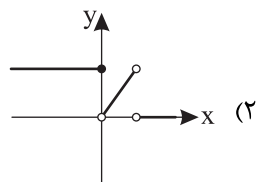
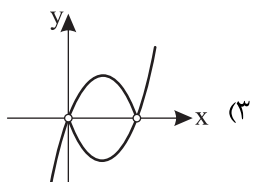
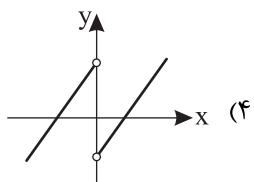
(۴) ۴

(۳) ۳

(۲) ۲

(۱) ۱

۴- کدام گزینه بیانگر نمودار یک تابع نیست؟

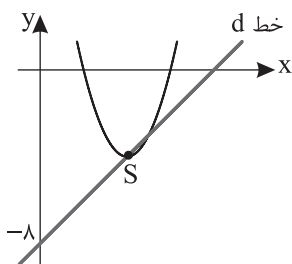
۵- خط d از رأس سهمی به معادلهٔ $y = (x - 4)^2 - 4$ می‌گذرد. این خط محور xها را با چه طولی قطع می‌کند؟

(۱) ۶

(۲) ۷

(۳) ۸

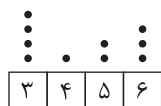
(۴) ۱۰

۶- در نمودار زیر، اختلاف مد و میانگین کدام است؟

(۱) $\frac{5}{6}$ (۲) $\frac{1}{6}$ (۳) $\frac{1}{4}$

(۴) ۱

۷- انحراف معیار داده‌های ۱۲، $4c - 20$ ، $\frac{b}{3}$ ، $3a$ برابر صفر است. واریانس داده‌های ۲۴، ۱۹، $c + 6$ ، $\frac{b}{4}$ ، a کدام است؟

(۴) ۴۰

(۳) ۷۰

(۲) ۶۰

(۱) ۵۰

۸- واریانس اعداد طبیعی کوچک‌تر از ۳۰ که مربع کامل هستند، چقدر از دامنهٔ میان‌چارکی آنها بیشتر است؟

(۴) $\frac{42}{9}$ (۳) $\frac{49}{2}$ (۲) $\frac{58}{6}$ (۱) $\frac{56}{8}$

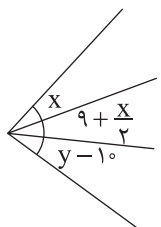
۹- نمودار زیر، قسمتی از یک نمودار راداری شامل n متغیر کمی است. n کدام است؟

(۱) ۳۶

(۲) ۱۸

(۳) ۲۰

(۴) ۴۰

محل انجام محاسبات

۱۰- نقیض گزاره $(p \vee q) \Leftrightarrow \sim p$ کدام گزینه نمی تواند باشد؟

- (۱) $(\sim p \wedge \sim q) \Leftrightarrow \sim p$ (۲) $(\sim p \wedge \sim q) \Leftrightarrow p$
(۳) $\sim p \Leftrightarrow (\sim p \wedge \sim q)$ (۴) $p \Leftrightarrow (p \vee q)$

۱۱- ارزش نقیض گزاره $(\frac{1}{p} \notin \mathbb{Z}) \wedge (\mathbb{N} \subsetneq \mathbb{R}) \Leftrightarrow (\emptyset \subseteq \mathbb{N})$ با ارزش کدام گزاره برابر است؟ (نماد مجموعه تهی، p گزاره‌ای

دلخواه، T گزاره‌ای همواره درست و F همواره نادرست است.)

- (۱) $T \Rightarrow p$ (۲) $F \Rightarrow p$ (۳) $F \vee p$ (۴) $F \wedge p$

۱۲- دامنه چند تا از مدل‌های ریاضی (توابع) مطرح شده، لزوماً زیرمجموعه $\mathbb{N}$ است؟ ($\mathbb{N}$ مجموعه اعداد طبیعی است.)

الف) حجم کره‌ای به شعاع r

ب) سرعت هلی‌کوپتر در لحظات مختلف

ج) مقدار درصد سود بانکی در ۵ سال اخیر

- (۱) صفر (۲) ۱ (۳) ۲ (۴) ۳

۱۳- اگر تابع $f(x) = (2a - 6)x^2 - (x - 1)(x - b) - 6b + c$ ، ثابت باشد و $f(\frac{1}{2}) = 8$ ، مقدار $2a + b + c$ کدام است؟

- (۱) ۷ (۲) ۸ (۳) ۹ (۴) ۱۰

۱۴- اگر $f(x) = [3x] + [-3x]$ ، $g(x) = |1/25 - x^2|$ و $h(x) = (\sqrt{3})^{x+0.5}$ باشند، حاصل عبارت $(\frac{f-g}{h})(1/5)$ کدام است؟

- (۱) $\frac{1}{3}$ (۲) $-\frac{2}{3}$ (۳) $-\frac{1}{3}$ (۴) $\frac{2}{3}$

۱۵- در یک جامعه آماری، خط فقر به کمک میانگین و میانه به ترتیب ۲۰ و ۱۸ میلیون تومان می‌باشد. اگر درآمد همه افراد این جامعه ۲ برابر شده و سپس ۶ میلیون تومان از آن کم شود، خط فقرهای جدید به کمک میانگین و میانه به ترتیب از راست به چپ کدام‌اند؟

- (۱) $33 - 30$ (۲) $40 - 36$ (۳) $38 - 36$ (۴) $37 - 33$

۱۶- در یک مراسم افراد A, B, C, D, E و F می‌خواهند سخنرانی کنند. در چند حالت فرد D بلافاصله بعد از A صحبت می‌کند و ضمناً فرد E بعد از فرد B (نه لزوماً بلافاصله) سخنرانی می‌کند؟

- (۱) ۱۲۰ (۲) ۶۰ (۳) ۸۰ (۴) ۱۰۰

۱۷- سه تاس را پرتاب می‌کنیم. با چه احتمالی، اعداد رو شده در تاس‌های اول تا سوم، به ترتیب عددی اول، عددی زوج و عددی مربع کامل هستند؟

- (۱) $\frac{1}{10}$ (۲) $\frac{1}{8}$ (۳) $\frac{1}{12}$ (۴) $\frac{1}{4}$

۱۸- یکی از دنباله‌های زیر حسابی و افزایشی است. مجموع ۱۰۰ جمله اول آن کدام است؟

- الف) $a_n = 2n - 1$ ب) $a_n = 200 - 2n$

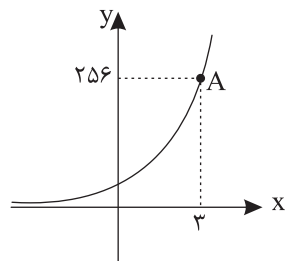
- (۱) ۲۵۰۰۰ (۲) ۱۵۰۰۰ (۳) ۱۰۰۰۰ (۴) ۲۰۰۰۰

۱۹- دنباله ۴، $a - 1$ ، a حسابی و دنباله ۴، b ، $b - 1$ هندسی است. رابطه بازگشتی دنباله ...، 18 ، a ، b کدام می‌تواند باشد؟

- (۱) $\begin{cases} a_{n+1} = 3a_n \\ a_1 = 2 \end{cases}$ (۲) $\begin{cases} a_{n+1} = 2a_n \\ a_1 = 2 \end{cases}$ (۳) $\begin{cases} a_{n+1} = a_n + 3 \\ a_1 = 3 \end{cases}$ (۴) $\begin{cases} a_{n+1} = a_n + 2 \\ a_1 = 3 \end{cases}$

۲۰- نمودار تابع $f(x) = k^{3x-1}$ به شکل زیر است. حاصل $f(0)$ کدام است؟

- (۱) ۳ (۲) ۲ (۳) $\frac{1}{3}$ (۴) $\frac{1}{2}$

محل انجام محاسبات

علوم و فنون ادبی

۲۱- چند عبارت دربارهٔ ویژگی‌های ادبیات قرن «پنجم و ششم» درست است؟

- گسترش فارسی دری و آمیزش با لغات نواحی مرکزی ایران.
- مضمون شعر این دوره حماسی و مدحی بود.
- مضمون شعر بدبینی شاعران نسبت به دنیا.
- خروج شعر از خانقاه‌ها و ورود آن به دربار.
- گسترش عرفان و تصوف.
- تأثیرپذیری شاعران از ادبیات عرب و مضامین شعری آن.

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۲۲- هریک از ویژگی‌های زیر، به ترتیب، بیانگر کدام سده از تاریخ ادبیات ایران است؟

- با توجه به ادبیات در دربار قاجاریه و رونق بازار شعر و شاعری و مدح شاهان در ایجاد نهضت بازگشت ادبی تأثیر داشت.
- شاعران این دوره بهتر و هنری‌تر به جوهر شعر دست یافتند و مضمون شعر آنها بیشتر نقد اجتماعی است.
- در این عصر بیشترین رویکرد نویسندگان به رمان‌های تاریخی بود چون نوعی باستان‌گرایی و روحیهٔ کاوش گرانه در شناخت گذشته حاکم بود.
- در این دوره شعر از حوزهٔ تصرف شاعران باسواد و آگاه به فنون ادب خارج شد و در نزد پیشه‌وران، بازاریان و عامهٔ مردم رونق گرفت.

(۱) قرن چهارم - قرن سیزدهم - قرن دوازدهم - قرن دهم و یازدهم

(۲) قرن دوازدهم و سیزدهم - قرن چهاردهم - قرن دوازدهم و سیزدهم - قرن دهم و یازدهم

(۳) قرن دوازدهم و سیزدهم - قرن معاصر - قرن چهاردهم - قرن دوازدهم

(۴) قرن سیزدهم و چهاردهم - قرن چهاردهم - قرن دهم و یازدهم - قرن دوازدهم و سیزدهم

۲۳- هر عبارت به ترتیب، مربوط به کدام اثر ادبی است؟

- این اثر در قرن هفتم در سیر و سلوک عارفانه در قالب نظم و نثر بیان شده است.
- این کتاب تاریخ پیامبران، خلفای چهارگانه، خلفای بنی‌عباس و تاریخ ایران را تا سال ۷۳۰ ه. ق در بر می‌گیرد.
- قدیمی‌ترین تاریخ نوشته شده دربارهٔ تیمور لنگ است.
- این اثر نثری شیوا، آراسته و دل‌انگیز دارد و در بین متون عارفانه از مرتبهٔ والایی برخوردار است. در بیان سلوک دین و تربیت نفس انسانی نوشته شده است.

(۱) عشاق‌نامه - جامع‌التواریخ - ظفرنامهٔ شامی - مرصادالعباد (۲) لمعات - تاریخ گزیده - ظفرنامهٔ شامی - مرصادالعباد

(۳) لمعات - جامع‌التواریخ - انوار سهیلی - نفحات‌الانس (۴) عشاق‌نامه - تاریخ جهانگشا - انوار سهیلی - نفحات‌الانس

۲۴- همهٔ گزینه‌ها بیانگر ویژگی‌های «فکری و ادبی» شعر سدهٔ «پنجم و ششم» است، به جز.....

(۱) توجه بیشتر به آرایه‌های ادبی - فراوانی ترکیبات نو

(۲) به کارگیری ردیف‌های فعلی و اسمی دشوار - رواج هجو در شعر

(۳) رواج حس دینی - رواج داستان‌سرایی و منظومه‌های داستانی

(۴) رواج بیشتر قالب‌های شعری - رواج مفاخره و انتقاد اجتماعی

۲۵- در کدام گزینه ویژگی‌های «زبانی» شعر عصر بیداری بیان نشده است؟

(۱) خَلد گر به پا خاری آسان برآید

(۲) جانم ملول گشت ز فرعون و ظلم او

(۳) آتش حب‌الوطن چو شعله فروزد

(۴) باز خواهم به سوی مسکن عقبی رفتن

۲۶- شاخص‌ترین درون‌مایه‌های شعر عصر بیداری در کدام ابیات دیده می‌شود؟

(الف) بر فرض وکیل هم خطا پیشه بود

(ب) اندر اروپا سر به سر در علم و تحصیل و هنر

(ج) اولین روز که گیتی به ترقی برخاست

(د) همه به راه وطن داده جان خویش ز دست

(ه) غلّه و جنس چو از زارع و از کارگر است

(۱) الف، ب و ج (۲) ج، د و ه

۲۷- کدام ابیات از نظر ویژگی‌های «زبانی» در یک حیطهٔ سیکی هستند؟

(الف) آتشین تبخال باشد حاصل موج سراب

(ب) بازگشت تو اگر بود به پیری موقوف

(ج) صباحت آب در گلزارش از جوی گهر بسته

(د) هست در قبضهٔ تقدیر، گشاد دل تنگ

(ه) مشو از زیردست خویش ایمن در زبردستی

(۱) الف، ب و ج (۲) ج، د و ه

چه سازم به خاری که در دل نشیند

آن نور روی موسی عمرانم آرزوست

از دل مؤمن کند به مجمره اسپند

چه کنم گلخن دنیا پس از اینم بس و بس

چه سازم به خاری که در دل نشیند

آن نور روی موسی عمرانم آرزوست

از دل مؤمن کند به مجمره اسپند

چه کنم گلخن دنیا پس از اینم بس و بس

چه سازم به خاری که در دل نشیند

آن نور روی موسی عمرانم آرزوست

از دل مؤمن کند به مجمره اسپند

چه کنم گلخن دنیا پس از اینم بس و بس

چه سازم به خاری که در دل نشیند

آن نور روی موسی عمرانم آرزوست

از دل مؤمن کند به مجمره اسپند

چه کنم گلخن دنیا پس از اینم بس و بس

چه سازم به خاری که در دل نشیند

آن نور روی موسی عمرانم آرزوست

از دل مؤمن کند به مجمره اسپند

چه کنم گلخن دنیا پس از اینم بس و بس

(۱) الف، ه و ب (۲) الف، ج و ه (۳) الف، د و ه (۴) ب، د و ه

۲۸- کدام ابیات بیانگر ویژگی «ادبی» یک سبک هستند؟

- (الف) مهر خاموشی نگیرد پیش آه گرم را
(ب) نیست هر ناشسته رو، شایسته اقبال عشق
(ج) چون نداری ترجمانی همچون عیسی در کنار
(د) بیدارتر ز دیده آینه مانده ایم
(ه) از آن خود را در این ماتم سرا خرم نمی بینم
- (۱) الف، ج و د (۲) الف، ب و ه

۲۹- بیت زیر به کدام آرایه های ادبی آراسته شده است؟

- «از بوی تو در تاب شود آهوی مشکین
(۱) ایهام - حسن تعلیل - حس آمیزی - مجاز
(۳) ایهام تناسب - جناس - استعاره - تشخیص

۳۰- ابیات زیر دارای همه آرایه های ادبی است، به جز

- «ترک این راه کن که نبود راست
اگرست ساز نیست سوز کجاست
(۱) تکرار - سه بار ایهام
(۳) کنایه - ایهام

۳۱- آرایه های ادبی ذکر شده برابر همه گزینه ها درست است، به جز

- (۱) گرچه می گویند باران نیست در ابر سفید
(۲) ای سر زلف تو لیلی و جهانی مجنون
(۳) ای گل ز اصل شکری تو با شکر لایق تری
(۴) به صبر کوش تو ای دل که حق رها نکند

۳۲- تعداد آرایه های ادبی ذکر شده برابر کدام بیت درست است؟

- (۱) ای کرده مه را از تیره شب نقاب
(۲) با سرو قامت شمشاد گو مروی
(۳) خادم! بسوز عود مطرب بساز چنگ
(۴) مشک است یا خط است یا شام شب نمای

۳۳- کدام بیت استعاره بیشتری دارد؟

- (۱) صبح برآمد به بام مرغ درآمد به زیر
(۲) ز شوق مجلس مستان نگر به بزم افق
(۳) زهی زلفت شکسته نرخ سنبلی
(۴) ای ز چشم رفته خواب از چشم خواب

۳۴- آرایه های ادبی برابر چند بیت نادرست آمده است؟

- (الف) موضع کفر نیست جز در رنج
(ب) تا کی روم از عشق تو شوریده به هر سوی
(ج) صیاد من آن است که نخجیر تو گردد
(د) آفت هوش اسیران برق دیدار است و بس

(۱) یک

(۲) دو

(۳) سه

(۴) چهار

تب کجا در عقده تبخال می گردد گره
مه کجا در دیده پروانه گیرد جای شمع
مهر خاموشی چو مریم بر لب گویا منه
آشفته تر ز خواب پریشان نشسته ایم
که بر هر سو نظر می افکنم جز غم نمی بینم

(۳) ج، د و ه (۴) ب، د و ج

گر باز کنند از شکن زلف تو تابی»

- (۲) ایهام - جناس - ایهام تناسب - استعاره
(۴) کنایه - مجاز - تشبیه - تشخیص

دل به سوی عراق و رو به حجاز
ورت آواز هسست کـــــــــــــو آواز»

- (۲) جناس - سه بار ایهام تناسب
(۴) مجاز - ایهام تناسب

از طراوت می چکد از پرتو مهتاب، آب
(اسلوب معادله - استعاره - تناسب)
عالمی برشکن زلف سیاهت مفتون
(مجاز - تلمیح - تشبیه)
شکر خوش و گل هم خوش و از هر دو شیرین تر وفا
(حس آمیزی - استعاره مکنیه - تکرار)
چنین عزیز نگینی به دست اهرمنی
(تلمیح - استعاره مصرحه - مجاز)

در شب فکنده چین بر مه فکنده تاب
(سه بار استعاره)
با ماه طلعتت خورشید گو متاب
(دو تشبیه - دو تشخیص)
بلبل بزن نوا ساقی بده شراب
(سه بار ایهام تناسب)
ماه است یا رخ است یا صبح شب نقاب
(پنج بار تشبیه)

صبح تبسم نمای مرغ ترنم نواز
که زهره نغمه سرای است و مشتری رقص
گلستان رخست خندیده بر گل
و آب رویست بسزده آب از روی آب

مرجع شکر نیست جز سر گنج
(لف و نشر - موازنه)
تا کی دوم از شور تو دیوانه به هر کوی
(ایهام تناسب - جناس)
سلطان من آن است که هندوی تو باشد
(تناقض - تناسب)
می زند رنگ گل، آتش در بنای عندلیب
(اسلوب معادله - مجاز)

۳۵- کدام بیت دارای «تضاد، تناقض، استعاره و تشبیه» است؟

- (۱) ای سرو سیم‌تن صبح است در فکن
- (۲) چون آتشی رخت نبرد آبروی من
- (۳) آبی بر آتشم زن از آن آتش مذاب
- (۴) آن خط سبز که از شمع رخت دود برآورد

۳۶- آرایه‌های ادبی برابر کدام ابیات به درستی ذکر شده است؟

- (الف) مقیم طاق دو ابروی توسست مردم و چشمم
- (ب) لفظی فصیح و شیرین، قدی بلند چابک
- (ج) کی توان گفت سر عشق به عقل
- (د) دشمن زندگی است موی سپید

در جام آبگون آن آتش مذاب
زان آب آتشی، بر آتشم زن آب
که آب و گلسم تمام بر آتش نهاده‌ای
دود آهی است که در آتش روی تو رسیده است

وگر چه جفت غمم بی تو در زمانی تو طاقی
(استعاره مصرحه - ایهام)
رویی لطیف زیبا چشمی خوش کشیده
(تشبیه - حس آمیزی)
کی توان سخت سنگ خاره به خار
(اسلوب معادله - جناس ناهمسان)
روی دشمن سبیه بایسد کورد
(اغراق - تضاد)

(۳) سه (۴) چهار

۳۷- با توجه به اینکه مطلع غزل بیت «نه فلک مر عاشقان را بنده باد / دولت این عاشقان پاینده باد» است قافیه کدام گزینه درست است؟

این گهر را لعلش استاینده باد
طالبان را چشم بکشاینده باد
چابک و صیاد و براینده باد
پر و بال مرغ جان برکنده باد

در حرم جان ما بر چه رسیدی بگو
دوش ز گلزار او هر چه بچیدی بگو
چون که چنینم درآ جز که چنانم مده
گر نگشایم گره هیچ گشادم مده

منتظرم تا چه برآید ز آب؟
چو شد رسیده نیابد ز تیغ تیز دریغ
تا چند چو رفتید دگر باره برآئید؟
نه خاک تو شدم از من چه گام باز گرفتی

که فلک باز شکار است و همه خلق شکارند
گر تو خواهی که نباشم تن من برخی جانت
آن زید شاد کز اول به غمت جان بسپارد
این تویی کز تو مرا روز چنین باید دید

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

(۱) از پی لعلش گهربارست چشم
(۲) چشم ما بگشاد چشم مست او
(۳) دل ز ما بر بود حسن دلربا
(۴) مرغ جانم گر نپرد سوی عشق

۳۸- در کدام گزینه قافیه میانی از نوع (۱) است؟

(۱) ای شه و سلطان ما ای طربستان ما
(۲) نرگس خمار او ای که خدا یار او
(۳) دوش بدادی مرا از کف خود باده را
(۴) باده از آن خم مه پر کن و پیشم بنه

۳۹- وزن کدام گزینه ناهمسان است؟

(۱) رنگ همه خام و چنان پیچ و تاب
(۲) به ناز باز همی پرورد ورا دهقان
(۳) ای هفت مدبر که بر این پرده سرائید
(۴) دلم که مرغ تو آمد به دام باز گرفتی

۴۰- وزن کدام گزینه متفاوت است؟

(۱) جز که هشیار حکیمان خبر از کار ندارند
(۲) من همه عمر بر آنم که دعاگوی تو باشم
(۳) به سر تو که دل تو سر انصاف ندارد
(۴) این منم کز تو مرا حال بدین جای رسید

۴۱- در کدام گزینه وزن درست نیست؟

(۱) وقتی که چنگ وحشی باران گشوده است (مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن)
(۲) دل هوای بانگ عاشقانه دارد (فاعلات فاعلات فاعلاتن)
(۳) یاد تو چون سکه‌ای سیمین رها بر آب این دریاست (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن)
(۴) که زیر آسمان دیگری غنوده‌ام (مفاعیلن مفاعیلن فاعلن فعل)

۴۲- اختیارات مقابل کدام گزینه درست نیست؟

(۱) به تو در گریخت خاقانی و دل فشاند بر تو
(۲) به سرا و مجلس خود مطلب گرانی ما
(۳) از پی آن را که شب پرده راز من است
(۴) تا دل خاقانی است از تو همی نگذرد

اگرش قبول کردی خبری فرست ما را
(بلند به کوتاه - انتهای مصرع)
چو تو بر نشان کاری چه کنی نشان ما را
(بلند به کوتاه - کوتاه به بلند)
خواهم کز دود دل پرده کنم روز را
(ابدال - حذف همزه)
بو که درآرد به مهر آن دل کین‌توز را
(قلب - حذف همزه)

- ۴۳- کدام گزینه به ترتیب در بحر «رمل، متقارب، رجز و هزج» سروده شده است؟
 (الف) صبا از من پیامی ده، به آن صیاد سنگین دل
 (ج) در غم شیرین نجوشی لاجرم سرکه فروشی
 (۱) ج، د، ب و الف (۲) د، ج، الف و ب
 (۳) الف، ب، ج و د (۴) ب، الف، د و ج
- ۴۴- کدام گزینه در مورد ابیات زیر نادرست است؟
 «دستارچه‌ای کسان بت دلبر دارد
 بر مرده صدساله اگر برگذرد
 (۱) اقلاً دو آرایه مشترک با بیت «صنما مرده آنم که تو جانم باشی / می‌دهم جان که مگر جان جهانم باشی» دارند.
 (۲) نشانه‌های هجایی ابیات را می‌توان به دو صورت برش زد.
 (۳) هر دو اختیار زبانی تغییر کمیت مصوت‌ها در این دو بیت به کار رفته است.
 (۴) با بیت «به خاک حافظ اگر یار بگذرد چون باد / ز شوق در دل آن تنگنا کفن بدرم» تناسب معنایی دارد.
- ۴۵- کدام گزینه در بحر «هزج مسدس محذوف» است؟
 (۱) دلا غافل ز سبحانی چه حاصل
 (۲) اگر فرزند تو بودم چرا ایدون
 (۳) مبارک باد عید، آن دردمند بی‌کسی را
 (۴) فراز چرخ نیلی ناله مستانه‌ای دارد
- ۴۶- کدام گزینه با بیت زیر تناسب مفهومی دارد؟
 «ز یزدان دان نه از ارکان که کوه دیدگی باشد
 (۱) ز لطف و صنعت صانع کدام را گویم
 (۲) سبک رو چون توانی بود سوی آسمان تا تو
 (۳) جلوه آن حور پیکر خونم از دل ریخته
 (۴) زمانه ساخت ز هفت اختر و چهار ارکان
- ۴۷- کدام بیت به مفهوم موجود در بیت «من مسلمانم / قبله‌ام یک گل سرخ / جانمازم چشمه / مهرم نور / دشت سجاده من» اشاره ندارد؟
 (۱) گویند تذروان که تو آنی که بدانی
 (۲) بنگر که عقاب از پس تسبیح چه گوید
 (۳) گنجشک بهاری صفت باری گوید
 (۴) ایزد چو به زنار نیستست میانتان
- ۴۸- مفهوم مقابل چند بیت نادرست ذکر شده است؟
 (الف) چرخ از دهنم نواله در خاک افکند
 (ب) به غلط هم نرود بر سر مجنون لیلی
 (ج) چه خون‌ها در دل ارباب همت می‌توان کردن
 (د) می‌شد آن کس که جز او جان سخن کس نشناخت
 (ه) اشک غماز من از سرخ برآمد چه عجب
 (و) گر در خیال چرخ فتد عکس تیغ او
- ۴۹- مفهوم کدام بیت از سایر ابیات متفاوت است؟
 (۱) بشکن دل بی‌نوا می‌نوا را ای عشق
 (۲) سپهر خون به دلم می‌کند نمی‌داند
 (۳) پایان ناز او چو به بیگانگی کشید
 (۴) ای کوه طور گردن دعوی مکن بلند
 ۵۰- چند بیت از ابیات زیر به مفهوم مشترکی اشاره دارند؟
 (الف) زحمت چه می‌کشی پی درمان ما طبیب؟
 (ب) هر کجا دردی است درمانیش هست
 (ج) اشک خونین بنمودم به طبیبان گفتند
 (د) عاشقان دل دادن آیین کرده‌اند
 (ه) گر صبر بود درد به درمان رسد آخر
 (و) درد دل عاشق را عیسی نکند چاره
- ۴۳- رفت و نیامد زو خبر جز حسرت و رنج و غنا
 (د) تو محمود نامی و محمود کاری
 (۳) الف، ب، ج و د (۴) ب، الف، د و ج
- گر بویی از آن باد صبا بر دارد
 در حال ز خاک تیره سر بر دارد
 (۱) اقلاً دو آرایه مشترک با بیت «صنما مرده آنم که تو جانم باشی / می‌دهم جان که مگر جان جهانم باشی» دارند.
 (۲) نشانه‌های هجایی ابیات را می‌توان به دو صورت برش زد.
 (۳) هر دو اختیار زبانی تغییر کمیت مصوت‌ها در این دو بیت به کار رفته است.
 (۴) با بیت «به خاک حافظ اگر یار بگذرد چون باد / ز شوق در دل آن تنگنا کفن بدرم» تناسب معنایی دارد.
- مطیع نفس شیطانی چه حاصل
 چو بد مهران ز من پیوند بگسستی؟
 که نه کس را مبارکباد گوید نه کس او را
 دل از بام فلک دیگر نمی‌آید فرود امشب
- که خطی کز خرد خیزد تو آن را از بنان بینی
 که بحر قدرت او را پدید نیست کنار
 ز ترکیب چهار ارکان همی خود را گران بینی
 بنده آن صانع کان پیکر از گل ریخته
 برای زینت بزم تو لشکر آتش و آب
- سرخ / جانمازم چشمه / مهرم نور / دشت سجاده من» اشاره ندارد؟
 راز تن بی‌قوت و بی‌روح و روان را
 آراسته دارید مر این سیرت و سان را
 کز بوم به انگیزد اشجار نوان را
 در پیش چو خود خیره میندید میان را
- دولت قدح پیش لب آورد و بریخت
 (ناکامی شاعر)
 عاشق این بخت ندارد، سخنی ساخته‌اند
 (بی‌قراری عاشق)
 در استغنا بود گر اتفاقی بینوایان را
 (ارزش بی‌نیازی)
 من همی‌دیدم و از کالبدم جان می‌رفت
 (دریافتن ارزش سخن)
 خجل از کرده خود پرده‌داری نیست که نیست
 (نکوهش سخن‌چینی)
 از یک‌دگر جدا شود اجزای توأمان
 (تسلیم بودن در برابر معشوق)
- ۴ (۳) ۳ (۴)
- این ساز شکسته‌اش خوش‌آهنگ‌تر است
 که آبروی سفال شکسته از باده است
 کار دل شکسته به دیوانگی کشید
 آخر دل شکسته ما جلوه‌گاه کیست
- ما به نمی‌شویم و تو بدنام می‌شوی
 درد عشق است آنکه درمانیش نیست
 درد عشق است و جگر سوز دوا بی دارد
 من به تو جان دادن آیین آورم
 فریاد که بی‌صبر و قرار است دل ما
 درمان نهد سودی سودای محبت را
- ۴ (۳) ۲ (۴)
- ۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۲) ۵ (۱)

۵۱- در کدام گزینه لایه‌های نظام تعلیم و تربیت از سطحی‌ترین به عمیق‌ترین مرتب شده است؟

- (۱) دانایی از نادانی بهتر است. — انسان تربیت‌پذیر است. — دانش‌آموز — برای دانا شدن باید به مدرسه رفت.
- (۲) دانش‌آموز — برای دانا شدن باید به مدرسه رفت. — دانایی از نادانی بهتر است. — انسان تربیت‌پذیر است.
- (۳) دانایی از نادانی بهتر است. — دانش‌آموز — انسان تربیت‌پذیر است. — برای دانا شدن باید به مدرسه رفت.
- (۴) دانش‌آموز — دانایی از نادانی بهتر است. — برای دانا شدن باید به مدرسه رفت. — انسان تربیت‌پذیر است.

۵۲- هریک از عبارات‌های زیر به ترتیب، با کدام موارد انطباق دارد؟

- مقابلهٔ جهان اسلام با هجوم مغول
- هویت فرهنگی جوامع اسلامی از دیدگاه مستشرقان
- هدف متفکران ایرانی از پدید آوردن آثاری با عناوین غرب‌زدگی
- بُعد تاریخی هویت جامعه

- (۱) دفع مهاجمان - سکولار و دنیوی - نقد هویت‌های کاذب - سرزمین
- (۲) جذب و هضم مهاجمان درون خود - توحیدی و اساطیری - نقد هویت‌های کاذب - خاطرهٔ جمعی و مشترک افراد
- (۳) دفع مهاجمان - توحیدی و اساطیری - نقد رویکرد تقلیدی به فرهنگ غرب - سرزمین
- (۴) جذب و هضم مهاجمان درون خود - سکولار و دنیوی - نقد رویکرد تقلیدی به فرهنگ غرب - سرنوشت و سرگذشت مشترک افراد

۵۳- با توجه به عقاید و ارزش‌های بنیادین، به ترتیب هریک از عناوین زیر مربوط به کدام قسمت در جدول است؟

- سکولاریسم
- روشنگری عام
- خدمات‌محور
- روشنگری خاص

عقاید و ارزش‌های بنیادین	فرهنگ معاصر غرب	فرهنگ توحیدی
هستی‌شناختی	«ج»	دینی
انسان‌شناختی	اومانیزم	«ب»
معرفت‌شناختی	«الف»	«د»

- (۱) الف - د - ج - ب
- (۲) ج - الف - ب - د
- (۳) الف - ب - د - ج
- (۴) ج - د - ب - الف

۵۴- به ترتیب، علت هریک از عبارات زیر در کدام گزینه آمده است؟

- تنگ شدن عرصه بر کنش‌های عاطفی و اخلاقی
- تبدیل ارزش‌ها به واقعیت
- فروریختن اقتدار کلیسا
- شکل‌گیری چالش‌های درون فرهنگی در جامعهٔ جهانی

- (۱) رواج کنش‌های حسابگرانهٔ معطوف به دنیا - تطبیق عقاید کلان با ارزش‌ها - مواجههٔ اروپاییان با مسلمانان - تقسیم‌بندی جامعهٔ جهانی به بخش‌های مرکز و پیرامون
- (۲) رواج کنش‌های حسابگرانهٔ معطوف به دنیا - عمل کردن بر طبق ارزش‌ها - جنگ‌های صلیبی - نبودن ویژگی‌های مطلوب در فرهنگ یا فرهنگ‌های اثرگذار در جامعهٔ جهانی
- (۳) طرد عناصر معنوی و مقدس در جهان متجدد - عمل کردن بر طبق ارزش‌ها - فتح قسطنطنیه - نبودن ویژگی‌های مطلوب در فرهنگ یا فرهنگ‌های اثرگذار در جامعهٔ جهانی
- (۴) طرد عناصر معنوی و مقدس در جهان متجدد - تطبیق عقاید کلان با ارزش‌ها - ظهور قدرت‌های محلی به عنوان رقیبان دنیاطلب کلیسا - تقسیم‌بندی جامعهٔ جهانی به بخش‌های مرکز و پیرامون

۵۵- پاسخ سؤال‌های زیر به ترتیب کدام است؟

- ارزش‌ها از چه نوع مفاهیمی هستند؟
- روش تداوم جهان اجتماعی چیست؟
- قرآن کریم در مقابل توجه به جایگاه ویژهٔ جامعه و فرهنگ چگونه نقش افراد را تصور می‌کند؟
- تطبیق عقاید، ارزش‌ها، هنجارها و رفتارهای فرهنگ با چه مفهومی، فرهنگ را به فرهنگ حق تبدیل می‌کند؟
- (۱) هدف و مقصود - انتقال فرهنگ خود به نسل‌های بعد - با تأکید بر مسئولیت فرد در قبال فرهنگ و جامعه - نیازهای فطری
- (۲) وسیله و روش - انتقال فرهنگ خود به نسل‌های بعد - با ارتباط برقرار کردن میان جهان تکوینی، فرهنگی و ذهنی - باورهای دینی
- (۳) هدف و مقصود - جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی - با ارتباط برقرار کردن میان جهان تکوینی، فرهنگی و ذهنی - نیازهای فطری
- (۴) وسیله و روش - جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی - با تأکید بر مسئولیت فرد در قبال فرهنگ و جامعه - باورهای دینی

۵۶- به ترتیب، پاسخ هریک از سؤال‌های زیر کدام است؟

- هدف از حذف پوشش دینی در دورهٔ رنسانس چه بود؟
- مرز قلمرو آرمانی و واقعی جهان اجتماعی بر چه اساسی تعیین می‌شود؟
- کدام‌یک، از مؤلفه‌های مفهوم اقتصاد مقاومتی است؟
- (۱) بسط ابعاد دنیوی و این جهانی خود - عمل مردم - اتکا بر روحیهٔ جهادی و ظرفیت‌های مولد مردمی و دولتی
- (۲) عبور از مسیحیت و تداوم فرهنگ یونان - جامعه‌پذیری - متکی دانستن اقتصاد بر تولیدات داخلی و تعامل با دیگر کشورها
- (۳) بازگشت به فرهنگ یونان و رم باستان - فرهنگ حق و باطل - بازسازی هویت اقتصادی از طریق اقتصاد مقاومتی
- (۴) بازگشت به فرهنگ اساطیری - کنش اجتماعی - بازسازی هویت اجتماعی خود از طریق اقتصاد مقاومتی

- ۵۷- به ترتیب، هریک از عبارات داده‌شده به کدام شخصیت اشاره دارد؟
- اصلاح‌گر دینی که با تفاسیر پروتستانی از دین، در گسترش فرهنگ سکولار در فرهنگ عمومی غرب نقش داشت.
 - نشریه‌ای دربارهٔ خودباوری مسلمانان و مبارزه با استعمار در پاریس منتشر و در ده‌ها کشور آسیایی و آفریقایی توزیع می‌کرد.
 - نتیجهٔ تحقیقاتش را در کتابی به نام تیمارستان‌ها در سال ۱۹۶۱ منتشر کرد.
- (۱) مارتین لوتر - محمد عبده - لمبروزو
 - (۲) ژان کالون - سید جمال‌الدین اسدآبادی و محمد عبده - گافمن
 - (۳) مارتین لوتر - سید جمال‌الدین اسدآبادی - لمبروزو
 - (۴) ژان کالون - محمد عابدالجابری و طه عبدالرحمن - گافمن
- ۵۸- گزینهٔ درست را در ارتباط با گزاره‌های زیر انتخاب کنید.
- معیارهای تقسیم جوامع از دیدگاه فارابی
 - تقسیم کار در جوامع مقطع اول دور کیم
 - استفاده از نهادها و سازمان‌های اقتصادی و سیاسی بین‌المللی
- (۱) علم، اندیشه، فرهنگ و رفتار - یا شکل نگرفته و یا خیلی ساده و ابتدایی است - عملکرد استعمار نو
 - (۲) ثروت، رشد علمی، دین و رفتار - تقسیم کار گسترده وجود دارد - سیاست استعمار فرانسه
 - (۳) ثروت، اندیشه، فرهنگ و دین - در حد تقسیم کار سنی، جنسی و ابتدایی است - روش استعمار فرانسه
 - (۴) علم، اندیشه، دین و ثروت - تقسیم کار شکل نگرفته - شیوهٔ استعمار نو
- ۵۹- به ترتیب، هریک از عبارات زیر به چه مفهومی اشاره دارد؟
- (الف) الناس بأمرائهم أشبه منهم بأبائهم: مردم به دولت مردان خود شبیه‌ترند تا به پدرانشان
 - (ب) تعیین ارزش‌ها و اصول حاکم بر نظام سیاسی توسط نظام فرهنگی
 - (ج) حاکمیت مردم بر اساس خواسته‌های خود
 - (د) جامعه‌ای که ارزش‌های آن عقلانی نباشد.
- (۱) هویت سیاسی داشتن جهان اجتماعی علاوه بر دارا بودن هویت فرهنگی - اثرگذاری نظام فرهنگی بر نظام سیاسی - جمهوری - جامعهٔ استبدادی
 - (۲) تأثیرپذیری افراد و هویت اجتماعی آنها از نظام سیاسی - تأمین اقتدار نظام سیاسی توسط نظام فرهنگی - دموکراسی - جامعهٔ استبدادی
 - (۳) هویت سیاسی داشتن جهان اجتماعی علاوه بر دارا بودن هویت فرهنگی - تأمین اقتدار نظام سیاسی توسط نظام فرهنگی - جمهوری - جامعهٔ جاهلی
 - (۴) تأثیرپذیری افراد و هویت اجتماعی آنها از نظام سیاسی - اثرگذاری نظام فرهنگی بر نظام سیاسی - دموکراسی - جامعهٔ جاهلی
- ۶۰- به ترتیب، پاسخ هریک از سوالات زیر، در کدام گزینه به درستی آمده است؟
- (الف) افزایش و کاهش جمعیت به منزلهٔ چیست؟
 - (ب) چرا تأمین جمعیت مناسب برای جهان‌های اجتماعی، مسأله‌ای هویتی است؟
 - (ج) چرا برخی از کشورهای سلطه‌گر غرب، جنگ اقتصادی تمام‌عیاری علیه کشور ما به راه انداخته‌اند؟
- (۱) گسترش فرهنگ و معانی آن - محدود شدن گسترهٔ فرهنگ و جهان اجتماعی - زیرا کاهش جمعیت، می‌تواند زمینه‌ساز بسط و تسلط جهان‌های اجتماعی دیگر باشد. - زیرا پاشنهٔ آشیل ایران اسلامی را اقتصاد می‌دانند.
 - (۲) بیشتر شدن مقاومت در برابر تغییرات فرهنگی - ایجاد زمینهٔ تحولات فرهنگی مثبت و منفی - زیرا افزایش جمعیت، می‌تواند جهان اجتماعی را در مقابل انواع آسیب‌های فرهنگی محافظت کند. - زیرا پاشنهٔ آشیل ایران اسلامی را اقتصاد می‌دانند.
 - (۳) گسترش فرهنگ و معانی آن - محدود شدن گسترهٔ فرهنگ و جهان اجتماعی - زیرا افزایش جمعیت، می‌تواند جهان اجتماعی را در مقابل انواع آسیب‌های فرهنگی محافظت کند. - زیرا در جهان غرب، سرمایه‌داری عامل اصلی هویت‌یابی افراد و جوامع است.
 - (۴) بیشتر شدن مقاومت در برابر تغییرات فرهنگی - ایجاد زمینهٔ تحولات فرهنگی مثبت و منفی - زیرا کاهش جمعیت، می‌تواند زمینه‌ساز بسط و تسلط جهان‌های اجتماعی دیگر باشد. - زیرا در جهان غرب، سرمایه‌داری عامل اصلی هویت‌یابی افراد و جوامع است.
- ۶۱- به ترتیب، با توجه به مفهوم «استبداد استعماری»، پاسخ درست پرسش‌های زیر، در کدام گزینه به درستی آمده است؟
- (الف) استبداد استعماری مطابق با چه چیزی عمل می‌کرد؟
 - (ب) نتیجهٔ آن چه چیزی بود؟
 - (ج) چه نوع مقاومت‌هایی را سرکوب می‌کرد؟
- (۱) گسترش سلطهٔ غرب - بیشتر شدن دایرهٔ نفوذ کشورهای استعمارگر در دیگر بخش‌های جهان - مقاومت‌های مردمی برای حفظ هویت اسلامی
 - (۲) منافع کشورهای استعمارگر - بیشتر شدن دایرهٔ نفوذ کشورهای استعمارگر در دیگر بخش‌های جهان - مقاومت‌های مردمی برای مقابله با نظام‌های لیبرالیستی و سرمایه‌داری
 - (۳) گسترش سلطهٔ غرب - مخدوش کردن استقلال سیاسی و اقتصادی جوامع اسلامی - مقاومت‌های مردمی برای مقابله با نظام‌های لیبرالیستی و سرمایه‌داری
 - (۴) منافع کشورهای استعمارگر - مخدوش کردن استقلال سیاسی و اقتصادی جوامع اسلامی - مقاومت‌های مردمی برای حفظ هویت اسلامی

۶۲- به ترتیب، مصادیق «الف، ب و ج» در جدول زیر، در کدام گزینه آمده است؟

افراد و جریان‌ها	عملکردها
حکومت منورالفکران غرب‌زده	«ج»
حاکمان سکولار در کشورهای مسلمان	«الف»
«ب»	تشکیل جبهه مقاومت و پایداری

- (۱) حذف ساختارهای اجتماعی پیشین - کشورهای زیر نفوذ بلوک شرق - استبداد استعماری در کشورهای اسلامی
 (۲) ایجاد ساختارهای اجتماعی جدید - جریان‌های روشنفکری چپ - موفق شدن در مقابله با استعمار
 (۳) تشکیل جبهه مقاومت و پایداری - بیدارگران اسلامی - حذف ساختارهای اجتماعی پیشین
 (۴) حفظ پوشش دینی - گروه‌های مبارز فلسطینی - استبداد استعماری در کشورهای اسلامی
 ۶۳- به ترتیب، پیامد هر کدام از عبارات زیر، در کدام گزینه آمده است؟

الف) تنوع و تکثر معانی

ب) در نظر گرفتن تنوع‌ها و تفاوت‌ها در معانی روش‌های فهم کنش انسانی

ج) خلاق و فعال بودن انسان‌ها در تولید معانی

د) پیدایش فرهنگ‌ها و جهان‌های اجتماعی مختلف

- (۱) دشواری فهمیدن معانی کنش‌های انسانی - شکل‌گیری روش‌های کیفی در مقابل روش‌های کمی - گسترش روش‌های قوم‌نگاری و مطالعه موردی در مطالعه جهان‌های اجتماعی - به وجود آمدن خرده‌فرهنگ‌ها و گروه‌های مختلف
 (۲) پیچیدگی کنش‌های انسانی - شکل‌گیری روش‌های کیفی در مقابل روش‌های کمی - پیدایش فرهنگ‌ها و جهان‌های اجتماعی مختلف - شکل‌گیری معانی ذهنی و فرهنگی متفاوت
 (۳) دشواری فهمیدن معانی کنش‌های انسانی - جلوگیری از هویت‌زدایی توسط دانشمندان در بررسی پدیده‌های اجتماعی - پیدایش فرهنگ‌ها و جهان‌های اجتماعی مختلف - به وجود آمدن خرده‌فرهنگ‌ها و گروه‌های مختلف
 (۴) پیچیدگی کنش‌های انسانی - جلوگیری از هویت‌زدایی توسط دانشمندان در بررسی پدیده‌های اجتماعی - گسترش روش‌های قوم‌نگاری و مطالعه موردی در مطالعه جهان‌های اجتماعی - شکل‌گیری معانی ذهنی و فرهنگی متفاوت
 ۶۴- به ترتیب، مصادیق درست برای موارد «الف تا و» در جدول زیر، کدام گزینه است؟

سیاست	
تدبیر و تنظیم امور	ضمانت اجراء
«الف»	«د»
«ب»	«ه»
«ج»	«و»

- (۱) وجه عینی و محسوس سیاست - ترس از پاسبان و مأمور قانون - قانون - به دنبال مؤثر بودن و کارآمدی روش‌های تحقق اهداف اجتماعی - جنبه الزام‌آور سیاست - قدرت
 (۲) در صورت تخلف از آن از قانون استفاده می‌شود - جنبه الزام‌آور سیاست - به دنبال مؤثر بودن و کارآمدی روش‌های تحقق اهداف اجتماعی - قانون - قدرت - ترس از پاسبان و مأمور قانون
 (۳) قدرت - قانون - انتظار می‌رود هر کس با اتکاء به عقل، ایمان و تقوای خویش آن را رعایت کند. - جنبه الزام‌آور سیاست - ترس از پاسبان و مأمور قانون - وجه عینی و محسوس سیاست
 (۴) قانون - در صورت تخلف از آن از قدرت استفاده می‌شود - انتظار می‌رود هر کس با اتکاء به عقل، ایمان و تقوای خویش آن را رعایت کند - قدرت - وجه عینی و محسوس سیاست - جنبه الزام‌آور سیاست
 ۶۵- به ترتیب، پاسخ هریک از پرسش‌های زیر به درستی در کدام گزینه آمده است؟

الف) میرزای نائینی به ترتیب در چه زمانی، چه اقدامی انجام داد؟

ب) امام خمینی (ره) چه نظریه‌ای را مطرح نمود؟

ج) چرا براساس این دو نظریه فقهی، دو انقلاب اجتماعی در جامعه ایران شکل گرفت؟

- (۱) پایان قرن نوزدهم، تبیین نظام مشروطه - تشکیل مجلس شورای اسلامی و مجلس خبرگان - مقبولیت و مرجعیت علم فقه در فرهنگ عمومی جامعه ایران
 (۲) آغاز قرن بیستم، تبیین نظام مشروطه - ولایت فقیه و انقلاب اسلامی - مقبولیت و مرجعیت علم فقه در فرهنگ عمومی جامعه ایران
 (۳) آغاز قرن بیستم، شکل دادن ساختارهای اجتماعی به شکلی عادلانه - تشکیل مجلس شورای اسلامی و مجلس خبرگان - مشارکت و حضور فعال مردم در ایجاد جامعه‌ای که هر دو ویژگی جامعه مطلوب را داشته باشد.
 (۴) پایان قرن نوزدهم، شکل دادن ساختارهای اجتماعی به شکلی عادلانه - ولایت فقیه و انقلاب اسلامی - مشارکت و حضور فعال مردم در ایجاد جامعه‌ای که هر دو ویژگی جامعه مطلوب را داشته باشد.

روان‌شناسی

۶۶- کدام گزینه درباره تعریف و اجزای علم روان‌شناسی درست است؟

- (۱) رفتارها همواره معلول و نتیجه مستقیم فرایندهای ذهنی هستند و مطالعه هر رفتاری، الزاماً نیازمند شناخت دقیق فرایند ذهنی پیش از آن است.
- (۲) با توجه به غیرقابل مشاهده بودن فرایندهای ذهنی، روان‌شناسی علمی برای بررسی این فرایندها، متکی بر استنباط آنها از طریق نشانه‌های رفتاری و پیامدهای آنهاست.
- (۳) از آنجا که شناخت غیرقابل مشاهده مستقیم است، روان‌شناسان ترجیح می‌دهند تمرکز اصلی خود را تنها بر جنبه‌های قابل اندازه‌گیری موجودات، یعنی رفتار قرار دهند.
- (۴) فرایندهای ذهنی شامل آن دسته از فعالیت‌های درونی می‌شوند که در نهایت به یک رفتار قابل مشاهده و اندازه‌گیری ختم شوند.

۶۷- هریک از عبارات زیر، به ترتیب، به کدام حوزه رشد کودک ارتباط دارد؟

- (الف) کودک از دریافت کادوی عمومی خود که یک عروسک بود، نسبت به کادوی پدرش که دستبند طلا بود، خوشحال‌تر شد.
 - (ب) کودک پس از اینکه دوستش زمین می‌خورد، کنار او می‌نشیند، او را نوازش می‌کند و از درد کشیدن او ناراحت می‌شود.
 - (ج) کودک هنگام بازی با مکعب‌ها، متوجه می‌شود که اگر مکعب‌های بزرگ‌تر را در پایه برج قرار ندهد، برج او فرو می‌ریزد.
 - (۱) رشد شناختی - رشد هیجانی - رشد شناختی (۲) رشد هیجانی - رشد اخلاقی - رشد جسمانی
 - (۳) رشد شناختی - رشد اخلاقی - رشد جسمانی (۴) رشد هیجانی - رشد هیجانی - رشد شناختی
- ۶۸- کدام یک از گزینه‌های زیر، رفتار نادرست والدین در مواجهه با ویژگی‌های رشدی فرزندشان را نشان می‌دهد؟
- (۱) وقتی کودک سه‌ساله‌شان در انجام کارها ناکام مانده و خشمگین می‌شود، با گفتاری آرام با او صحبت کرده و او را راهنمایی می‌کنند.
 - (۲) والدین هنگام بروز احساس خشم در کودکشان، برای رشد هیجانی او، اجازه می‌دهند خودش به تنهایی تنظیم هیجانی را یاد بگیرد.
 - (۳) با توجه به سؤالات متعدد نوجوانان برای پیش‌بینی شرایط مختلف انجام یک کار، والدین با حوصله پاسخ می‌دهند.
 - (۴) والدین در مهمانی‌های خانوادگی یا جلوی دوستان فرزند نوجوان خود، از او انتقاد نمی‌کنند.

۶۹- چطور توجه به تمرکز تبدیل می‌شود؟

- (۱) افزایش تعداد محرک‌های حسی ورودی به محیط
 - (۲) توانایی تفکیک دقیق محرک‌های مرتبط از غیرمرتبط
 - (۳) مداومت و پایداری در فرآیند انتخاب محرک‌ها
 - (۴) کاهش ارتباط مفهومی میان انتخاب و پایداری روانی
- ۷۰- مأموران بازرسی فرودگاه وظیفه دارند وسایل مسافران را برای یافتن اشیای خطرناک بررسی کنند. با توجه به رابطه اهمیت تکلیف و خطاهای ردیابی، استراتژی بهینه برای این مأموران کدام است؟ چرا؟
- (۱) تعادل کامل میان «هشدار کاذب» و «از دست دادن محرک هدف»؛ زیرا هر دو خطا به یک اندازه در امنیت فرودگاه تأثیرگذار هستند.
 - (۲) حذف کامل «هشدار کاذب»؛ زیرا تکلیف مهم است و گزارش‌های نادرست باعث کاهش اعتبار مأموران بازرسی می‌شود.
 - (۳) وقوع «از دست دادن محرک هدف» به صورت حداقلی؛ زیرا تکلیف مهم است و بهتر است هشدار کاذب داده شود تا خطر نادیده گرفته نشود.
 - (۴) وقوع «هشدار کاذب» به صورت حداقلی؛ زیرا تکلیف مهم است و نباید وقت مسافران با بازرسی‌های اضافی گرفته شود.

۷۱- کدام گزینه، تمایز دقیق‌تری میان حافظه کوتاه‌مدت و حافظه کاری ارائه می‌دهد؟

- (۱) حافظه کوتاه‌مدت صرفاً براساس زمان ذخیره‌سازی تعریف می‌شود؛ حافظه کاری براساس خدمت‌رسانی به شناخت عالی.
- (۲) حافظه کوتاه‌مدت دارای رمزگردانی معنایی است؛ حافظه کاری دارای رمزگردانی حسی است.
- (۳) حافظه کوتاه‌مدت ظرفیت نامحدودی دارد؛ حافظه کاری محدود به 7 ± 2 ماده اطلاعاتی است.
- (۴) حافظه کوتاه‌مدت برای فعالیت‌های جاری ذهن است؛ حافظه کاری تنها برای ذخیره‌سازی موقت اطلاعات است.

۷۲- در رابطه با عبارات‌های زیر کدام گزینه درست است؟

- (الف) در بسط معنایی، هدف اصلی افزودن مثال‌های بیشتر برای تثبیت یک مفهوم است.
- (ب) در تمایزبخشی، هدف اصلی برجسته کردن تفاوت‌های ظاهری و معنایی دو مفهوم مشابه است.
- (ج) در بسط معنایی، مقایسه دو مفهوم برای درک تفاوت‌ها اولویت دارد.
- (د) در تمایزبخشی، استفاده از مثال‌های متعدد برای یک مفهوم واحد توصیه می‌شود.
- (۱) فقط عبارات الف و ب درست است.
- (۲) فقط عبارات ج و د درست است.
- (۳) عبارات الف، ب و ج درست است.
- (۴) همه عبارات درست است.

۷۳- موارد کدام گزینه، به ترتیب، با عبارت‌های زیر مرتبط است؟

الف) هدفمند بودن ب) تحت کنترل بودن ج) مشخص بودن موقعیت مبدأ

- ۱) درک کامل از مسئله - احتمال انتخاب راه‌حل بهتر - شناسایی موانع احتمالی
- ۲) شناسایی موانع احتمالی - درک کامل از مسئله - احتمال انتخاب راه‌حل بهتر
- ۳) احتمال انتخاب راه‌حل بهتر - شناسایی موانع احتمالی - درک کامل از مسئله
- ۴) درک کامل از مسئله - شناسایی موانع احتمالی - احتمال انتخاب راه‌حل بهتر

۷۴- کدام عبارت دربارهٔ رابطهٔ «پیچیدگی» و «خوب تعریف‌نشده بودن مسئله» درست است؟

- ۱) هر مسئلهٔ پیچیده‌ای، لزوماً خوب تعریف‌شده است و راه‌حل‌های استاندارد دارد.
- ۲) خوب تعریف‌نشده بودن به معنای سادگی مسئله است، اما حل آن دشوار است.
- ۳) خوب تعریف‌نشده بودن به معنای پیچیده بودن است؛ زیرا مسئله‌های پیچیده به دلیل علل متعدد، به راحتی قابل تعریف نیستند.
- ۴) مسئله‌های خوب تعریف‌شده هرگز پیچیده نیستند و همیشه با ساده‌ترین راه‌حل‌ها قابل حل هستند.

۷۵- کدام گزینه، تمایز دقیق‌تری میان «مرحلهٔ سوم» و «مرحلهٔ چهارم» در فرایند تصمیم‌گیری ارائه می‌دهد؟

- ۱) مرحلهٔ سوم به بررسی ویژگی‌های ذاتی گزینه‌ها می‌پردازد؛ مرحلهٔ چهارم به پیامدهای انتخاب آنها در آینده.
- ۲) مرحلهٔ سوم مربوط به شناسایی تعداد گزینه‌هاست؛ مرحلهٔ چهارم مربوط به بررسی ویژگی‌های این گزینه‌هاست.
- ۳) مرحلهٔ سوم به ارزیابی امنیت شغلی می‌پردازد؛ مرحلهٔ چهارم به بررسی ویژگی‌های ظاهری هر انتخاب.
- ۴) مرحلهٔ سوم پس از اجرای بهترین اولویت انجام می‌شود؛ مرحلهٔ چهارم پیش از شناسایی تصمیم مورد نظر.

۷۶- نوع تصمیم‌گیری در هریک از عبارت‌های زیر کدام است؟

- الف) انتخاب همسر با در نظر گرفتن معیارهای متعدد فرهنگی و اقتصادی
- ب) انتخاب نوع نوشیدنی برای رفع تشنگی در یک ظهر تابستانی
- ج) تصمیم‌گیری برای سرمایه‌گذاری تمام پس‌انداز بازنشستگی در یکی از دو بازار موجود
- د) انتخاب رنگ دیوار اتاق از میان کاتالوگ‌های متنوع بدون حساسیت خاص

- ۱) مهم پیچیده - معمولی پیچیده - مهم ساده - معمولی پیچیده
- ۲) ساده معمولی - معمولی ساده - پیچیده معمولی - ساده معمولی
- ۳) پیچیده مهم - ساده پیچیده - پیچیده مهم - مهم پیچیده
- ۴) مهم پیچیده - ساده معمولی - پیچیده مهم - معمولی ساده

۷۷- کدام یک از عوامل نگرشی تأثیر زیادی در موفقیت افرادی با محدودیت‌های فردی و محیطی دارد؟

- ۱) اراده ۲) هدفمندی ۳) باورها و نظام ارزشی فرد ۴) اسناد

۷۸- به ترتیب، موقعیت‌های زیر با کدام یک از عوامل و مفاهیم نگرشی مرتبط هستند؟

- مادری که با وجود خستگی جسمانی، شب تا صبح بیدار می‌ماند و از فرزند بیمارش پرستاری می‌کند.
- دانش‌آموزی که پس از بررسی کارنامهٔ خود، معتقد است برای موفقیت در آزمون بعدی صرفاً تلاش و سخت‌کوشی خودش تعیین‌کننده است.
- فردی که می‌داند تخصص عالی در تعمیر یک دستگاه پیچیده دارد و با اطمینان آن دستگاه را برای تعمیر باز می‌کند.
- ۱) ناهماهنگی شناختی - اسناد - ادراک کنترل ۲) غلبهٔ نگرش بر انگیزه - باور - ادراک کارایی
- ۳) ادراک کنترل - درماندگی آموخته‌شده - ادراک کارایی ۴) غلبهٔ نگرش بر انگیزه - اراده - ناهماهنگی شناختی

۷۹- روش مقابلهٔ استفاده‌شده در کدام گزینه کارآمد نیست؟

- ۱) پدر خانواده پس از حمله به تهران از آنجا که مجبور بود در خانه بماند شروع به شوخی کردن با مفاهیم جنگی کرد.
- ۲) بازیکن تیم ورزشی از شدت اضطراب مسابقهٔ پیش‌رو تمرکز نداشت و شروع به صحبت با روان‌شناس مجموعه کرد.
- ۳) سعید مدتی است احساس کلافگی می‌کند و نمی‌داند علت چیست؛ او به تنهایی تمام جنبه‌های زندگی‌اش را بررسی کرد.
- ۴) مریم مشکل تراز پایین خود در آزمون‌ها را ریشه‌یابی کرده و با افزایش ساعت مطالعه، این عامل استرس‌زا را برطرف می‌کند.

۸۰- رفتارهای زیر در مواجهه با شرایط تنش‌زا، به ترتیب، مصداق کدام یک از روش‌های مقابله‌ای هستند؟

- الف) مینا پس از یک روز کاری سخت، برای رهایی از افکار منفی، شروع به نوشتن اتفاقات روزانه در دفترچهٔ خود می‌کند.
- ب) سینا در حین یک آزمون سخت، چشمانش را می‌بندد، چند نفس عمیق می‌کشد و به خودش می‌گوید: «من از پیش برمیام!»
- ج) پرهام وقتی با یک مشکل مالی بزرگ مواجه می‌شود، به جای پیدا کردن شغل دوم، با خود می‌گوید: «بالاخره شانس در خانهٔ ما را هم می‌زند»

د) مریم در یک جلسهٔ پر تنش خانوادگی، با استفاده از حس شوخ‌طبعی خود، فضا را تلطیف می‌کند.

- ۱) سازگاری بلندمدت - سازگاری کوتاه‌مدت - ناسازگاری - ناسازگاری
- ۲) سازگاری بلندمدت - سازگاری کوتاه‌مدت - ناسازگاری - سازگاری
- ۳) سازگاری کوتاه‌مدت - سازگاری بلندمدت - ناسازگاری - ناسازگاری
- ۴) سازگاری بلندمدت - سازگاری کوتاه‌مدت - سازگاری - سازگاری

دفترچه شماره ۲

کد مدرسه

آزمون

۱۶

مرکز سنجش آموزش مدارس برتر

پایه

۱۲

تاریخ آزمون: ۱۴۰۵/۵/۱۸

آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم انسانی

مدت پاسخ‌گویی: ۷۵ دقیقه

تعداد سؤال: ۸۰

عنوان مواد امتحانی آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی
۱	زبان عربی	۲۰	۸۱	۱۰۰	۲۰ دقیقه
۲	تاریخ	۱۳	۱۰۱	۱۱۳	۲۰ دقیقه
۳	جغرافیا	۱۲	۱۱۴	۱۲۵	
۴	فلسفه و منطق	۲۰	۱۲۶	۱۴۵	۲۰ دقیقه
۵	اقتصاد	۱۵	۱۴۶	۱۶۰	۱۵ دقیقه

مواد امتحانی	سرفصل دهم	سرفصل یازدهم	سرفصل دوازدهم
زبان عربی	مطابق با کنکور سراسری		
تاریخ	مطابق با کنکور سراسری		
جغرافیا	مطابق با کنکور سراسری		
فلسفه و منطق	مطابق با کنکور سراسری		
اقتصاد	مطابق با کنکور سراسری		

تمامی حقوق مادی و معنوی آزمون، متعلق به مرکز سنجش آموزش مدارس برتر بوده و هرگونه استفاده از آن بدون داشتن اجازه‌نامه کتبی از این مرکز، خلاف قانون و عرف و قابل پیگیری می‌باشد.

سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۵

■ عَيْنِ الْأَنْسَبِ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجَمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ: (۸۹-۸۱)

- ۸۱- «قَالَ كَمْ لَبِثْتَ قَالَ لَبِثْتُ يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ قَالَ بَلْ لَبِثْتَ مِائَةً عَامٍ فَانْظُرْ إِلَى طَعَامِكَ وَ شَرَابِكَ»
 (۱) گفت: چقدر درنگ کرده‌ام؟ گفت: یک روز یا بخشی از یک روز درنگ کرده‌ای. گفت: نه، بلکه صد سال درنگ کرده‌ام؛ پس به خوراک و نوشیدنی‌ات نگاه کن!
 (۲) گفت: چقدر درنگ کرده‌ای؟ گفت: یک روز یا قسمتی از یک روز را درنگ نموده‌ام. گفت: نه، بلکه صد سال درنگ نموده‌ای؛ پس به خوراک‌ها و نوشیدنی‌هایت بنگر!
 (۳) گفت: چقدر درنگ کرده‌ای؟ گفت: یک روز یا بخشی از یک روز درنگ کرده‌ام. گفت: نه، بلکه صد سال درنگ کرده‌ای؛ به خوراک و نوشیدنی‌ات بنگر!
 (۴) گفت: چقدر درنگ کردم؟ گفت: یک روز یا قسمتی از یک روز را درنگ نمودی. گفت: نه، بلکه صد سال درنگ نمودم؛ به خوراک و نوشیدنی‌هایت نگاه کن!
- ۸۲- «إِنَّمَا صَدِيقُكُمْ الْوَحِيدُ كِتَابٌ مُفِيدٌ يُنْقِذُكُمْ مِنَ الْجَهْلِ وَيُرْشِدُكُمْ إِلَى خَيْرِ طَرِيقٍ فِي الْحَيَاةِ فَلَا يُتْرَكُ الصَّدِيقُ الْوَفِيُّ.»
 (۱) تنها دوست شما فقط کتاب سودمندی است که شما را از نادانی نجات می‌دهد و شما را به بهترین راه در زندگی راهنمایی می‌کند، پس نباید دوست وفادار رها شود!
 (۲) دوست شما فقط کتابی مفید است که شما را از نادانی نجات می‌دهد و شما را به بهترین راه در زندگی راهنمایی می‌کند، پس نباید دوست وفادار را رها کنید!
 (۳) دوست شما فقط کتابی سودمند است که شما را از نادانی نجات می‌دهد و شما را به بهترین راه در زندگی راهنمایی می‌نماید، پس نباید دوست وفادار رها شود!
 (۴) قطعاً دوست شما فقط کتاب مفیدی است که شما را از نادانی نجات می‌دهد و شما را به بهترین راه در زندگی راهنمایی می‌نماید پس نباید دوست وفادار را رها کنید!
- ۸۳- «إِنَّ أَثَرَ الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ فِي تَقْدِمِ اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ وَتَوْسِعِهَا كَثِيرٌ جَدًّا، وَ تِلْكَ لُغَةٌ قَدْ تَأَثَّرَتْ فِي مَجَالَاتٍ كَثِيرَةٍ مِنْ هَذَا الْكِتَابِ السَّمَأَوِيِّ الَّذِي يُعَدُّ قِمَّةَ الْبَلَاغَةِ!»
 (۱) تأثیر قرآن کریم در پیشرفت زبان عربی و توسعه آن بدون شک زیاد است، و آن زبان در زمینه‌های بیشتری از این کتاب آسمانی که اوج بلاغت محسوب می‌شود، تأثیر گرفته است!
 (۲) بدون تردید تأثیر قرآن کریم در پیشرفت و توسعه زبان عربی بسیار بوده است، و آن زبان در زمینه‌های زیادی بر این کتاب آسمانی که اوج بلاغت به شمار می‌آید، تأثیر گذاشته است!
 (۳) تأثیر قرآن کریم در پیشرفت و توسعه زبان عربی بسیار زیاد است، و آن زبانی است که در زمینه‌های بسیاری از این کتاب آسمانی که اوج بلاغت به شمار می‌رود، تأثیر پذیرفته است!
 (۴) تأثیر قرآن کریم در پیشرفت زبان عربی و توسعه آن قطعاً بسیار زیاد بوده است، و آن زبانی است که اوج بلاغت محسوب می‌شود و در زمینه‌های زیادی از کتاب آسمانی تأثیر گرفته است!
- ۸۴- «سَمِعَ أَصْحَابُ الشَّابِّ الْكَذَّابِ طَلَبَ إِعَانَتِهِ لَكُنْهُمْ مَا أَسْرَعُوا إِلَيْهِ لِإِنْقَاذِهِ مِنَ الْغَرَقِ فِي الْبَحْرِ فَلَمْ يَذْهَبْ لِإِنْقَاذِهِ إِلَّا الرَّجُلَ الَّذِي كَانَ يَعْلَمُ النَّاسَ السَّبَاحَةَ مَاهِرًا!»
 (۱) دوستان جوان بسیار دروغگو، درخواست یاری او را شنیدند، اما آنها اقدام به نجات دادنش از غرق شدن در دریاچه نکردند. پس کسی برای نجات دادن او نرفت، جز مردی که با مهارت همراه مردم شنا می‌کرد!
 (۲) دوستان جوان دروغگو، درخواست کمک او را شنیدند، ولی برای نجات دادنش از غرق شدن در آب عجله نکردند. پس کسی برای نجات دادنش نرفت، مگر مرد ماهری که به مردم شنا کردن را آموزش می‌داد!
 (۳) یاران جوان بسیار دروغگو، درخواست کمک او را شنیدند، ولی آنها برای نجات دادنش از غرق شدن در دریا نشتافتند. پس فقط مردی که با مهارت به مردم شنا کردن را یاد می‌داد، برای نجات دادن او رفت!
 (۴) یاران جوان دروغگو، درخواست کمک او را شنیده بودند، اما آنها برای نجات دادنش از غرق شدن در دریا کاری انجام ندادند. پس مرد ماهری که به مردم شنا کردن را یاد می‌داد، برای نجات دادنش رفت!

۸۵- «بعد أن هَجَمَ الأعداءُ على بلادنا بدأتِ الأمُّ تُفَكِّرُ في سلامةِ أولادها و تراقِبُهُم كُلَّ اللَّيْلِ و كُلَّ النَّهارِ مُراقِبَةً لَنَ شَاهدٍ مثلها حتَّى في القصصِ.»:

- (۱) پس از اینکه دشمنان به کشورمان هجوم آوردند، مادر شروع به فکر کردن به سلامت فرزندان خود نمود و هر شب و هر روز از آنها چنان مراقبت می کرد که همانندش را حتی در قصه ها نخواهیم دید!
- (۲) پس از هجوم دشمنان به سرزمینمان، مادر شروع به فکر کردن به سلامت فرزندان خود نمود و شبانه روز از آنها مراقبت می کرد طوری که مانندش را حتی در قصه ها نمی خواهیم ببینیم!
- (۳) پس از اینکه دشمنان به کشورمان هجوم آوردند، مادر شروع به فکر کردن به سلامت فرزندان خود نمود و تمام شب و تمام روز از آنها مراقبت می کرد آن گونه که مثل آن را حتی در قصه ها نخواهیم دید!
- (۴) بعد از آنکه دشمنان به کشور ما حمله کردند، مادر شروع به فکر کردن به سلامت فرزندان خود نمود و هر شب و هر روز از آنها مراقبت می کرد طوری که همانندش را حتی در قصه ها نخواهیم دید!

۸۶- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- (۱) لَوْ سَمَحْنَا لِأُولَئِكَ الْعَمَلَاءِ الْخَائِنِينَ بِالْإِنْفُذِ بَيْنَنَا لِأَوْصَلُوا الْعَدُوَّ إِلَى غَايَتِهِ! اگر به آن مزدوران خائن اجازه می دادیم که میان ما نفوذ کنند، بی گمان دشمنان به هدف خود می رسیدند!
- (۲) لَا بُدَّ لَنَا مِنَ الْإِنْتِفَاعِ بِتَجَارِبِ الْكِبَارِ فَتَسْتَمِعْ إِلَى مَوَاطِنِهِمُ النَّافِعَةِ! ناگزیر به بهره بردن از تجربه های بزرگان هستیم. پس به اندرزهای آنها که سودمند است، گوش فرا می دهیم!
- (۳) هُنَاكَ حَجَرٌ يُسَمَّى بِالذَّرِّ. يَكُونُ سَعْرُ الْحَجَرِ غَالِيًا فَلَنْ أَسْتَطِيعَ شِرَاءَهُ! سنگی وجود دارد که مروارید نامیده می شود. قیمت این سنگ گران می باشد. پس نخواهم توانست که آن را بخرم!
- (۴) أَخَذْتُ تُطْعِمَ الْعَائِلَ الْمَجْفُوقَ الَّذِي كَانَ فَقَدَ زَوْجَتَهُ بِسَبَبِ دَاءٍ! دست تهی دست رانده شده ای را گرفتی که همسرش را به علت یک بیماری از دست داده بود و به او خوراک دادی!

۸۷- عَيْنُ الْخَطَأِ:

- (۱) نَادَتْ مَعْلَمَةُ الْأَدَبِ تَلْمِيزَةً قَدْ جَلَسَتْ مَحْزُونَةً آخِرَ الصَّفِّ وَ سَأَلَتْهَا عَنْ حَالِهَا: مَعْلَمِ ادبیات دانش آموز غمگینی را که در آخر کلاس نشسته بود صدا زد و درباره حالش از او پرسید!
- (۲) بِمُوَاصَلَةِ الصَّبْرِ فِي سَاحَاتِ الْحَرْبِ، بَغْتَةً صَرَخَ الْجُنُودُ: أَتَى الْفَرْجُ وَ النَّصْرُ! با تداوم صبر در میدان های جنگ، ناگهان سربازان فریاد زدند: گشایش و پیروزی فرا رسید!
- (۳) الْإِنْسَانُ الْعَاقِلُ يَعْمَلُ لِدُنْيَاكَ كَأَنَّهُ يَعْيشُ أَبَدًا وَ يُحَاوِلُ لِلْآخِرَةِ كَأَنَّهُ سَيَمُوتُ عَنْ قَرِيبٍ: انسان خردمند برای دنیای خویش چنان کار می کند که انگار تا ابد زندگی می کند و برای آخرت چنان تلاش می کند که گویی به زودی خواهد مُرد!
- (۴) إِذَا عَرَفَ النَّاسُ الْحَقَائِقَ الَّتِي تَوْجَدُ حَوْلَهُمْ، يَقْدِرُونَ أَنْ يَقَرَّرُوا فِي الصَّعُوبَاتِ تَقْرِيرًا صَحِيحًا: هرگاه مردم حقایق را که پیرامونشان وجود دارد بشناسند، می توانند در سختی ها به درستی تصمیم بگیرند!

۸۸- «پدر نپذیرفت که دختر کوچکش را ترک کند بدون اینکه او را ببوسد.»

- (۱) مَا قِيلَ الْأَبُ أَنْ يَتْرَكَ الصَّغِيرَةَ دُونَ أَنْ يُقَبِّلَهَا! (۲) لَمْ يَقْبَلِ الْوَالِدُ أَنْ يَتْرَكَ بِنْتَهُ الصَّغِيرَةَ دُونَ أَنْ يُقَبِّلَهَا!
- (۳) الْأَبُ مَا أَقْبَلَ أَنْ يَتْرَكَ بِنْتَهُ الصَّغِيرَةَ دُونَ أَنْ يُقَبِّلَهَا! (۴) الْوَالِدُ لَمْ يَقْبَلْ أَنْ يَتْرَكَ بِنْتَهُ الصَّغِيرَةَ دُونَ أَنْ يُقَبِّلَهَا!

۸۹- عَيْنُ غَيْرِ الْمُنَاسِبِ فِي الْمَفْهُومِ: «أَطْلُبُوا الْعِلْمَ وَ لَوْ بِالصَّيْنِ؛ فَإِنَّ طَلَبَ الْعِلْمِ فَرِيضَةٌ!»

- (۱) چو کسب علم کردی، در عمل کوش که علم بی عمل، زهری است بی نوش
- (۲) شرف خواهی تو علم آموز دائم در این اندیشه خود را سوز، دائم
- (۳) به دانش گرای و بدو شو بلند چو خواهی که از بد نیابی گزند
- (۴) دانش آموز تا بلند شوی سود یابی و سودمند شوی

■ ■ ■ اقرأ النَّصَّ التَّالِيَّ بِدَقَّةٍ، ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ بِمَا يَنْسَبُ النَّصِّ: (٩٤-٩٠)

«هناك شعْرٌ جميلٌ يُنسَبُ إلى أمير المؤمنين عليٍّ (عليه السلام) وجاء فيه: «و قدُرُ كُلِّ امرئٍ ما كان يُحسِنُهُ و للرجالِ على الأفعالِ أسماء»
يُظَنُّ البَعْضُ أَنَّ المقصودَ هو البرِّ و الإحسانُ على الآخرين و كلَّ شخصٍ يقومُ بأعمال الخير و يُحسِنُ إلى النَّاسِ أكثرَ فأكثرَ يَزِدُّ قدرُهُ و مكانتُهُ عندَ الله سبحانه و عندَ النَّاسِ. لا شكَّ في أَنَّ الإحسانَ في حقِّ الآخرينَ عملٌ محمودٌ و لكنَّهُ (ع) يُشيرُ هنا إلى الإِتقانِ (درست انجام دادن) في العملِ بمعنى أَنَّ الإنسانَ عندما يُجيدُ (خوب انجام می دهد) عمله و يقومُ به في أحسن شكلٍ فهذا يَرْفَعُ شأنَهُ في المجتمعِ و النَّاسُ يجعلونَهُ مرجعاً لهم في عمله هذا و إذا كان عمله جيِّداً و مُتقناً يَشْتَهَرُ و يَدَوِّرُ اسمُهُ على ألسِنِ النَّاسِ».

٩٠- عَيْنُ الْخَطَا حَسَبَ النَّصِّ:

- (١) الاهتمامُ بالبرِّ و الإحسانِ مِنَ الأعمالِ المحمودَةِ! (٢) القيامُ بالأعمالِ الحسنةِ يَزِيدُ قدرَ الإنسانِ!
(٣) الإِتقانُ في العملِ يعني القيامُ بالحسناتِ و أعمال الخير! (٤) بعضُ النَّاسِ مُخطِئُونَ في فهمهم عن هذا البيت!

٩١- عَيْنُ الصَّحِيحِ عَلَى حَسَبِ النَّصِّ:

- (١) لا يَزِدُّادُ في المجتمعِ إِلَّا شَأْنٌ مَنْ يُتَّقَنُ أعماله!
(٢) لا يُجيدُ عمله إِلَّا مَنْ يهتمُّ بالأعمالِ الحسنةِ!
(٣) عندما يَشْتَهَرُ النَّاسُ يُجيدُونَ و يُتَّقِنُونَ أعمالهم!
(٤) يَجْعَلُ النَّاسُ الْمُتَّقِنَ و المُجيدَ مرجعاً لهم!

٩٢- عَيْنُ الْخَطَا عَلَى حَسَبِ النَّصِّ:

- (١) قدرُ كُلِّ امرئٍ بِإِتقانه و بِإجادته في عملٍ يقومُ به!
(٢) إجادَةُ العملِ تُوَدِّي إلى اشتِهَارِ الرِّجالِ بَيْنَ النَّاسِ!
(٣) الإِتقانُ في العملِ يَخْتَصُّ بالأعمالِ الحسنةِ!
(٤) الإحسانُ إلى النَّاسِ يُسَبِّبُ ازديادَ القدرِ و المكانةِ!

■ ■ ■ عَيْنُ الْخَطَا فِي الإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ: (٩٣ و ٩٤)

٩٣- «يُنْسَبُ - يُحْسِنُ - الْآخَرِينَ - عملٌ»:

- (١) يُنسَبُ: فعلٌ مضارعٌ - للغائب - مجرد ثلاثي - مُتَعَدٍ - مجهول / فعل و فاعله محذوف
(٢) يُحْسِنُ: فعلٌ مضارعٌ - للغائب - مزيد ثلاثي و له حرف زائد - مُتَعَدٍ - معلوم / فعل و مع فاعله المحذوف خبرٌ للفعل الناقص
(٣) الْآخَرِينَ: اسم - جمع سالمٌ للمذكر و مفردهُ الْآخَر - اسم التفضيل - معرب - معرّف بآل / مجرور بحرف جارٍ و علامة جرّه الياء
(٤) عملٌ: اسمٌ - مفرد (يُجمع على «أعمال») - مذكر - معرب - نكرة / خبر لـ «أنَّ» و مرفوع بالضمة

٩٤- «الإِتْقَانُ - يَرْفَعُ - يَشْتَهَرُ - ألسِنُ»:

- (١) الإِتْقَانُ: اسمٌ - مفرد - مصدرٌ من باب الإفعال - مذكر - معرب - معرّف بآل / مجرور بحرف جارٍ
(٢) يَرْفَعُ: فعلٌ مضارعٌ - للغائب - مجرد ثلاثي - مُتَعَدٍ - معلوم / فعل و مع فاعله خبرٌ لـ «هذا»
(٣) يَشْتَهَرُ: فعلٌ مضارعٌ - مزيد ثلاثي من مصدر اشتِهَارِ بزيادة حرفين - لازم - معلوم / جواب شرط
(٤) ألسِنُ: اسمٌ - جمع تكسير - مذكر - معرب - معرّف بآل / مجرور بحرف جارٍ

■ ■ ■ عَيْنُ الْمُنَاسِبِ فِي الْجَوَابِ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ: (١٠٠-٩٥)

٩٥- عَيْنُ الْخَطَا فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْحُرُوفِ:

- (١) انطلاقه و توقُّفه السَّريعان يُثيران التَّعَجُّبَ فهو يُحدثُ طَنِيناً بِسَبَبِ سُرْعَةِ حَرَكَةِ جَنَاحِيهِ!
(٢) إجتَهَدَ كريستى كثيراً وَ أَصْبَحَ رُساماً وَ شاعراً وَ أَلَفَ كتاباً مشهوراً بِاسمِ قَدَمِي اليُسرى!
(٣) أقرأ هَذِهِ القِصَّةَ أمامَ تلاميذ الصَّفِّ لِكِي يَطَّلَعُوا على أفعالِ الإنسانِ المُخَرَّبَةِ لِلْبِيئَةِ!
(٤) إِنَّ المُسْلِمِينَ يَعيشونَ في مِسالحةٍ واسِعةٍ مِنَ الأرضِ مِنَ الصَّيْنِ إلى المُحيطِ الأطلَسِيِّ!

٩٦- عَيْنُ الْفِعْلِ الْمَجْهُولِ الَّذِي يَتَغَيَّرُ زَمَنُهُ فِي التَّرْجُمَةِ:

- (١) كَأَنَّ أُنبياءاً تُنشدُ في مدحِ حاكمٍ يَنهبُ أموالَ النَّاسِ!
(٢) لِمَ يَرسَلُ فريقٌ علميٌّ إلى بلادٍ في أمريكا الوُسطى!
(٣) كانَ صوتٌ عجيبٌ يُسمعُ من باطنِ إحدى حجراتِ العمارةِ!
(٤) الشَّبابُ الخائفونَ لَن يقاتلوا الكُفَّارَ في سَبيلِ الله أبداً!

- ۹۷- عَيْن «إِلَّا» ثَمَّكَن تَرْجُمْتُهُ بِشَكْلَيْنِ:
 (۱) نَحْنُ لَمْ نُسَافِرْ إِلَى آيَةِ مَدِينَةٍ فِي الْعِيدِ الْمَاضِي إِلَّا تَبْرِيْزُ! (۲) عَلَيْكُمْ بِالذَّهَابِ إِلَى مَزْرَعَةِ جَدِّكُمْ إِلَّا أَخَاكُمْ الْمَرِيضَ!
 (۳) إِنِّي لَا أَتَذَكَّرُ أَسْمَاءَ مُعَلِّمَاتِنَا فِي أَيَّامِ الدَّرَاسَةِ إِلَّا أَقْدَمَهُنَّ! (۴) لَا تَأْكُلْ بَنَتِي الصَّغِيرَةَ شِمَاءَ فِي الْفُطُورِ إِلَّا الْحَلِيبُ!
- ۹۸- عَيْنُ مَا زَالَ الشُّكُّ فِيهِ عَنْ حُدُوثِ الْفَعْلِ:
 (۱) اَعْلَمْ أَنَّ أَكْثَرَ الْمُزَارِعِينَ يُرَاقِبُونَ حَقُولَهُمْ مَرَاقِبَةً شَدِيدَةً!
 (۲) رَجَاءُ تَوْبُوا إِلَى اللَّهِ تَوْبَةَ الْمُذْنِبِ الَّذِي نَدَمَ عَلَى ذُنُوبِ ارْتِكَبَهَا!
 (۳) نَحْمَدُ رَبَّنَا حَمْدَ الْمُؤْمِنِينَ الْمُخْلِصِينَ وَ لَا نَعْصِي أَمْرَهُ عَصِيَانًا!
 (۴) سُبْحَانَكَ يَا رَبِّدُونَ زِيَارَةَ مَرَقْدِ سُلْمَانَ ذَهَبُوا إِلَى الْمَدَائِنِ ذَهَابًا سَرِيعًا!
- ۹۹- عَيْنُ الْخَطَا حَسَبَ الْقَوَاعِدِ:
 (۱) لَيْتَ السَّرُورَ دَائِمًا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا. (نَقُولُ هَذِهِ الْجُمْلَةَ عِنْدَمَا لَا نَرَجُو وَقُوعَ عَمَلٍ أَوْ حَالَةٍ).
 (۲) قُلْتُ لَكَ مَرَّاتٍ وَ لَكُنَّكَ مَا فَهَمْتُ. (هَذِهِ الْعِبَارَةُ فِيهَا رَفْعُ الْإِبْهَامِ عَمَّا جَاءَ قَبْلَهَا).
 (۳) إِنَّ الطَّالِبَ الْمُجْتَهِدَ يَنْجَحُ فِي الْإِمْتِحَانِ. (فِي هَذِهِ الْعِبَارَةِ تَأْكِيدٌ عَلَى الْجُمْلَةِ بِأَجْمَعِهَا)
 (۴) أَرْسَلَ اللَّهُ أَنْبِيََاءَهُ الْمُبَشِّرِينَ لِهَدَايَةِ الْبَشَرِ. (فِي هَذِهِ الْعِبَارَةِ حَالٌ تُبَيِّنُ حَالَةَ الْمَفْعُولِ)
- ۱۰۰- عَيْنُ حَرْفِ النَّدَاءِ مَحذُوفًا:
 (۱) إِلَهِي لَا يَظْلِمُ هَذَا الْحَاكِمُ رَعِيَّتَهُ فَأَنْصُرْهُ!
 (۲) إِلَهِي وَ رَبِّي لَمْ يَخْلُقْ أَحَدًا أَوْ شَيْئًا عَبَثًا!
 (۳) إِلَهِي أَرْحَمْ مِنَ الْوَالِدِينَ عَلَى أَوْلَادِهِمَا!
 (۴) إِلَهِي أَكْرَمْنِي وَ أَخْرَجْنِي مِنْ ظُلُمَاتِ الْوَهْمِ!

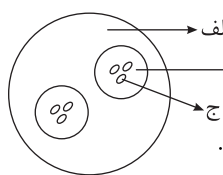
تاریخ

- ۱۰۱- کدام مورد از نتایج تحقیقات مشترک باستان‌شناسان و مورخان است؟
 (الف) نوشته‌های مورخان برای شناسایی، کشف و مطالعه آثار باستانی بسیار ارزشمند است.
 (ب) امکان تشخیص تاریخ واقعی از افسانه، به کمک باستان‌شناسی تا حدودی فراهم آمد.
 (ج) مطالعه و شناخت دوران بسیار طولانی پیش از تاریخ، عمدتاً متکی به کاوش‌های باستان‌شناسی است.
 (د) تقسیم‌بندی جدیدی از تاریخ جهان باستان ارائه شد.
- ۱۰۲- هریک از عبارات زیر، به ترتیب، توصیف کدام تمدن در دوران باستان است؟
 (الف) تاریخ آنها به سه دوره امپراتوری قدیم، میانه و جدید، تقسیم شده است.
 (ب) نام این تمدن از شاه افسانه‌ای جزیره کرت گرفته شده است.
 (ج) در میان تمدن‌های نخستین، این تمدن به سبب موقعیت جغرافیایی ویژه خود، کمتر تحت تأثیر و نفوذ خارجی بوده است.
 (د) یکی از دستاوردهای این تمدن، ایجاد شبکه پیشرفته‌ای از جاده‌ها بود.
- ۱۰۳- محقق با در اختیار داشتن کتاب‌های «العبر»، «شاپورگان» و «تورات» در چه مواردی می‌تواند تحقیقات خود را تکمیل کند؟
 (الف) تورات در خصوص جنگ‌های ایران و یونان، العبر در خصوص تعلیم دینی زرتشت
 (ب) شاپورگان در زمینه عقاید مانی، تورات مطالبی درباره هخامنشیان
 (ج) مقدمه کتاب العبر در زمینه تأثیر جغرافیا بر اخلاق و رفتار آدمیان، تورات در خصوص کورش بزرگ
 (د) مقدمه شاپورگان، شرح جنگ‌های شاپور یکم، العبر در خصوص نقش تاریخ در پرورش قوه شناخت و تفکر
- ۱۰۴- وجه تشابه معماری عصر اشکانی با معماری عصر ساسانی، کدام است؟
 (۱) در هر دو موضوعات سیاسی و اجتماعی را بازتاب داده‌اند.
 (۲) از ویژگی‌های معماری هر دو، ساخت بناهای طاق‌دار گنبدی و ایوان است.
 (۳) هنر گچ‌بری در دوره اشکانیان و ساسانیان رواج یافت و در بناهای کوه خواجه سیستان و ایوان کسری به اوج ظرافت رسید.
 (۴) معماری هر دو دوره تأثیر بسزایی بر معماری یونانی و رومی گذاشته است.
- ۱۰۵- در کدام مورد، تقدم و تأخر زمانی وقوع رویدادها، روی نمودار زمان به درستی ترسیم شده است؟
 (الف) انحطاط یونان به دلیل رقابت شهرها و جنگ داخلی
 (ب) انتخاب بیزانتیوم توسط کنستانتین به پایتختی
 (ج) روی کار آمدن سلسله گوپتا در هند
 (د) عصر شکوفایی مردم‌سالاری در آتن
- ۱)
- ۲)
- ۳)
- ۴)

- ۱۰۶- در یک مطالعه تطبیقی، کدام مورد درباره وضعیت «هنر نگارگری عصر ایلخانی و صفوی» درست است؟
 (۱) هنر نگارگری عصر صفوی ترکیبی از هنر نگارگری عصر ایلخانی و صفوی بود.
 (۲) مکتب هرات و مکتب تبریز در عصر ایلخانی، شاهکارهای کتابت و تصویرگری شاهنامه را ایجاد کردند.
 (۳) در عصر ایلخانی هنر نگارگری تلفیقی از سنت‌های نقاشی ایرانی و چینی بود و در عصر شاه عباس اول، نقاشان بزرگی زندگی روزمره عموم مردم و فعالیت اصناف و پیشه‌وران را به تصویر می‌کشیدند.
 (۴) نامورترین نقاش عصر ایلخانی کمال‌الدین بهزاد بود که آثار و مکتب نگارگری او سرآغاز دگرگونی عظیمی در نقاشی به شمار می‌رود.
- ۱۰۷- دوره حکومت کدام پادشاهان، به ترتیب در عصر «هخامنشی» و «صفوی» دوره اوج قدرت به شمار می‌رود؟
 (۱) کوروش دوم - شاه تهماسب یکم
 (۲) داریوش یکم - شاه تهماسب یکم
 (۳) کوروش دوم - شاه عباس یکم
 (۴) داریوش یکم - شاه عباس یکم
- ۱۰۸- آثار کدام یک از دانشمندان ایرانی، مورد استفاده مستقیم اروپاییان در قرون وسطا قرار گرفته است؟
 (۱) زکریای رازی (۲) ابوریحان بیرونی (۳) ابوعلی سینا (۴) فارابی
- ۱۰۹- در یک مطالعه تطبیقی، در دوره‌ای که ناپلئون در اروپا درگیر جنگ با سایر کشورها بود، ایران در چه شرایطی به سر می‌برد؟
 (۱) با ورود سیل کالاهای اروپایی، مراکز قدیمی و پررونق صنایع دستی ایران دچار نابودی و ضعف شد.
 (۲) با ورود محصولات جدید کشاورزی از اروپا به ایران، کشاورزان ایرانی نیز اقدام به کشت سیب‌زمینی و گوجه‌فرنگی کردند.
 (۳) صنایع دستی ایران مانند منسوجات ابریشمی، شال، مخمل و ... و انواع اسلحه گرم و سرد با کیفیت خوب تولید می‌شد.
 (۴) به رغم رکودی که در صنایع دستی ایران به وجود آمد، تولید فرش و صادرات آن به آمریکا و اروپا رشد چشمگیری یافت.
- ۱۱۰- کدام مورد درباره «روابط میان پاپ و امپراتور مقدس روم» در سده‌های ۱۱ و ۱۲م. درست است؟
 (۱) پاپ‌ها از طریق همکاری و اتحاد با شاهان و اشراف، تلاش‌های امپراتوری بیزانس را برای تسلط بر کلیسای رم ناکام گذاشتند.
 (۲) اختلاف و درگیری شدیدی میان آنها بر سر انتصاب اسقف‌ها و اعطای عصای اسقفی به وجود آمد.
 (۳) امپراتور از پاپ در برابر دشمنان و رقیبانش پشتیبانی می‌کرد و پاپ نیز از شاه برای تقویت حکومت مرکزی حمایت می‌کرد.
 (۴) شاهان کلیسا را از دخالت در امور سیاسی منع کردند و پاپ‌ها را به خاطر ناهنجاری‌های اخلاقی کشیشان سرزنش می‌کردند.
- ۱۱۱- کدام گزینه درباره زمان وقوع رویدادهای زیر به درستی بیان شده است؟
 الف) استقرار نیروهای روس از آذربایجان تا خراسان و اشغال منطقه تحت نفوذشان
 ب) افزایش نرخ قند در اثر جنگ روس و ژاپن
 ج) رفتن محمدعلی‌شاه به بندر ادسا در روسیه
- (۱) «الف» قبل از «ب» روی داد و «ج» بعد از ماجرای اخطار ۴۸ ساعته روسیه به ایران اتفاق افتاد.
 (۲) «ج» قبل از «الف» روی داد و «ب» منتهی به مهاجرت صغری شد.
 (۳) «ب» بعد از «الف» روی داد و «ج» قبل از ماجرای به توپ بستن مجلس اتفاق افتاد.
 (۴) «ج» بعد از «ب» روی داد و «الف» منجر به انعقاد قرارداد ۱۹۰۷ شد.
- ۱۱۲- کدام مورد درباره «سازمان نقاب» درست است؟
 (۱) اقدام به ترور شخصیت‌های برجسته انقلابی
 (۲) ایجاد اعتراضات مردمی و آشوب و اغتشاش در بین گروه‌های مختلف مردم
 (۳) توطئه برای بمباران مراکز مهم در پایتخت و ساقط کردن نظام جمهوری اسلامی
 (۴) توطئه برای تسخیر چند مرکز در تهران و خارج کردن آمریکایی‌های بازداشتی از ایران
- ۱۱۳- نقش «حاج آقا مصطفی خمینی» در مبارزات علیه حکومت پهلوی در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟
 (۱) در ماجرای انقلاب سفید حضوری کاملاً محسوس داشت و همه‌پرسی را غیرقانونی اعلام کرد.
 (۲) طی سخنرانی پرشوری به تصویب قانون کاپیتولاسیون اعتراض و آن را مغایر با استقلال کشور اعلام کرد.
 (۳) در نهضت پانزده خرداد، مردم قم را به حرکت به سوی صحن حرم حضرت معصومه هدایت کرد.
 (۴) بعد از نخست‌وزیری جعفر شریف‌امامی با شعار آشتی ملی، به افشای نیرنگ رژیم و ادامه مبارزه علیه حکومت پرداخت.

جغرافیا

۱۱۴- با توجه به شکل زیر، کدام مورد مطابق با مرحله سوم از مراحل پژوهش در جغرافیا، تدوین شده است؟

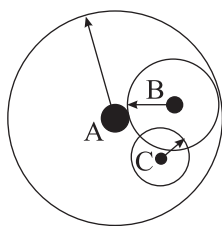

- (۱) اگر «الف» مراحل پژوهش در جغرافیا باشد، بنابراین «ب» روش کتابخانه‌ای و «ج» آمارنامه است.
 (۲) اگر «ب» روش کتابخانه‌ای باشد، بنابراین «ج» پرسشنامه و «الف» جمع‌آوری اطلاعات است.
 (۳) اگر «ج» پرسشنامه باشد، بنابراین «ب» روش میدانی و «الف» جمع‌آوری اطلاعات است.
 (۴) اگر «الف» مراحل پژوهش در جغرافیا باشد، بنابراین «ب» جمع‌آوری اطلاعات و «ج» آمارنامه است.

۱۱۵- کدام عبارت در رابطه با پراکندگی جمعیت در مناطق پایکوهی درست است؟

- (۱) تعداد سکونتگاه‌ها در مناطق پایکوهی بیشتر، اما جمعیت در آنها پراکنده‌تر است.
 (۲) تعداد سکونتگاه‌ها در مناطق پایکوهی کمتر و جمعیت در آنها پراکنده‌تر است.
 (۳) تعداد سکونتگاه‌ها در مناطق پایکوهی کمتر، اما جمعیت در آنها متراکم‌تر است.
 (۴) تعداد سکونتگاه‌ها در مناطق پایکوهی بیشتر و جمعیت در آنها متراکم‌تر است.

- ۱۱۶- در کدام گزینه به ترتیب پاسخ داده شده به درستی آورده شده است؟
- میزان مصرف آب شهر و روستا چند برابر مصرف آب بخش صنایع و معادن است؟
 - در ایران بیشتر بارش‌ها در چه زمانی صورت می‌گیرد؟
 - یکی از ویژگی‌های کانون‌های آبگیر دائمی کدام است؟
 - کدام دریاچه در استان فارس در سال‌های کم‌بارش به باتلاق یا شوره‌زار تبدیل می‌شود؟
- (۱) ۳ برابر - اواخر فصل پاییز تا اوایل فصل بهار - حداقل ۸ ماه بارش - نیریز
(۲) ۲ برابر - اوایل فصل پاییز تا اواخر فصل بهار - حداکثر ۸ ماه بارش - فامور
(۳) ۳ برابر - اوایل فصل پاییز تا اواخر فصل بهار - حداقل ۸ ماه بارش - فامور
(۴) ۲ برابر - اواخر فصل پاییز تا اوایل فصل بهار - حداکثر ۸ ماه بارش - نیریز
- ۱۱۷- امروزه با توجه به مشکل منابع آبی کشور، توصیه می‌شود محور توسعه کشاورزی از به توسعه با روش‌های نوین آبیاری و متناسب با تغییر یابد و بسیاری از امکانات خدماتی در ایران از طریق سرمایه‌گذاری بخش انجام می‌شود.
- (۱) زراعت - باغداری - شرایط زمانی - دولتی
(۲) زراعت - باغداری - محیط - دولتی
(۳) باغداری - زراعت - شرایط زمانی - خصوصی
(۴) باغداری - زراعت - محیط - خصوصی
- ۱۱۸- با توجه به عبارت‌های زیر، کدام گزینه به درستی تدوین شده است؟
- (الف) ایجاد کارخانه‌های بزرگ و کوچک در امتداد محورهای ارتباطی شهر تهران
(ب) احداث تونل و پل برای عبور قطار در ناحیه‌ای کوهستانی و برف‌گیر سوئیس
(ج) به کارگیری ماشین برف‌روب مجهز به جی‌پی‌اس جاده‌ای برای پاکسازی جاده‌ها در کانادا
(د) شکل‌گیری بازارهای شناور در بانکوک پایتخت تایلند
- (۱) «الف» برخلاف «ب» و «ج» و «د» در رابطه با انسان‌ها نواحی را به وجود می‌آورند، می‌باشد.
(۲) «ب» برخلاف «د» و «ج» و «الف» در رابطه با نواحی به فعالیت‌های انسان‌ها شکل می‌دهند، می‌باشد.
(۳) «د» برخلاف «ج» و «الف» و «ب» در رابطه با نواحی به فعالیت‌های انسان‌ها شکل می‌دهند، می‌باشد.
(۴) «الف» و «د» برخلاف «ب» و «ج» در رابطه با انسان‌ها نواحی را به وجود می‌آورند، می‌باشد.
- ۱۱۹- کدام گزینه در رابطه با زیست‌بوم‌ها درست است؟
- (الف) تقسیم‌بندی آنها سابقه‌ای طولانی دارد.
(ج) از دو بخش زنده و غیرزنده تشکیل شده‌اند.
(۱) الف و ج
(۲) ب و د
(۳) الف و د
(۴) ب و ج
- ۱۲۰- با توجه به موارد زیر، کدام شکل به درستی ترسیم شده است؟
- (الف) سعی می‌کنند مالیات‌ها و تعرفه‌های گمرکی را بین خودشان کاهش دهند.
(ب) برای توسعه صادرات یک کشور و رونق اقتصادی آن ایجاد می‌شوند.
(ج) اتباع خارجی می‌توانند بدون اخذ روادید از قبل به آنجا بروند.
(د) میان کشورهای همسایه شکل می‌گیرد.
- (۱) الف → مغایر با ج → مطابق با ب / الف → مطابق با د → مغایر با ب
(۲) ب → مغایر با ج → مطابق با الف / ب → مطابق با د → مغایر با الف
(۳) ب → مغایر با ج → مطابق با الف / الف → مطابق با د → مغایر با ب
(۴) الف → مغایر با ج → مطابق با ب / ب → مطابق با د → مغایر با الف
- ۱۲۱- کدام عبارت‌ها در مورد مرز بین کانادا و آلاسکا درست است؟
- (۱) از مختصات جغرافیایی (مدارها و نصف‌النهارها)، خط مرزی تعیین شده است.
(۲) از زمان‌های قدیم در نواحی خالی از سکنه ترسیم شده‌اند و مشکلی ایجاد نمی‌کنند.
(۳) با در نظر گرفتن شرایط فرهنگی تعیین شده است.
(۴) در این نوع مرز، شرایط فرهنگی در نظر گرفته نشده است.
- ۱۲۲- کدام عبارت با توجه به شکل داده شده درست است؟
- (۱) بیانگر حداقل جمعیت یک منطقه است که تقاضای کالا، خدمات یا عملکردی از یک سکونتگاه دارند.
(۲) بیانگر بیشترین مسافتی است که مردم منطقه برای دریافت کالا یا خدمات از آن سکونتگاه طی می‌کنند.
(۳) بیانگر حداکثر جمعیت و کمترین مسافتی است که تقاضای کالا، خدمات یا عملکردی از یک سکونتگاه دارند.
(۴) محدوده جغرافیایی که از یک سکونتگاه کالا و انواع خدمات دریافت می‌کند و بین آن محدوده و سکونتگاه جریان کالا، خدمات و رفت و آمد وجود دارد.

- _____ حوزه نفوذ شهر بزرگ (A)
_____ حوزه نفوذ شهر کوچک (B)
_____ حوزه نفوذ روستا (C)

- ۱۲۳- کدام گزینه با توجه به عبارتهای داده شده، به درستی تدوین شده است؟
 (الف) از مؤلفه‌های داده‌ها و اطلاعات
 (ج) از طیف‌های نامرئی
 (۱) داده‌های مکانی - ورودی - امواج الکترومغناطیسی - طیف مرئی
 (۲) داده‌های زمانی - خروجی - امواج ماکروویو - طیف نامرئی
 (۳) داده‌های توصیفی - خروجی - امواج ماکروویو - طیف مرئی
 (۴) داده‌های مکانی - ورودی - امواج الکترومغناطیسی - طیف نامرئی
 ۱۲۴- در کدام یک از موارد زیر شاخص انحراف مطلوب تر است؟
 (۱) طول مسیر قابل احداث بین دو مکان ۲۰ کیلومتر و طول مسیر مستقیم ۱۵ کیلومتر
 (۲) طول مسیر قابل احداث بین دو مکان ۱۵ کیلومتر و طول مسیر مستقیم ۱۰ کیلومتر
 (۳) طول مسیر قابل احداث بین دو مکان ۸ کیلومتر و طول مسیر مستقیم ۵ کیلومتر
 (۴) طول مسیر قابل احداث بین دو مکان ۳۰ کیلومتر و طول مسیر مستقیم ۲۰ کیلومتر
 ۱۲۵- در کدام گزینه فوران‌های آتشفشانی فرایند زمین‌لغزش را به همراه دارد؟
 (۱) وقوع بارش و به دنبال آن انباشته شدن خاکسترهای آتشفشانی به همراه مواد دانه درشت
 (۲) خروج و انباشته شدن خاکسترهای آتشفشانی با ضخامت زیاد بر سطح دامنه‌ها و سپس وقوع بارش
 (۳) خروج و انباشته شدن خاکسترهای آتشفشانی به همراه مواد دانه درشت بر سطح دامنه‌ها و سپس وقوع بارش
 (۴) وقوع بارش و به دنبال آن انباشته شدن خاکسترهای آتشفشانی با ضخامت زیاد بر سطح دامنه‌ها

فلسفه و منطق

- ۱۲۶- کدام مغالطه به درستی مشخص شده است؟
 (۱) در این روزگار قریب حرفی از دوستی نیست. (نگارشی)
 (۲) بارها بهت گفتم که از این کارها دست بشوی. (ابهام در مرجع ضمیر)
 (۳) علی چون شیر خشمگینی وارد مغازه شد. (توسل به معنای ظاهری)
 (۴) در ایام جوانی، به یاد روی زیبای او بیت می‌گفتم. (اشتراک لفظ)
 ۱۲۷- اگر دو مفهوم کلی الف و ب به شکلی باشند که ب اعم از الف باشد و مفهوم کلی ج نیز تنها با مفهوم ب مصداق‌های مشترک و غیرمشترک داشته باشد، به ترتیب رابطه غیر ج و الف و غیر ب و ج چگونه است؟
 (۱) عموم و خصوص مطلق - تباین
 (۲) عموم و خصوص من‌وجه - تباین
 (۳) عموم و خصوص مطلق - عموم و خصوص مطلق
 (۴) عموم و خصوص من‌وجه - عموم و خصوص مطلق
 ۱۲۸- اشکال موجود در تعریف زیر با کدام اشکال در تعاریف زیر یکسان است؟
 منطق: علمی که فرایند و نحوه تفکر را مورد بررسی قرار می‌دهد.
 (۱) فیلسوف: فردی که فلسفه را می‌داند و با روش درست فلسفه را وارد نگاه خود به هستی کرده است.
 (۲) تلفن همراه: وسیله‌ای الکتریکی که یکی از امکاناتش، امکان ارتباط انسان‌ها با یکدیگر است.
 (۳) خرس: پستانداری با پوست سفید که در مناطق قطبی زندگی می‌کند و گوشت‌خوار است.
 (۴) عدد اول: اعداد فردی که تنها بر خود و عدد یک، قابل تقسیم شدن هستند.
 ۱۲۹- در کدام گزینه استقرای تمثیلی وجود ندارد؟
 (۱) نابرده رنج گنج میسر نمی‌شود
 (۲) افتادگی آموز اگر طالب فیضی
 (۳) این جهان کوه است و فعل ما ندا
 (۴) هر چه کنی به خود کنی
 ۱۳۰- به ترتیب، موضوع در قضیه الف، محمول در قضیه ب و موضوع در قضیه ج چیست؟
 (الف) در بی‌ثباتی‌های جهان ذات انسان شریف تغییر نمی‌کند.
 (ب) علی در خانه هست.
 (ج) جانش را در راه کشور داد.
 (۱) در بی‌ثباتی‌های جهان - در خانه - جانش را
 (۲) ذات انسان شریف - در خانه - جانش را
 (۳) ذات انسان شریف - حاضر در خانه - او
 (۴) در بی‌ثباتی‌های جهان - خانه - جان او
 ۱۳۱- اگر مقدمه اول قیاس معتبر شکل دومی نقیض هر الف ب است، باشد، کدام گزینه درباره این قیاس درست است؟
 (۱) مقدمه دوم این قیاس می‌تواند یک قضیه سالبه باشد.
 (۲) علامت مفهوم ب در نتیجه قیاس، علامت منفی خواهد بود.
 (۳) در هر حالتی علامت موضوع و محمول نتیجه قیاس، یکی خواهد شد.
 (۴) اگر مقدمه دوم این قیاس یک قضیه موجبه کلیه باشد، شرط سوم معتبر خواهد بود.
 ۱۳۲- نوع کدام قضیه منفصل متفاوت است؟
 (۱) این کلید یا در قفل می‌چرخد یا نمی‌چرخد.
 (۲) این دانشجو یا حقوق یا پزشکی می‌خواند.
 (۳) این خانه یا در اصفهان و یا در شیراز است.
 (۴) امروز یا یکشنبه است و یا دوشنبه است.

۱۳۳- روش بررسی کدام گزاره متفاوت است؟

- (۱) انسان از ابتدای زندگی خود تلاش می کند که زیست جمعی خود را حفظ کند.
- (۲) اولین انسان هایی که به صورت جدی وارد فضای فلسفه شدند، ایونیایی ها بودند.
- (۳) هیچ انسانی نمی تواند فرای جسم و ماده باشد حتی احساسات نیز از ماده می آید.
- (۴) حقیقت هر انسانی حتماً شامل جسم، فکر، باورها، احساسات و خاطرات خود می باشد.

۱۳۴- کدام گزینه درباره اندیشمندان ایونیایی درست است؟

- (۱) در آغاز این دوره آنچه بیشتر از همه توجه این اندیشمندان را به خود مشغول می کرد، چگونگی رسیدن به شناخت معتبر بود.
- (۲) از روی نوشته اندیشمندان بعد از تالس متوجه شده ایم که او ماده اولیه هستی را آب می دانسته است و باوری به وجود حرکت نداشته است.

(۳) اندیشه و باور هراکلیتوس بیان می دارد که اموری که متضاد یکدیگر هستند با ضد یکدیگر معنا پیدا می کنند و قابل درک برای ما شده اند.

(۴) پارمنیدس به دلیل عدم وجود حرکت و تغییر در جهان هستی، باور داشت که ابزار حس نمی تواند در مسیر شناخت انسان کمک خاصی بکند.

۱۳۵- کدام گزاره متناقض است؟

- (۱) فردی ادعا کند که هر شناختی که تا الان به دست آورده است، اشتباه بوده است.
- (۲) اندیشمندی که ادعا کند گزاره های موجود در فلسفه ناظر بر واقعیت حقیقی نبوده است.
- (۳) کسی که باوری ندارد با استفاده از روش های عقلی و قیاسی می توان خدا را اثبات کرده باشیم.
- (۴) فردی که در یک جمع ادعایی مطرح کند که هیچ انسانی وجود ندارد که بتواند سخن راست بگوید.

۱۳۶- کدام گزینه درباره دیدگاه ماتریالیست ها در مورد انسان درست است؟

- (۱) انسان صرفاً فقط نیازهای مادی دارد و نیاز غیرمادی وجود ندارد.
- (۲) انسان صرفاً ماده و جسم است و چیزی به عنوان ذهن قابل تصور نیست.
- (۳) اموری مانند الزام به دزدی نکردن، حاصل میل به بهتر برطرف شدن نیازهای مادی است.
- (۴) انسان با سایر حیوانات تفاوت هایی دارد اما این تفاوت ها مسئله یا مورد خاص یا ویژه ای نمی باشد.

۱۳۷- کدام ویژگی متعلق به معیار فعل اخلاقی کانت است؟

- (۱) رساندن انسان به سعادت
- (۲) درک فعل با استفاده از شهود
- (۳) در ارتباط بودن با خیر دیگران
- (۴) دارا بودن قابلیت تعمیم پذیری

۱۳۸- نوع حمل کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) هندوانه شیرین است.
- (۲) کاکتوس رشد می کند.
- (۳) علوم تجربی قطعی هستند.
- (۴) اسب حیوان نجیب است.

۱۳۹- کدام گزینه درست است؟

- (۱) یک موجود از نظر ذات صرفاً یا ممکن الوجود باید باشد و یا واجب الوجود باید باشد.
- (۲) اگر علت ایجاد یک ممکن الوجود ایجاد نشود، آن چیز ممتنع الوجود بالذات خواهد بود.
- (۳) واجب الوجودهای بالذات همان موجوداتی هستند که از ابتدا باید موجود شده باشند.
- (۴) واجب الوجود بالغیری که به واسطه خودش ایجاد شده باشد، وجوب ذاتی دارد.

۱۴۰- کدام گزینه درباره علیت و فروع آن درست است؟

- (۱) هیوم به دلیل آنکه تنها راه ادراک را تجربه نمی دانست، نمی توانست علیت را باور کند.
- (۲) مسلمانان با استفاده از استدلال عقلی محض، علیت را اثبات کردند و مصادیق آن را درک کردند.
- (۳) دکارت باور داشت زمانی که مصادیق علیت را از طریق بدهات ذهنی درک کنیم، این اصل در ذهن انسان متبلور می شود.
- (۴) تجربه گرایی که باور به اصل علیت دارند، اصل سنخیت را نیز باور کرده اند اما صرفاً از همان راهی که به علیت رسیده اند.

۱۴۱- کدام مفهوم در برهان خداشناسی کانت وجود ندارد؟

- (۱) وجدان اخلاقی
- (۲) معیار فعل اخلاقی
- (۳) نفس انسانی
- (۴) اراده آزاد انسان

۱۴۲- کدام گزینه درست است؟

- (۱) اولین مخلوق خدا عقل فعال است که وظیفه اش فیض رسانی به عقل انسانی است.
- (۲) فلاسفه مسلمان براساس دین خود، به مرتبه عالم عقول ایمان و باور داشته اند.
- (۳) این گونه نیست که عقل فعال به جای عقل استدلالی انسان مشغول به تفکر شود.
- (۴) انسانی که به مقام جهان عقول برسد و دارای شهود شود، نیازی به استدلال ندارد.

۱۴۳- به باور فارابی سعادت انسان از چه مسیری ممکن می شود؟

- (۱) تهذیب نفس
- (۲) رئیس مدینه شدن
- (۳) زیست جمعی
- (۴) فلسفه سیاست

۱۴۴- کدام گزینه درباره طبیعت شناسی ابن سینا درست است؟

- (۱) به دلیل نظام احسن بودن عالم طبیعت، هیچ نوع نقص و شری در این جهان وجود ندارد.
- (۲) با نگاه کلی نگر به عالم طبیعت می توان درک کرد، نقص ظاهری بخشی از مسیر کمال نهایی است.
- (۳) به دلیل آنکه نظام طبیعت، بهترین نظام است، پس خدا آن را با لطف و عنایت ویژه خود آفریده است.
- (۴) برای عبور از ظاهر پدیده ها باید علاوه بر شناخت روابط میان پدیده ها، به ماهیت پدیده ها نیز توجه داشته باشیم.

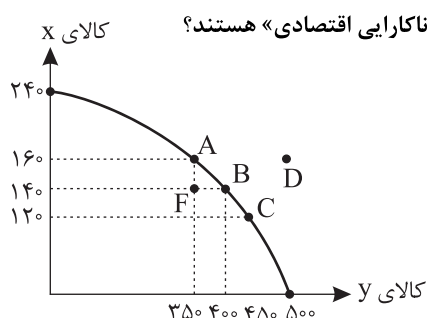
۱۴۵- کدام گزینه دربارهٔ اصول فلسفهٔ متعالیه درست است؟

- (۱) جهان چیزی جز وجود نیست؛ یعنی اگر به اجزای جهان نگاه بیندازیم، صرفاً وجودهای با درجات مختلف مشاهده می‌کنیم که دارای تکثر ظاهری هستند.
- (۲) ملاصدرا با تلفیق کردن اصل اصالت وجود و اصل وحدت وجود، توانست اثبات کند که وجود یک حقیقت واحد است که در تجلیات خود، دارای مراتب و ظهورهایی می‌شود.
- (۳) میان اجزای واقعی جهان، هیچ نوع تفاوتی در هیچ سطحی وجود ندارد، زیرا همگی آنها وجودهایی هستند که دارای درجات و سطوح مختلفی از وجود آن وجود یگانه شده‌اند.
- (۴) اصل اصالت ماهیت باور دارد که انسان ابتدا وجودهایی مختلف و متکثر را مشاهده کرده است و سپس براساس تفاوت آنها، موجود بودن یا موجود نبودن را بر آنها بار کرده است.

اقتصاد

۱۴۶- کدام گزینه در GDP محاسبه می‌شود؟

- (۱) علی توانست در یک سایت معتبر، ماشینی با ۱۰,۰۰۰ کیلومتر کارکرد پیدا کند و آن را با قیمت مناسبی بخرد.
 - (۲) مادر آراین غذا را در خانه درست می‌کند و روبه‌روی ایستگاه‌های مترو، آنها را می‌فروشد.
 - (۳) پدرام توانسته است در یک شرکت بازرگانی به صورت کارآموز و بدون دستمزد، مشغول به کار شود.
 - (۴) رضا لوازم یدکی ماشین از دبی به صورت قاچاق وارد می‌کند و به‌ازای آن سود بسیار بالایی دریافت می‌کند.
- ۱۴۷- با توجه به نمودار PPF و با در نظر گرفتن قیمت ۲۰۰۰ تومان برای هر واحد کالای (X) و ۳۰۰۰ تومان برای هر واحد کالای (Y) در این صورت مطلوب است:

الف) کدام نقاط به ترتیب از راست به چپ مصداقی برای شرایط «کارایی اقتصادی» و «ناکارایی اقتصادی» هستند؟

ب) هزینهٔ فرصت تغییر ترکیب تولید از نقطهٔ B به نقطهٔ A برای شرکت چقدر است؟

- (۱) D - A - ۱۵۰,۰۰۰ تومان
- (۲) F - B - ۴۰,۰۰۰ تومان
- (۳) D - C - ۴۰,۰۰۰ تومان
- (۴) F - B - ۱۵۰,۰۰۰ تومان

۱۴۸- وضع تعرفه‌های گوناگون بر واردات برای حمایت از صنایع داخلی که به آن اشاره می‌شود به ترتیب به کدام کشور اختصاص دارد؟

الف) وضع تعرفه‌های حمایتی متعدد بر کالاهای وارداتی، در اواخر قرن هجدهم و اوایل قرن نوزدهم

ب) اعلام ممنوعیت واردات هر نوع پوشاک با ابریشم ایرانی یا چینی در سال ۱۷۰۱

ج) افزایش تعرفه‌های گمرکی تا ۵۲ درصد در دورهٔ بین دو جنگ جهانی

(۱) آمریکا - اروپای شرقی - انگلستان

(۲) آمریکا - آلمان - انگلستان

(۳) اروپای شرقی - آلمان - آمریکا

(۴) آلمان - انگلستان - آمریکا

۱۴۹- در جدول زیر سطح عمومی قیمت‌ها در دو کشور A و B در ابتدا و انتهای سال ۱۴۰۰ مشخص شده است. سطح عمومی قیمت‌ها در کشور B در ابتدای سال ۱۴۰۰ چند تومان است؟

کشور	سطح عمومی قیمت‌ها	سطح عمومی قیمت‌ها	نرخ تورم
	در ابتدای سال	در انتهای سال	
کشور A	۵۰,۰۰۰ تومان	۵۷۵۰۰ تومان	؟
کشور B	؟	۷۸۰۰۰ تومان	۲ برابر نرخ تورم در کشور A

(۱) ۷۰,۰۰۰ تومان (۲) ۵۵,۰۰۰ تومان (۳) ۶۵,۰۰۰ تومان (۴) ۶۰,۰۰۰ تومان

۱۵۰- هر یک از موارد زیر به ترتیب منجر به چه مزیتی در کسب‌وکار شرکت سهامی می‌شود؟

«امکان جذب افراد توانمندتر، افزایش سهامداران، امکان سرمایه‌گذاری بیشتر و قیمت پایین‌تر نسبت به رقبا»

(۱) امکان رقابت بالاتر - امکان افزایش سرمایه و تأمین مالی بانکی - امکان رقابت بالاتر

(۲) تخصصی‌گرایی بیشتر - تقسیم سود به تناسب مالکیت سهام - امکان افزایش سرمایه و تأمین مالی بانکی

(۳) امکان رقابت بالاتر - تخصص‌گرایی بیشتر - امکان افزایش سرمایه و تأمین مالی بانکی

(۴) تخصص‌گرایی بیشتر - امکان افزایش سرمایه و تأمین مالی بانکی - امکان رقابت بالاتر

محل انجام محاسبات

۱۵۱- ارزش مجموع دارایی یک شرکت دارویی ۲۰ میلیون تومان است. با توجه به داده‌های زیر:

مالک	ارزش سهام هر یک از سهامداران	درصد مالکیت
مهدی	؟	۲۰ درصد
رضا	۵ میلیون تومان	؟

الف) ارزش سهام خریداری شده توسط مهدی به عنوان سهامدار چقدر است؟

ب) رضا مالک چند درصد از شرکت است؟

ج) کدام یک از سهامداران در منافع شرکت سهم بیشتری دارد؟

۱) الف: ۱۰ میلیون تومان ب: ۳۵ درصد ج: مهدی

۲) الف: ۴ میلیون تومان ب: ۲۵ درصد ج: رضا

۳) الف: ۱۰ میلیون تومان ب: ۲۵ درصد ج: مهدی

۴) الف: ۴ میلیون تومان ب: ۳۵ درصد ج: رضا

۱۵۲- عبارت «برای داشتن ناهار رایگان باید بپذیریم که از بعضی کالا یا خدمات دیگر، کمتر داشته باشیم» به کدام مورد اشاره می‌کند؟

۱) هزینه فرصت اجتماع

۲) الگوی مرز امکانات تولید

۳) عوامل تولید به کار رفته شده در ناهار رایگان

۴) کارایی و ناکارایی در ارتباط با نحوه استفاده از عوامل تولید به کار گرفته شده

۱۵۳- با توجه به اطلاعات جدول زیر که مربوط به کارگاه تولید پوشاک آقای محمودی با ۲۰ نفر نیروی کار است و یا آگاهی از این نکته که آقای محمودی می‌توانست در اداره دولتی همکاری کند و ماهانه ۵ میلیون تومان حقوق بگیرد، اما از آن صرف‌نظر کرده است، سود یا زیان ماهانه کارگاه تولیدی او با در نظر گرفتن هزینه فرصت کدام گزینه است؟

تولید ماهانه ۲۰۰۰ کالا	هر کالا ۵۰,۰۰۰ تومان
هزینه آب، برق و گاز	ماهانه ۸,۰۰۰,۰۰۰ تومان
دستمزد هر نیروی کار	ماهانه ۶۰۰,۰۰۰ تومان
خرید مواد اولیه	ماهانه ۵,۰۰۰,۰۰۰ تومان
استهلاک دستگاه‌ها	سالانه ۶۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان

۱) ۶۵,۰۰۰,۰۰۰ تومان سود

۲) ۶۵,۰۰۰,۰۰۰ تومان زیان

۳) ۷۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان سود

۴) ۷۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان زیان

۱۵۴- کدام گزینه متضمن پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

الف) بازپرداخت وام‌های کلان بانکی یکی از گلیه‌های تولیدکنندگان در کشور است. این عامل باعث ایجاد کدام یک از پدیده‌های

اقتصادی - اجتماعی می‌شود؟

ب) کدام گزینه از عواملی است که بر بی‌ثباتی فضای کسب و کار در اقتصاد ایران دامن می‌زند؟

۱) الف: ایجاد بیکاری و فقر نسبی ب: ابلاغ قوانین جدید و ناگهانی

۲) الف: ایجاد بیکاری و فقر ب: قانون‌های متعدد و متناقض و دائماً در حال تغییر

۳) الف: ایجاد بیکاری و فقر ب: اختلال در قانون‌گذاری بر بی‌ثباتی در قیمت‌ها دامن می‌زند.

۴) الف: ایجاد بیکاری و رکود اقتصادی ب: عدم اجرای سیاست‌های مبارزه با فقر و برقراری عدالت

۱۵۵- با توجه به جدول زیر که خلاصه‌ای از میزان مالیات پرداختی در یک جامعه است:

مالیات بر شکر	۱۲۰ میلیون تومان
مالیات بر دارایی	۷۰ میلیون تومان
مالیات بر ارزش افزوده	۲۴ میلیون تومان
مالیات بر درآمد	$\frac{1}{8}$ مالیات بر مصرف
مالیات بر ارث	$\frac{1}{5}$ کل مالیات بر دارایی
عوارض خودرو	۳۲ میلیون تومان

الف) به ترتیب میزان مالیات مستقیم و غیرمستقیم پرداختی کدام است؟

ب) مجموع میزان پرداختی برای مهم‌ترین نوع مالیات چقدر است؟

ج) مجموع میزان پرداختی برای مهم‌ترین نوع مالیات بر دارایی، کدام است؟

۱) الف: ۸۵ میلیون تومان، ۱۷۶ میلیون تومان ب: ۱۵ میلیون تومان

ج: ۱۶ میلیون تومان

۲) الف: ۸۵ میلیون تومان، ۱۷۶ میلیون تومان ب: ۱۵ میلیون تومان

ج: ۱۴ میلیون تومان

۳) الف: ۹۵ میلیون تومان، ۱۶۷ میلیون تومان ب: ۲۵ میلیون تومان

ج: ۱۶ میلیون تومان

۴) الف: ۹۵ میلیون تومان، ۱۶۷ میلیون تومان ب: ۲۵ میلیون تومان ج: ۱۴ میلیون تومان

محل انجام محاسبات

۱۵۶- درست یا نادرست بودن عبارات زیر را مشخص کنید.

- (الف) در خرید ماشین ظرفشویی سهولت در تعمیرات مربوط به مرحله دوم در خرید مقایسه‌ای می‌باشد.
 (ب) استفاده از بطری نوشابه جهت نگهداری برخی از گیاهان از موارد «ب» تلقی می‌شود.
 (ج) عدم رعایت اولویت در به‌کارگیری سرمایه‌های شخصی و ملی از موارد اتلاف تلقی می‌شود.
 (د) داشتن الگویی برای خرج کردن علاوه بر آنکه نشان‌دهنده شخصیت منطقی و عقلانی افراد است، آنها را در صرفه‌جویی بیشتر نیز کمک خواهد کرد.

(۲) درست - درست - درست - نادرست

(۱) نادرست - درست - نادرست - نادرست

(۴) درست - نادرست - نادرست - درست

(۳) نادرست - درست - درست - درست

۱۵۷- فردی با ۷۵۰,۰۰۰ تومان پس‌انداز خود می‌تواند ۱۵ ورق مشارکت با سود هر ورق ۳۰ هزار تومان خریداری کند یا این پول را در بانک با سود سالانه ۱۸ درصد سرمایه‌گذاری کند یا تعدادی سکه طلا خریداری و در پایان سال با فروش آنها به سود ۳۵۰,۰۰۰ تومان دست

یابد یا با سرمایه‌گذاری در بازار بورس اوراق بهادار به میزان $\frac{2}{5}$ سرمایه اولیه خود، سود دریافت کند.

(الف) این فرد پول خود را در چه کاری باید سرمایه‌گذاری کند؟

(ب) هزینه فرصت این انتخاب برای فرد کدام خواهد بود؟

(۱) الف: سرمایه‌گذاری در بازار بورس اوراق بهادار ب: ۳۵۰ هزار تومان سودی که از خرید و فروش طلا می‌توانست کسب کند.

(۲) الف: خرید اوراق مشارکت ب: ۳۵۰ هزار تومان سودی که از خرید و فروش طلا می‌توانست کسب کند.

(۳) الف: خرید اوراق مشارکت ب: ۳۰۰ هزار تومان سودی که از سرمایه‌گذاری در بازار بورس اوراق بهادار می‌توانست کسب کند.

(۴) الف: خرید و فروش سکه طلا ب: ۴۵۰ هزار تومان سودی که از خرید اوراق مشارکت می‌توانست کسب کند.

۱۵۸- چه تعداد از عبارات زیر درست است؟

(الف) در کشور ما شرکت توانیر به دلایل قانونی انحصارگر در فروش کالای خود به شمار می‌رود.

(ب) با فرض ثابت بودن سایر عوامل مؤثر بر تقاضای یک کالا، با افزایش درآمد، تقاضا برای کالای مکمل بیشتر خواهد شد.

(ج) نمونه بارز مالیات بر مصرف در ایران، مالیات بر مشروبات غیرالکلی ماشینی است.

(د) در کشورهایی که سازوکار مالیات بر ارزش افزوده برقرار است، کسب‌وکارها منبع مالیات را از خرید خودشان جمع‌آوری می‌کنند.

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۱۵۹- جدول زیر، هزینه‌های تولید دو کالا در سه کشور را نشان می‌دهد. با فرض اینکه هر سه کشور به یک اندازه از نیروی کار، سرمایه و دانش فنی برخوردار باشند، به ترتیب:

(الف) کدام کشور در تولید قهوه مزیت مطلق دارد؟

(ب) آلبانی باید بر روی کدام محصول تمرکز کند؟

(ج) در رابطه با کشور ایتالیا کدام گزینه صحیح است؟

(۱) الف: آلبانی ب: قهوه ج: کشور ایتالیا باید بر تولید قهوه

تمرکز کند و شکلات مورد نیاز را از آلبانی وارد کند.

(۲) الف: فرانسه ب: قهوه ج: کشور ایتالیا باید بر تولید شکلات تمرکز کند و قهوه مورد نیاز را از فرانسه وارد کند.

(۳) الف: آلبانی ب: قهوه ج: از آنجا که کشور ایتالیا در تولید هیچ محصولی مزیت مطلق ندارد، نباید به تولید محصول در داخل بپردازد و می‌بایست محصولات مورد نیاز خود را از سایر کشورها وارد کند.

(۴) الف: فرانسه ب: شکلات ج: کشور ایتالیا باید به صادرات شکلات بپردازد.

۱۶۰- کدام گزینه متضمن پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

(الف) بسیار روشن است که پیش از شکل‌گیری یک کسب‌وکار جدید، کارآفرین به این فکر کند که یا حتی کار جدید را عام‌المنفعه انجام دهد.

(ب) کدام دسته از انسان‌ها معمولاً راه‌هایی را بلدند که می‌توانند به قول خودشان از آب کره بگیرند؟

(۱) الف: به تنهایی دست به اقدام بزند یا اینکه با فرد دیگری شریک شود. ب: درآمدشان به صورت غیرطبیعی زیاد است و خانه و خودروی گران‌قیمت دارند اما در میان مردم بدنام‌اند.

(۲) الف: چه مقدار سرمایه باید برای سرمایه‌گذاری در نظر بگیرد. ب: با توجه به درآمدشان می‌توانند از هر فرصت برای سرمایه‌گذاری و به دست آوردن سود اقتصادی استفاده کنند.

(۳) الف: چه میزان از ریسک‌پذیری و نوآوری را می‌تواند سامان‌دهی کند. ب: درآمدشان به صورت غیرطبیعی زیاد است و با رشوه دادن و رشوه گرفتن سود خود را حفظ می‌کنند.

(۴) الف: چه مقدار می‌تواند در جهت فعالیت خود ریسک داشته باشد و سرمایه وارد کار خود کند. ب: درآمدشان به صورت غیرطبیعی زیاد است و خانه و خودروی گران‌قیمت دارند اما در میان مردم بدنام‌اند.

محل انجام محاسبات

مرکز سنجش آموزش مدارس برتر

آزمون شماره ۱۶
۱۸ مرداد ۱۴۰۵

پاسخنامه انسانی

ردیف	نام درس	سرگروه	گروه طراحی و بازنگری (به ترتیب حروف الفبا)	ویراستاران
۱	ریاضی و آمار	مهران موحدی	داود بوالحسنی - امیر زراندوز	مانی موسوی - ابوالفضل فروغی
۲	علوم و فنون ادبی	حنیف افخمی	حنیف افخمی - احمد بهزادی داود تالشی - مصطفی داداشی	محمد کاووسی - مهتاب بیشه
۳	جامعه‌شناسی	بهزاد اندرز	بهزاد اندرز - فروغ تیموریان	احسان اسدی - محمدصدرا حسینی
۴	روان‌شناسی	مهدی جاهدی	فرزانه حاجی - سجاد رشیدی	احسان اسدی - محمدصدرا حسینی
۵	زبان عربی	محسن آهوپی	حسن اسدی - عرفان جالبیزی - خالد مشیرپناهی	مبینا بهرامی - حسن اسدی
۶	تاریخ	معین‌الدین تقی‌زاده	منصوره حاجی‌زاده - محمود کاظمی	احسان اسدی - مهتاب بیشه
۷	جغرافیا	بهروز یحیی		
۸	فلسفه و منطق	محمد تقفدی		
۹	اقتصاد	علی محسنی	نوشین خدایی‌نیا	سارا صدیقی - آسان طاووسی

واحد فنی (به ترتیب حروف الفبا)
زهرا احدی - امیرعلی الماسی - مبینا بهرامی - مهرداد شمسی - راضیه صالحی

برای اطلاع از اخبار مرکز سنجش آموزش مدارس برتر، به کانال تلگرام @taraaznet مراجعه نمایید.

۱۲. گزینه ۲ صحیح است.

برد دامنه
حجم کره $\rightarrow$ شعاع r
(الف)
 r لزوماً زیرمجموعه $\mathbb{N}$ نیست
و می تواند اعداد اعشاری هم باشد.
سرعت هلی کوپتر $\rightarrow$ لحظات مختلف (ب)
 $\downarrow$
زمان هم می تواند اعشاری باشد؛
پس لزوماً زیرمجموعه $\mathbb{N}$ نیست.
درصد سود بانکی $\rightarrow$ ۵ سال اخیر (ج)
 $\downarrow$
فقط می تواند عدد طبیعی باشد.
(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۴۶)

۱۳. گزینه ۱ صحیح است.

تابع را با استفاده از اتحاد جمله مشترک کمی مرتب می کنیم:

$$f(x) = (2a - 6)x^2 - (x^2 + (-1 - b)x + b) - 6b + c$$

$$f(x) = (2a - 7)x^2 + (1 + b)x - 7b + c$$

در ضابطه تابع ثابت اصلاً x نداریم؛ پس $\begin{cases} 2a - 7 = 0 \\ 1 + b = 0 \end{cases}$ و $a = \frac{7}{2}$ و $b = -1$ به دست می آید و داریم:

$$f(x) = -7b + c = 7 + c$$

حالا با توجه به اینکه $f(\frac{7}{2}) = 8$ است، پس:

$$7 + c = 8 \Rightarrow c = 1$$

و خواسته مسئله برابر است با:

$$2a + b + c = 2(\frac{7}{2}) + (-1) + 1 = 7$$

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه ۲۶)

۱۴. گزینه ۲ صحیح است.

$$\left(\frac{f-g}{h}\right)(\frac{1}{5}) = \frac{f(\frac{1}{5}) - g(\frac{1}{5})}{h(\frac{1}{5})}$$

$$f(\frac{1}{5}) = [3(\frac{1}{5})] + [-3(\frac{1}{5})] = [\frac{4}{5}] + [-\frac{4}{5}] = 4 + (-5) = -1$$

$$g(\frac{1}{5}) = |\frac{1}{25} - (\frac{1}{5})^2| = |\frac{1}{25} - \frac{2}{25}| = |-\frac{1}{25}| = \frac{1}{25}$$

$$h(\frac{1}{5}) = (\sqrt{3})^{\frac{1}{5} + \frac{4}{5}} = (\sqrt{3})^1 = \sqrt{3}$$

$$\Rightarrow \frac{f(\frac{1}{5}) - g(\frac{1}{5})}{h(\frac{1}{5})} = \frac{-1 - \frac{1}{25}}{\sqrt{3}} = \frac{-\frac{26}{25}}{\sqrt{3}} = -\frac{26}{25\sqrt{3}}$$

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه ۴۹)

۱۵. گزینه ۴ صحیح است.

نکته مهم: اگر تمام درآمدها در عدد k ضرب یا تقسیم شود، خط فقر هم در k ضرب یا بر k تقسیم می شود. ولی اگر تمام درآمدها با عدد k جمع شود، خط فقر با $\frac{k}{p}$ جمع می شوند. در مورد عمل تفریق هم به شکل مشابه عمل می کنیم.

درآمدها ۲ برابر شده اند؛ پس خط فقرها هم ۲ برابر می شوند و به اعداد ۴۰ و ۳۶ می رسیم. حالا از درآمدها ۶ میلیون تومان کم می شود. پس از خط فقرها ۳ میلیون تومان کم می شود و به جواب های ۳۷ و ۳۳ میلیون تومان خواهیم رسید.

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه ۵۷)

۸. گزینه ۱ صحیح است.

$$\begin{array}{c} \text{اعداد طبیعی مربع کامل} \\ \text{و کوچک تر از } 30 \end{array} \rightarrow 1, 4, 9, 16, 25$$

$$Q_1 = \frac{1+4}{2} = 2.5 \quad Q_3 = \frac{16+25}{2} = 20.5$$

$$IQR = Q_3 - Q_1 = 20.5 - 2.5 = 18$$

$$\bar{x} = \frac{1+4+9+16+25}{5} = 11$$

$$\sigma^2 = \frac{(1-11)^2 + (4-11)^2 + (9-11)^2 + (16-11)^2 + (25-11)^2}{5}$$

$$= \frac{100 + 49 + 4 + 25 + 196}{5} = \frac{374}{5} = 74.8$$

$$\Rightarrow \sigma^2 - IQR = 74.8 - 18 = 56.8$$

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۹۰)

۹. گزینه ۳ صحیح است.

در نمودار راداری باید زاویه ها یکسان باشند، لذا:

$$x = 9 + \frac{x}{4} \Rightarrow \frac{x}{4} = 9 \Rightarrow x = 36$$

با توجه به اینکه نمودار راداری دارای n متغیر است، پس اندازه هر زاویه برابر است با:

$$\frac{360}{n}$$

لذا:

$$\frac{360}{n} = 18 \Rightarrow n = 20$$

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۱۱۶)

۱۰. گزینه ۲ صحیح است.

می دانیم گزاره $A \Leftrightarrow B$ یک گزاره دوشروطی است و برای نقیض کردن آن باید مقدم را نقیض کرد و به تالی کاری نداشته باشیم.

$$\sim p \Leftrightarrow (p \vee q) \xrightarrow{\text{نقیض}} p \Leftrightarrow (p \vee q) \quad (\text{گزینه ۴})$$

می توان تالی را نقیض کرد و به مقدم دست نزنیم.

$$\sim p \Leftrightarrow (p \vee q) \xrightarrow{\text{نقیض}} \sim p \Leftrightarrow (\sim p \wedge \sim q) \quad (\text{گزینه ۳})$$

می توان جای مقدم و تالی را عوض کرد و یکی از آنها را فقط نقیض کرد.

$$\sim p \Leftrightarrow (p \vee q) \xrightarrow{\text{نقیض}} (\sim p \wedge \sim q) \Leftrightarrow \sim p \quad (\text{گزینه ۱})$$

بنابراین فقط گزینه ۲ هم ارز نقیض گزاره داده شده نیست.

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه های ۱۰ و ۱۱)

۱۱. گزینه ۲ صحیح است.

$$\underbrace{\underbrace{(\emptyset \subseteq \mathbb{N})}_T \Leftrightarrow \underbrace{[(\mathbb{N} \not\subseteq \mathbb{R}) \wedge (\frac{1}{2} \notin \mathbb{Z})]}_F}_F$$

بنابراین ارزش گزاره، F و ارزش نقیض آن، T خواهد بود.

بررسی گزینه ها:

$$۱) (T \Rightarrow p) \equiv p$$

$$۲) (F \Rightarrow p) \equiv T$$

$$۳) (F \vee p) \equiv p$$

$$۴) (F \wedge p) \equiv F$$

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه های ۴ تا ۸)

علوم و فنون ادبی

۲۱. گزینه ۴ صحیح است.

عبارت‌های (دوم، سوم، پنجم و ششم) درست‌اند.

عبارت دوم، ویژگی ادبیات قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم است.

عبارت چهارم غلط است. خروج شعر از دربار و ورود آن به خانقاه از

ویژگی‌های ادبیات قرن (پنجم و ششم) است.

(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه‌های ۴۳، ۸۰، ۸۲ و ۸۳)

۲۲. گزینه ۲ صحیح است.

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۸۰)

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه‌های ۱۳، ۱۹ و ۷۰)

۲۳. گزینه ۲ صحیح است.

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه‌های ۱۵، ۱۷ و ۳۸)

۲۴. گزینه ۱ صحیح است.

فراوانی ترکیبات نو برای ویژگی‌های زبانی شعر است!!

(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه‌های ۸۴ و ۸۵)

۲۵. گزینه ۲ صحیح است.

کاربرد واژگان کهن مثل (خلیدن (بیت ۱)، گلخن و (بیت ۴) مجمره یا

اسپند (بیت ۳)) از ویژگی‌های زبانی شعر عصر دوره بیداری است!

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه ۴۳)

۲۶. گزینه ۴ صحیح است.

شخص‌ترین درون‌مایه‌های شعر عصر بیداری عبارتند از (آزادی

(دموکراسی)، قانون، وطن، تعلیم و تربیت جدید، توجه به مردم (دفاع از

کارگران و ضعیفان)، جایگاه زن و دانش‌نوین.

بررسی ابیات:

(ب) جایگاه زنان است.

(د) وطن است.

(ه) دفاع از کارگران و ضعیفان است.

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه ۴۴)

۲۷. گزینه ۳ صحیح است.

وجود واژه‌های (نزاکت، تبخال، تندباد، شیشه، پل، گل قالی، بخیه و ...)

در شعرها بیانگر ویژگی زبانی سبک هندی است.

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۸۱)

۲۸. گزینه ۲ صحیح است.

وقتی صحبت از ویژگی‌های ادبی در حیطه یک سبک سؤال طراح می‌شود

منظور سبک هندی در آرایه‌های (حسن تعلیل، اسلوب معادله، حس آمیزی

و تلمیح بارز است) یا سبک خراسانی در تشبیه محسوس و عینی است.

بررسی ابیات:

(الف) حس آمیزی دارد (آه گرم)

(ب) اسلوب معادله دارد.

(و) حسن تعلیل دارد.

(ج) به خاطر تلمیح بارز حضرت عیسی (علیه السلام) و مریم می‌تواند به عنوان

(تلمیح بارز) جواب باشد.

(ه) هیچ یک از آرایه‌های بالا را ندارد.

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۸۲)

۱۶. گزینه ۲ صحیح است.

فرد D باید بلافاصله بعد از فرد A سخنرانی کند، پس آنها را در یک

بسته قرار می‌دهیم که حق جایجایی با هم را هم ندارند:

$$A, D, B, C, E, F \Rightarrow \text{تعداد جایگشت} = 5! = 120$$

↓ ↓ ↓ ↓
بسته ۵

حالا باید فرد E بعد از فرد B سخنرانی کند. در نیمی از حالت‌ها E

قبل از B و در نیمی دیگر از حالت‌ها E بعد از B صحبت می‌کند:

$$6 = \frac{120}{2} = \frac{120}{2} = 60$$

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۵)

۱۷. گزینه ۳ صحیح است.

$$n(S) = 6^3 = 216$$

اعداد اول تاس عبارتند از: ۲، ۳، ۵

اعداد زوج تاس عبارتند از: ۲، ۴، ۶

اعداد مرکب کامل تاس عبارتند از: ۱، ۴

$$n(A) = \overset{\text{مربع کامل}}{\uparrow} \overset{\text{زوج}}{\uparrow} \overset{\text{اول}}{\uparrow} = 2 \times 3 \times 3 = 18$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{18}{216} = \frac{1}{12}$$

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۱۲)

۱۸. گزینه ۳ صحیح است.

در دنباله (الف) ضریب n برابر ۲ است؛ پس $d = 2$ می‌باشد و چون d

عددی مثبت است، لذا این دنباله افزایشی است. ضمناً جمله اول برابر است با:

$$a_1 = 2(1) - 1 = 1$$

$$S_n = \frac{n}{2}(2a_1 + (n-1)d) \Rightarrow S_{100} = \frac{100}{2}(2(1) + 99(2)) = 10000$$

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۶۱)

۱۹. گزینه ۱ صحیح است.

$$a, a-1, 4 \xrightarrow{\text{حسابی است}} 2(a-1) = a+4 \Rightarrow 2a-2 = a+4$$

$$\Rightarrow a = 6$$

$$b-1, b, 4 \xrightarrow{\text{هندسی است}} b^2 = 4(b-1) \Rightarrow b^2 = 4b-4$$

$$\Rightarrow b^2 - 4b + 4 = 0 \xrightarrow{\text{تجزیه می‌کنیم}} (b-2)^2 = 0 \Rightarrow b-2 = 0$$

$$\Rightarrow b = 2$$

$$\xrightarrow{\text{دنباله جدید}} 2, 6, 18, \dots \Rightarrow \begin{cases} a_{n+1} = 3a_n \\ a_1 = 2 \end{cases}$$

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه‌های ۶۱ و ۷۴)

۲۰. گزینه ۴ صحیح است.

مختصات نقطه A را در ضابطه تابع قرار می‌دهیم تا مقدار k به دست آید.

$$y = k^{3x-1} \xrightarrow{A \begin{cases} x=3 \\ y=256 \end{cases}} 256 = k^{2(3)-1} = k^{5}$$

$$2^8 = k^5 \Rightarrow k = \pm 2 \xrightarrow{\text{تابع نمایی است پس } k > 0} k = 2$$

$$f(x) = 2^{3x-1} \Rightarrow f(0) = 2^{2(0)-1} = 2^{-1} = \frac{1}{2}$$

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۹۵)

۲۹. گزینه ۳ صحیح است.

بررسی آرایه‌های ادبی بیت:

ایهام تناسب: «بوی»: ۱- عطر که در بیت کاربرد دارد. ۲- آرزو که در بیت قابل استفاده نیست اما با واژه‌های دیگر بیت تناسب دارد. / تاب: در مصراع اول: ۱- آشفته و بی‌قرار که در مصراع اول معنا می‌دهد. ۲- پیچ و شکن زلف معشوق که معنا ندارد اما با واژه‌های دیگر تناسب دارد. جناس همسان: تاب (آشفته و بی‌قرار)، تاب (پیچ و شکن زلف) استعاره مکنیه، تشخیص: آهوی مشکین از بوی زلف معشوق آشفته و بی‌قرار می‌گردد.

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه ۸۸)

۳۰. گزینه ۱ صحیح است.

در ابیات سؤال سه بار ایهام به کار نرفته است.

بررسی آرایه‌های ادبی ابیات:

ایهام: واژه «راست»: ۱- مستقیم ۲- حقیقی و صادق ۳- اصطلاح موسیقی ایران
ایهام تناسب: واژه «ساز»: ۱- ابزار موسیقی که کاربرد دارد ۲- سازش که در بیت کاربرد ندارد. اما باورهای دیگر تناسب دارد. / عراق: ۱- نام کشور که کاربرد دارد ۲- اصطلاح موسیقی که با واژه‌های دیگر تناسب دارد. / حجاز: ۱- نام شهر که کاربرد دارد. ۲- اصطلاح موسیقی که کاربرد ندارد اما تناسب ایجاد می‌کند.

جناس: سوز و ساز / کنایه: ترک راه کن: رها کردن و تغییر مسیر دادن

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه ۹۱)

۳۱. گزینه ۱ صحیح است.

در بیت نخست اسلوب معادله به کار نرفته است.

بررسی آرایه‌های ادبی ابیات:

۱) آب: استعاره از نور مهتاب / تناسب: باران، ابر، چکیدن
۲) مجاز: جهان، عالم (مردم) / تلمیح: به داستان لیلی و مجنون اشاره دارد. / تشبیه: سر زلف تو مثل لیلی
۳) حس آمیزی: وفا شیرین است / استعاره مکنیه: ای گل / تکرار: گل، شکر
۴) تلمیح: به داستان حضرت سلیمان و گم شدن انگشتری‌اش / استعاره مصرحه: نگین (دل) / مجاز: مجاز از انسان عارف

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه ۱۱۲)

۳۲. گزینه ۴ صحیح است.

در بیت نخست چهار بار استعاره آمده است: «مه، نقاب، شب، مه». در بیت دوم تشبیه آمده است: قامت مثل سرو.

در بیت سوم دو بار ایهام تناسب آمده است: ۱- عود ۲- چنگ. واژه «ساز» و «نوا» ایهام تناسب ندارند.

در بیت چهارم، پنج بار تشبیه آمده است: ۱- خط مثل مشک ۲- خط مثل شام ۳- رخ مثل ماه ۴- رخ مثل صبح ۵- شب مثل نقاب

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه‌های ۲۷، ۲۸، ۷۳ و ۷۴)

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه‌های ۸۹ و ۹۰)

۳۳. گزینه ۲ صحیح است.

در بیت گزینه ۲، سه استعاره به کار رفته است.

۱- بزم افق: اضافه استعاره و تشخیص ۲- زهره نغمه‌سرای است. استعاره مکنیه ۳- مشتری رقص است: استعاره مکنیه

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) دو استعاره مکنیه دارد: ۱- صبح تبسم منی ۲- مرغ ترنم‌نواز
۳) دو استعاره مکنیه دارد: ۱- زلف سرخ سنبل شکسته ۲- رخت مثل گلستانی است که گل را فخر می‌کند.

۴) دو استعاره مکنیه دارد: ۱- خواب از چشم خواب رفته است. ۲- آبروی آب رفته است.

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه ۷۱)

۳۴. گزینه ۲ صحیح است.

الف) لف و نشر ندارد.

ب) ایهام تناسب ندارد. / واژه «شور» به معنای اشتیاق است و در معنای اصطلاح موسیقی یا طعم با واژه‌های دیگر تناسب نمی‌سازد.

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه ۱۱۵)

۳۵. گزینه ۲ صحیح است.

بررسی آرایه‌های ادبی بیت دوم:

تضاد: آتش، آب / تناقض: آب آتشی

استعاره: آتش: عشق و شوق یا غم و ناراحتی از رفتن آبرو، آب آتشی: چهره معشوق یا لب او
تشبیه: رخ مثل آتش

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه‌های ۲۶ و ۷۱)

۳۶. گزینه ۱ صحیح است.

تنها در بیت (ج) آرایه‌های ادبی برابر آن، درست آمده است.

بررسی سایر ابیات:

الف) استعاره مصرحه ندارد. / ایهام: مردم: ۱- انسان ۲- مردمک چشم

ب) تشبیه ندارد. / حس آمیزی: لفظ فصیح شیرین

د) اغراق ندارد / تضاد: سپید، سیاه

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه ۸۸)

۳۷. گزینه ۴ صحیح است.

با توجه به مطلع غزل «ند» قافیه را تشکیل می‌دهد. استفاده از پسوند فاعلی‌ساز «ند» یک بار اشکال ندارد و در مصراع دوم مطلع به کار رفته است. در گزینه‌های ۱، ۲ و ۳ این پسوند، قافیه را ساخته است که قافیه را غلط می‌کند اما در گزینه ۴، «برکند» بن ماضی است که با «ه» صفت مفعولی «برکنده» را ساخته و این قافیه درست است.

(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه ۸۹)

۳۸. گزینه ۳ صحیح است.

در گزینه ۱ «ان»، در گزینه ۲ «ار» و در گزینه ۴ «ه» قافیه را ساخته‌اند که نوع (۲) محسوب می‌شود. در گزینه ۳، کلمات قافیه عبارتند از «را» و «درآ». این قافیه نوع (۱) است. البته می‌دانیم که در مصراع اول اصلاً قافیه درونی نداریم.

(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه ۹۰)

۳۹. گزینه ۲ صحیح است.

بررسی گزینه‌ها:

۱) مفتعلن مفتعلن فاعلن است.

۲) مفاعلن فعلاتن مفاعلن فععلن است.

۳) مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن است.

۴) مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلاتن است.

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

۴۶. گزینه ۳ صحیح است.

در بیت مبدأ و گزینه ۳ به مفهوم «نفی محو شدن در ظاهر مخلوقات» و «توجه به خالق و قدرت او در پس ظاهر مخلوقات» اشاره شده است.
(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۵۶)

۴۷. گزینه ۴ صحیح است.

بیت صورت سؤال و ابیات گزینه‌های ۱ تا ۳ اشاره دارند به این مفهوم که «همه موجودات تسبیح گوی خداوند هستند».
اما در گزینه ۴ سنایی از فرقه‌گرایی انسان‌ها می‌نالد.
(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه ۳۰)

۴۸. گزینه ۲ صحیح است.

مفهوم صحیح بیت (ب) «ناکامی عاشق» است.
مفهوم صحیح بیت (د) «دشواری رفتن محبوب و فراق او» است.
مفهوم سایر ابیات صحیح است.
(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه‌های ۵۳ و ۱۰۴)
(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۱۰۲)
(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه‌های ۳۶، ۶۰ و ۱۱۶)

۴۹. گزینه ۳ صحیح است.

ابیات گزینه‌های ۱، ۲ و ۴ اشاره دارند به مفهوم «ارزش دل شکسته عاشق».
اما بیت گزینه ۳ وقتی محبوب با ما غریبی می‌کند، کار دل به جنون می‌کشد.
(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه ۷۴)

۵۰. گزینه ۲ صحیح است.

بررسی ابیات:
الف، ب، و) هر سه اشاره دارند به مفهوم «درد بی‌درمان عشق».
ج) می‌گوید که درد عشق دوا دارد ولی دواى سخت و جگرسوزی دارد.
پس نمی‌توان مفهوم «درد بی‌درمان عشق» را از آن دریافت کرد.
د) می‌گوید آیین اغلب عاشقان دل دادن است و آیین عاشقان خاص جان دادن.
ه) شاعر می‌گوید درد عشق با صبر درمان خواهد شد.
(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه ۹۶)

جامعه‌شناسی

۵۱. گزینه ۲ صحیح است.

لایه‌های نظام تعلیم و تربیت از سطحی‌ترین به عمیق‌ترین عبارت است از:
۱- نمادها: دانش آموز
۲- هنجارها: برای دانا شدن باید به مدرسه رفت.
۳- ارزش‌ها: دانایی از نادانی بهتر است.
۴- عقاید: انسان تربیت‌پذیر است.
پس: دانش آموز ← برای دانا شدن باید به مدرسه رفت. ← دانایی از نادانی بهتر است. ← انسان تربیت‌پذیر است.
خانواده، تعلیم و تربیت، سیاست و اقتصاد از مهم‌ترین نهادهای اجتماعی‌اند. نهادها در تمامی جهان‌های اجتماعی وجود دارند ولی انواع و اشکال متفاوتی دارند.

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه ۳۵)

۴۰. گزینه ۴ صحیح است.

وزن سایر گزینه‌ها «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن» است اما وزن گزینه ۴ «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن» است.
(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۴۳)

۴۱. گزینه ۳ صحیح است.

وزن درست این است: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فع
(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۶۳)

۴۲. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی گزینه‌ها:
(۱) «خاقانی و «تبدیل «ی» به «پ» دیده می‌شود و «تو» اختیار انتهای مصراع دارد.
(۲) «گرانی ما» هر دو اختیار بلند به کوتاه و کوتاه به بلند را دارد.
(۳) «خواهم» ابدال دارد و «من است» حذف همزه.
(۴) قلب دیده نمی‌شود.
(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه‌های ۴۸ تا ۵۴، ۸۵ و ۸۶)

۴۳. گزینه ۱ صحیح است.

بررسی عبارت‌ها:
الف) «مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن» و بحر آن هزج مثنی سالم است.
ب) «مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن» و بحر آن رجز مثنی سالم است.
ج) «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن» و بحر آن رمل مثنی سالم است.
د) «فعولن فعولن فعولن فعولن» و بحر آن متقارب مثنی سالم است.
(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه ۱۰۷)

۴۴. گزینه ۳ صحیح است.

بررسی گزینه‌ها:
(۱) در هر دو بیت آرایه استعاره (بت - صنم هر دو استعاره از معشوق) و جناس ناهمسان (بر و سر در صورت سؤال - جان و جهان در بیت گزینه ۱) دیده می‌شود. اضافه بر این واج‌آرایی هم در هر دو بیت وجود دارد.
(۲) وزن ابیات می‌تواند «مستفعلن مستفعلن مستفعلن فع» باشد. همچنین می‌توان آن را به صورت «مفعول مفاعیل مفاعیل فعل» هم برش زد.
(۳) در «بویی از» اختیار تغییر کمیت مصوت بلند دیده می‌شود، اما تغییر کمیت مصوت کوتاه وجود ندارد.
(۴) هر دو بیت به مفهوم «جان‌بخشی وجود محبوب به مردگان» اشاره دارند.

(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه ۹۷)

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۷۱)

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه‌های ۲۵ و ۴۸)

۴۵. گزینه ۱ صحیح است.

«مفاعیلن مفاعیلن فعولن» (هزج مسدس محذوف)
بررسی سایر گزینه‌ها:
(۲) مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن (هزج مسدس سالم)
(۳) مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن فعولن (هزج مثنی محذوف)
(۴) مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن (هزج مثنی سالم)
(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه ۱۰۷)

۵۲. گزینه ۴ صحیح است.

- جهان اسلام در حمله مغول، مهاجمان را درون خود جذب و هضم کرد.
- در دیدگاه مستشرقان، هویت فرهنگی جوامع اسلامی، توحیدی یا حتی اساطیری نیست، بلکه سکولار و دنیوی است.
- متفکران ایرانی از دهه سی به بعد، در نقد رویکرد تقلیدی به فرهنگ غرب و هویت‌های کاذبی که از این طریق ساخته می‌شد، آثاری با عنوانی نظیر غرب‌زدگی و بازگشت به خویش پدید آوردند.
- افرادی که مدت زیادی با هم زندگی کرده‌اند، سرگذشت و سرنوشت مشترکی پیدا می‌کنند که به صورت خاطره جمعی و مشترک درمی‌آید و از نسلی به نسل دیگر انتقال می‌یابد. این خاطره در گذر زمان، متراکم و مستحکم می‌شود و بعد تاریخی هویت جامعه را می‌سازد.

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه‌های ۱۱۰ و ۱۱۱)

۵۳. گزینه ۴ صحیح است.

- سکولاریسم ← ج
- روشنگری عام ← د
- خدامحور ← ب
- روشنگری خاص ← الف

عقاید و ارزش‌های بنیادین	فرهنگ معاصر غرب	فرهنگ توحیدی
هستی‌شناختی	سکولاریسم	معنوی، دینی
انسان‌شناختی	اومانیسم	خدامحور
معرفت‌شناختی	روشنگری خاص	روشنگری عام

(جامعه‌شناسی یازدهم، صفحه ۴۳)

۵۴. گزینه ۲ صحیح است.

- رواج این دسته از کنش‌های حسابگرانه معطوف به دنیا، عرصه را بر سایر کنش‌های انسانی، مانند کنش‌های عاطفی و اخلاقی تنگ می‌کند.
- وقتی مردم مطابق ارزش‌ها عمل کنند، ارزش‌ها به واقعیت تبدیل می‌شوند.
- جنگ‌های صلیبی، مواجهه اروپاییان با مسلمانان و بالاخره فتح قسطنطنیه، زمینه‌های فروریختن اقتدار کلیسا را فراهم کرد.
- اگر فرهنگ یا فرهنگ‌های غالب و اثرگذار، ویژگی‌های مطلوب را نداشته باشند، جامعه جهانی با چالش‌های درون فرهنگی مواجه خواهد شد.

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه‌های ۵۲ و ۵۵)

(جامعه‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۴۷ و ۵۵)

۵۵. گزینه ۱ صحیح است.

- ارزش‌ها از جنس هدف و مقصود هستند و هنجارها از جنس وسیله و روش رسیدن به ارزش‌ها هستند.
- جهان اجتماعی با انتقال فرهنگ خود به نسل‌های بعد تداوم می‌یابد. فرهنگ از طریق وراثت از نسلی به نسل دیگر منتقل نمی‌شود.
- قرآن کریم برای جامعه و فرهنگ جایگاه ویژه‌ای قائل است و از زندگی و مرگ امت‌ها سخن می‌گوید. در عین حال، جهان فردی اشخاص را نادیده نمی‌گیرد و بر مسئولیت فرد در قبال فرهنگ و جامعه تأکید می‌کند.
- فرهنگی که عقاید، ارزش‌ها، هنجارها و رفتارهای آن مطابق نیازهای فطری باشد همان فرهنگ حق است

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه‌های ۱۳ و ۲۴)

(جامعه‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۳ و ۱۶)

۵۶. گزینه ۱ صحیح است.

- هدف از حذف پوشش دینی در دوره رنسانس بسط و گسترش ابعاد دنیوی و این جهانی خود بود.
- قلمرو واقعی و آرمانی جهان اجتماعی به روی یکدیگر گشوده‌اند و مرز آنها براساس عمل مردم تغییر می‌کند.
- رفتار متناسب با منافع آیندگان بیان‌کننده کنش اجتماعی است.
- اقتصاد مقاومتی الگویی از اقتصاد پیشرفته و مستقل است که با باور به تعالیم حیات‌بخش اسلام و اتکا بر روحیه جهادی و ظرفیت‌های مولد مردمی و دولتی، روحیه جهادی و ... الگویی ایرانی و اسلامی از رشد و شکوفایی را به ارمغان می‌آورد.

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه‌های ۵۶ و ۱۴۱)

(جامعه‌شناسی یازدهم، صفحه ۴۹)

۵۷. گزینه ۲ صحیح است.

- ژان کالون و مارتین لوتر؛ اصلاح‌گران دینی که با تفاسیر پروتستانی از دین در گسترش فرهنگ سکولار در فرهنگ عمومی غرب نقش داشتند.
- العروة الوثقی: نشریه‌ای درباره خودباوری مسلمانان و مبارزه با استعمار که سید جمال‌الدین اسدآبادی با همکاری محمد عبده در پاریس منتشر و در ده‌ها کشور آسیایی و آفریقایی توزیع می‌کرد.
- گافمن: نتیجه تحقیقاتش را در کتابی به نام تیمارستان‌ها در سال ۱۹۶۱ منتشر کرد.

(جامعه‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۵۰ و ۱۰۹)

(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه ۵۱)

۵۸. گزینه ۱ صحیح است.

فارابی جوامع را با معیارهای علم، اندیشه، فرهنگ و رفتار تقسیم‌بندی کرده است. تقسیم کار در جوامع مقطع اول یا جوامع مکانیکی یا شکل نگرفته است و یا در حد ساده و ابتدایی است؛ مثل تقسیم کار سنی و جنسی. در استعمار نو، کشور استعمارگر با اتکا به قدرت اقتصادی خود، با استفاده از نهادها و سازمان‌های اقتصادی و سیاسی بین‌المللی و از طریق دولت‌های دست‌نشانده، کنترل بازار و سیاست کشورهای دیگر را در اختیار می‌گیرد.

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه ۴۲)

(جامعه‌شناسی یازدهم، صفحه ۲۵)

(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه ۹۸)

۵۹. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی عبارت‌ها:

الف) «الناس بأمرائهم أشبه منهم بآبائهم»: مردم به دولتمردان خود شبیه‌ترند تا به پدرانشان = اشاره به تأثیرگذاری نظام سیاسی بر نظام اجتماعی و هویت اجتماعی افراد دارد.
ب) نظام فرهنگی عقاید، ارزش‌ها و اصول حاکم بر نظام سیاسی را تعیین می‌کند و اگر عملکرد نظام سیاسی در جهت عقاید و ارزش‌های فرهنگی جامعه باشد، نظام فرهنگی اقتدار نظام سیاسی را نیز تأمین می‌کند؛ اما اگر نظام سیاسی به دلایل داخلی و یا تحت تأثیر و فشار عوامل خارجی، از اصول و ارزش‌های فرهنگی خود عدول کند، نظام فرهنگی اقتدار نظام سیاسی را کاهش می‌دهد. ← تأثیر نظام فرهنگی بر نظام سیاسی
ج) ارسطو، حاکمیت اکثریت را در صورتی که بر مدار خواسته‌های آنها باشد، دموکراسی می‌نامد؛ زیرا دموکراسی به معنای حاکمیت مردم است و در این نوع حاکمیت، مردم براساس خواسته‌ها و تمایلات خود حکومت می‌کنند.

قانون: انتظار می‌رود که هر کس با اتکا به عقل، ایمان و تقوای خویش، قانون را رعایت کند، ولی برای اجرای قانون، باید از قدرت نیز استفاده کرد یا حداقل باید تهدید کرد که در صورت تخلف از قانون، از قدرت استفاده می‌شود. برخی مواقع، ترس از پاسبان و مأمور قانون، راننده را از سریع راندن باز می‌دارد و او را وادار می‌کند که سرعت مجاز و مطمئن را رعایت کند.

قدرت: وجه عینی و محسوس سیاست و جنبه الزام‌آور آن است. سیاست: مجموعه روش‌هایی است که هر واحد اجتماعی برای تحقق اهداف جمعی به شیوه کارآمد و مؤثر به کار می‌گیرد. قدرت، نیز ضمانت اجرای این‌گونه کنش‌های جمعی است که نبود آن بقای جامعه را به مخاطره می‌اندازد.

(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه‌های ۵۶ و ۵۷)

۶۵. گزینه ۲ صحیح است.

(الف) در آغاز قرن بیستم، میرزای نائینی با توجه به واقعیت‌های اجتماعی ایران با استفاده از فقه، نظام مشروطه را تبیین کرد.

(ب) امام خمینی (ره) با توجه به شرایط اجتماعی پایان قرن بیستم، مسئله ولایت فقیه و انقلاب اسلامی را طرح نمود.

(ج) مقبولیت و مرجعیت علم فقه در فرهنگ عمومی جامعه ایران موجب آن شد که براساس این دو نظریه فقهی، دو انقلاب اجتماعی در یک قرن در جامعه ایران شکل بگیرد.

(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه‌های ۱۰۸ و ۱۰۹)

روان‌شناسی

۶۶. گزینه ۲ صحیح است.

چون فرایندهای ذهنی غیرقابل مشاهده مستقیم هستند، روان‌شناس از طریق بررسی آثار آنها (یعنی بررسی رفتار فرد) به وجود و ماهیت آنها پی می‌برد. این دقیق‌ترین بیان از ارتباط این دو در روان‌شناسی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) لزوماً این‌گونه نیست.

(۳) تمرکز روان‌شناسان روی هر دو است.

(۴) یک فرایند ذهنی ممکن است هرگز به رفتار بیرونی ختم نشود (مثلاً فردی در ذهن خود مسئله‌ای را حل کند اما هیچ‌گاه آن را به زبان نیاورد یا ننویسد)، اما همچنان یک فرایند ذهنی (شناخت) است.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۲۰ و ۲۱)

۶۷. گزینه ۱ صحیح است.

بررسی عبارت‌ها:

(الف) این مثال نشان‌دهنده پردازش ادراکی کودک است که به حوزه رشد شناختی ارتباط دارد.

(ب) مرتبط با رشد هیجانی است چرا که کودک هیجانات محبت و ترحم را تجربه می‌کند.

(ج) کودک در اینجا در حال استدلال و حل مسئله است تا برج مکعبی‌اش نریزد. استدلال و حل مسئله از مصادیق بارز رشد شناختی هستند.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۴۸ تا ۵۰)

۶۸. گزینه ۲ صحیح است.

رشد هیجانی کودک و یادگیری تنظیم هیجان‌ها به واکنش‌های دیگران، به ویژه والدین وابسته است. رها کردن کودک خردسال در اوج هیجان به جای هدایت او، رفتاری نادرست است.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۴۹ تا ۵۰)

(د) در اندیشه فارابی جوامعی که ارزش‌ها و آرمان‌های آنها، عقلانی و الهی نباشد، جوامع جاهلی هستند.

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه‌های ۱۲۳، ۱۲۸ و ۱۲۹)

۶۰. گزینه ۱ صحیح است.

بررسی عبارت‌ها:

(الف) افزایش جمعیت یک جهان اجتماعی، به منزله گسترش فرهنگ و معانی آن است.

(ب) کاهش جمعیت یک جهان اجتماعی نیز به منزله محدود شدن گستره آن است که می‌تواند زمینه‌ساز بسط و تسلط جهان‌های اجتماعی دیگر باشد. از این‌رو تأمین جمعیت مناسب برای جهان‌های اجتماعی، مسئله‌ای هویتی است.

(ج) برخی از کشورهای سلطه‌گر غرب، که از سویی اقتصاد را اساس همه چیز می‌پندارند و از سوی دیگر، تمامی شیوه‌های اقتصادی غیرسرمایه‌داری را نابود شده می‌بینند، پاشنه آشیل ایران اسلامی را اقتصاد می‌دانند؛ از این‌رو جنگ اقتصادی تمام عیاری را علیه کشور ما به راه انداخته‌اند.

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه‌های ۱۳۵ و ۱۴۱)

۶۱. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی عبارت‌ها:

(الف) استبداد استعماری به کشورهای استعمارگر وابستگی و مطابق منافع این کشورها عمل می‌کرد.

(ب) استقلال سیاسی و اقتصادی جوامع اسلامی را مخدوش می‌ساخت.

(ج) مقاومت‌های مردمی برای حفظ هویت اسلامی خود را نیز سرکوب می‌کرد.

(جامعه‌شناسی یازدهم، صفحه ۱۱۲)

۶۲. گزینه ۱ صحیح است.

(الف) حذف ساختارهای اجتماعی پیشین

(ب) کشورهای زیر نفوذ بلوک شرق

(ج) استبداد استعماری در کشورهای اسلامی

(جامعه‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۱۱، ۱۱۲ و ۱۲۷)

۶۳. گزینه ۲ صحیح است.

(الف) تنوع و کثر معانی، موجب پیچیدگی کنش‌های انسانی و دشواری فهمیدن معانی آنها می‌شود.

(ب) برای فهم کنش انسان‌ها باید به سراغ روش‌هایی رفت که این تنوع‌ها و تفاوت‌ها را در نظر می‌گیرد. این روش‌ها در مقابل روش‌های کمتی قرار می‌گیرند که در جامعه‌شناسی تبیینی به کار می‌روند و به نام روش‌های کیفی شناخته می‌شوند.

(ج) خلاق و فعال بودن انسان‌ها در تولید معانی، موجب پیدایش فرهنگ‌ها و جهان‌های اجتماعی مختلف می‌شود.

(د) جهان‌های اجتماعی مختلف، معانی ذهنی و فرهنگی متفاوت پدید می‌آورند.

(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه ۵۰)

۶۴. گزینه ۴ صحیح است.

سیاست دو وجه یا بُعد اصلی دارد. یک بُعد آن تدبیر و تنظیم امور که امروزه به قانون کاهش یافته و بُعد دیگر آن، ضمانت اجرای قانون است که نیازمند قدرت می‌باشد.

۶۹. گزینه ۳ صحیح است.

«توجه» به معنای گزینش و انتخاب یک یا چند محرک از میان انبوه محرک‌های محیطی است. حال اگر این فرآیند گزینش، از حالت لحظه‌ای خارج شده و دارای استمرار، ثبات و تداوم زمانی باشد، «تمرکز» نامیده می‌شود. بنابراین، شرط لازم برای ارتقای توجه به تمرکز، افزودن مؤلفه «مداومت و پایداری» به فرآیند انتخاب است.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه ۷۳)

۷۰. گزینه ۳ صحیح است.

تکالیف مهم‌تر با هشدار کاذب همراه است. این بدان معناست که در موقعیت‌های حساس و مهم (مانند بازرسی فرودگاه یا مقابله با زلزله)، اولویت اصلی جلوگیری از «از دست دادن محرک هدف» (نادیده گرفتن و از دست رفتن خطر) است. حتی اگر این اولویت‌بندی منجر به افزایش «هشدار کاذب» (بررسی‌های اضافی یا گزارش‌های اشتباه از وجود خطر) شود، قابل قبول است. بنابراین، استراتژی بهینه، کاهش حداقلی «از دست دادن محرک هدف» است، حتی به بهای افزایش هشدار کاذب.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۷۷ و ۷۸)

۷۱. گزینه ۱ صحیح است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) «ملاک ذخیره‌سازی اطلاعات در حافظه کوتاه‌مدت فقط ذخیره‌سازی کوتاه (حداکثر چند دقیقه) است.» یعنی معیار اصلی «زمان» است. اما انواع حافظه را نمی‌توانیم صرفاً براساس زمان تقسیم‌بندی نماییم؛ بلکه میزان استفاده از اطلاعات، تعیین‌کننده در دسترس بودن آنها است. همچنین حافظه کاری حافظه‌ای است که به سایر اجزای شناخت خدمت‌رسانی می‌کند. بنابراین، تمایز اصلی میان «معیار زمانی» در حافظه کوتاه‌مدت و «معیار استفاده و کارکرد» در حافظه کاری است.

(۲) نادرست، نوع رمزگردانی در حافظه کوتاه‌مدت حسی (همراه با توجه) است، نه معنایی. رمزگردانی معنایی مختص حافظه بلندمدت است.

(۳) نادرست، ظرفیت یا گنجایش حافظه کوتاه‌مدت « 2 ± 7 ماده اطلاعاتی» (محدود) است، نه نامحدود. حافظه‌های حسی و بلندمدت ظرفیت اندوز نامحدود دارند.

(۴) نادرست، حافظه کاری «میز کار همه اجزای شناخت» و فراهم‌کننده «فضای کار برای فعالیت جاری ذهن» است. در مقابل، حافظه کوتاه‌مدت بیشتر بر جنبه «ذخیره‌سازی مطالب برای مدت کوتاه» تأکید دارد. این گزینه کارکرد فعالیت جاری را به کوتاه‌مدت و ذخیره‌سازی موقت را به کاری نسبت داده که اشتباه است.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۹۴ تا ۹۷)

۷۲. گزینه ۱ صحیح است.

بررسی عبارت‌ها:

(الف) درست، در بسط معنایی هرچه مثال‌های بیشتری برای یک مفهوم داشته باشیم (مانند مثال‌های مختلف برای جامد)، آن مفهوم بهتر در حافظه می‌ماند.

(ب) درست، تمایزبخشی یعنی برجسته کردن تفاوت‌های دو مفهوم (مثل جامد و مایع) به لحاظ ظاهری و معنایی.

(ج) نادرست، این تعریف مربوط به «تمایزبخشی» است، نه بسط معنایی. در بسط معنایی ما روی یک مفهوم تمرکز داریم و مثال‌های آن را زیاد می‌کنیم، نه اینکه دو مفهوم را مقایسه کنیم.

(د) نادرست، این تعریف مربوط به «بسط معنایی» است. در تمایزبخشی هدف، مشخص کردن مرز بین دو مفهوم است، نه افزودن مثال برای یک مفهوم واحد.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه ۱۰۸)

۷۳. گزینه ۱ صحیح است.

بررسی عبارت‌ها:

(الف) هدفمند بودن: وقتی هدف روشن نباشد، درک از مسئله ناقص خواهد بود، پس نتیجه رعایت این ویژگی، «درک کامل از مسئله» است.

(ب) تحت کنترل بودن: در جریان حل یک مسئله، هرچه جدی‌تر باشیم احتمال انتخاب راه‌حل بهتر، بیشتر است، پس نتیجه این ویژگی، «احتمال انتخاب راه‌حل بهتر» است.

(ج) مشخص بودن موقعیت مبدأ: شناخت میزان وزن فعلی‌تان (موقعیت مبدأ) به شما کمک می‌کند تا موانع احتمالی را به خوبی بشناسید، پس نتیجه این ویژگی، «شناسایی موانع احتمالی» است.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه ۱۱۶)

۷۴. گزینه ۳ صحیح است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) نادرست، مسئله‌های پیچیده به دلیل علل متعدد، به راحتی قابل تعریف نیستند یعنی خوب تعریف‌نشده‌اند، نه خوب تعریف‌شده.

(۲) نادرست، خوب تعریف‌نشده به معنای پیچیده بودن و دشواری حل یک مسئله است، پس خوب تعریف‌نشده بودن مسئله به معنای سادگی نیست.

(۳) درست، خوب تعریف‌نشده به معنای پیچیده بودن مسئله است؛ به عبارت دیگر مسئله‌های پیچیده از آنجایی که علل متعددی دارند، به راحتی قابل تعریف نیستند.

(۴) نادرست، مسئله خوب تعریف‌شده شطرنج قدری پیچیده است، پس خوب تعریف‌شده بودن به معنای عدم پیچیدگی نیست.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۱۷ تا ۱۱۹)

۷۵. گزینه ۱ صحیح است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) درست، در فرآیند تصمیم‌گیری درست، مرحله سوم مختص «بیان ویژگی‌های هر انتخاب» است؛ به این معنا که فرد باید ماهیت و خصوصیات هر گزینه را بشناسد (مانند بررسی دروس هر رشته). از طرف دیگر، مرحله چهارم به «ارزیابی پیامدهای هر انتخاب» اختصاص دارد؛ یعنی فرد باید نتایج هر گزینه را بسنجد، مانند امنیت شغلی یا علایق تحصیلی. بنابراین، تمایز میان «ویژگی‌های ذاتی» و «پیامدهای آینده» دقیق‌ترین توصیف برای تفاوت این دو مرحله است.

(۲) نادرست، شناسایی تعداد گزینه‌ها یا اولویت‌ها، وظیفه مرحله دوم است، نه مرحله سوم. این گزینه جایگاه مراحل دوم و سوم را با هم اشتباه گرفته است.

(۳) نادرست، ارزیابی امنیت شغلی، مصداق از «پیامدهای انتخاب» است که در مرحله چهارم بررسی می‌شود، نه مرحله سوم. از سوی دیگر، بررسی ویژگی‌های هر انتخاب (چه ظاهری و چه باطنی) مربوط به مرحله سوم است. این گزینه جای اقدامات مرحله سوم و چهارم را جای‌جا بیان کرده است.

۷۹. گزینه ۳ صحیح است.

اگر ندانید منبع فشار روانی شما چیست، نمی‌توانید برای آن کاری انجام دهید و احساس فشار روانی باقی می‌ماند. در این مواقع مشورت و راهنمایی گرفتن راه‌گشاست. بنابراین پافشاری سعید بر استفاده از مهارت حل مسئله به تنهایی زمانی که منبع فشار را نمی‌شناسد، اشتباه است و باید برای تشخیص منبع فشار از فردی دیگر کمک بگیرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) استفاده از شوخ‌طبعی وقتی که در کوتاه‌مدت امکان از بین بردن عامل فشار نباشد، کارآمد است.

(۲) وقتی فشار روانی زیاد باعث عدم تمرکز باشد، بهتر است از مشاوران کمک گرفته شود.

(۴) با روش «مهارت حل مسئله» مریم منبع استرس (نیاز به تراز بالاتر) را شناخته و با یک اقدام عملی (افزایش ساعت مطالعه) برای برطرف کردن عامل فشارآور تلاش کرده است.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۹۹ و ۲۰۰)

۸۰. گزینه ۲ صحیح است.

الف) نوشتن اتفاقات / خاطرات: روش سازگارانۀ بلندمدت.

ب) تنفس عمیق + تلقین جملات: روش‌های سازگارانۀ کوتاه‌مدت.

ج) منتظر شانس بودن و اقدام نکردن: روش ناسازگارانه (مصادق منفعل و در انتظار معجزه بودن).

د) حس شوخ‌طبعی: یکی از نمونه‌های مقابله سازگارانه با فشار روانی است.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۹۹ تا ۲۰۳)

زبان عربی

۸۱. گزینه ۳ صحیح است.

کَم لَبِثْتُ: چقدر درنگ کردی، چقدر درنگ کرده‌ای (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / لَبِثْتُ يَوْمًا: یک روز درنگ کردم، یک روز درنگ کرده‌ام (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / بَل لَبِثْتُ: بلکه درنگ کردی، بلکه درنگ کرده‌ای (رد گزینه‌های ۱ و ۴) طعماکم و شرابکم: خوراک و نوشیدنی‌ات (رد گزینه‌های ۲ و ۴)

(عربی دهم، صفحه ۱۱۰)

۸۲. گزینه ۱ صحیح است.

کلمات و اصطلاحات مهم: إِنَّمَا: فقط، تنها / صَدِيقُکُم الوحید: تنها دوست شما / کِتَابٌ مفید: کتاب مفیدی (سودمندی) است که، کتابی مفید (سودمند) است که / يُنْقِذُکُم: شما را نجات می‌دهد (جمله وصفیه) / یُرشدُکُم: شما را راهنمایی می‌کند (می‌نماید) / خَیْرَ طریق: بهترین راه / لَا یُترک: نهی غایب و مجهول - نباید رها شود / الصَّدِیقُ الوَفِیُّ: دوست وفادار

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) دوست شما فقط (ترجمۀ إِنَّمَا است پس «الوحید» ترجمه نشده است) کتابی مفید است که ... - نباید رها کنید ترجمۀ مناسبی برای «لَا یُترک» نیست (لَا یُترک: نهی غایب و مجهول - نباید رها شود)

(۳) دوست شما فقط (ترجمۀ إِنَّمَا است پس «الوحید» ترجمه نشده است) کتابی سودمند است که ...

(۴) قطعاً دوست شما فقط کتاب مفیدی است که ... («فقط» ترجمۀ إِنَّمَا است پس «الوحید» ترجمه نشده است و ضمناً «قطعاً» در این گزینه زائد است و معادل عربی «إِنَّ» وجود ندارد). - نباید رها کنید ترجمۀ مناسبی برای «لَا یُترک» نیست (لَا یُترک: نهی غایب و مجهول - نباید رها شود)

(عربی دوازدهم، صفحه ۲۷)

(۴) نادرست، ترتیب زمانی این گزینه کاملاً اشتباه است. مرحله سوم بررسی ویژگی‌ها پیش از اجرای بهترین اولویت است که در مرحله پنجم انجام می‌شود. همچنین مرحله چهارم پس از شناسایی و تعریف تصمیم مرحله اول و پس از شناسایی تعداد گزینه‌ها مرحله دوم صورت می‌گیرد، نه پیش از شناسایی تصمیم.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه ۱۴۸)

۷۶. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی عبارت‌ها:

الف) انتخاب همسر اثرات بلندمدتی بر آینده فرد دارد و از این‌رو تصمیمی مهم به حساب می‌آید. از طرف دیگر، با توجه به آنکه فرد می‌بایست در این تصمیم‌گیری معیارهای متعددی را در نظر بگیرد و لحاظ کند، تصمیم‌گیری از نوع پیچیده به حساب می‌آید.

ب) نوع نوشیدنی انتخاب‌شده تأثیری در آینده زندگی فرد ندارد و از این‌رو تصمیمی معمولی به حساب می‌آید. با وجود آنکه تعداد اولویت‌ها و گزینه‌های موجود متعدد است، اما به سبب بی‌اهمیت بودن این انتخاب، این تصمیم از نوع ساده است.

ج) انتخاب بازاری برای سرمایه‌گذاری موجب پیامدهای زیادی برای فرد است و به همین جهت تصمیم‌گیری از نوع مهم است. از طرف دیگر با وجود آنکه تعداد اولویت‌ها محدود است، به دلیل اهمیت فراوان این انتخاب، تصمیم‌گیری از نوع پیچیده است.

د) با وجود متعدد بودن گزینه‌ها و اولویت‌ها، فرد حساسیت خاصی برای انتخاب ندارد و از این‌رو تصمیم از نوع ساده است. از طرف دیگر، نوع و طرح کاغذ دیواری اثری بلندمدت و حائز اهمیتی بر زندگی فرد ندارد و از این‌رو، معمولی به حساب می‌آید.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۳۸ تا ۱۴۰)

۷۷. گزینه ۱ صحیح است.

مطابق مثال کتاب درسی، زندگی نیک وی آچیز؛ نقش اراده در رسیدن به موفقیت برای افرادی که محدودیت‌های فردی (مانند نقص جسمانی) و محیطی (مانند شرایط نامناسب اقتصادی یا خانوادگی) دارند، بسیار پررنگ است.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۶۶ تا ۱۶۸)

۷۸. گزینه ۲ صحیح است.

بررسی عبارت‌ها:

عبارت اول: نشان‌دهنده رفتاری است که علت آن فراتر از نیازهای زیستی (خواب و استراحت) است و به مفهوم کلی «نگرش»، غلبۀ نگرش بر نیازهای جسمانی برمی‌گردد. رفتار مطابق نیازهای زیستی و رفتار براساس انگیزه است.

عبارت دوم: اعتقاد به اینکه «با تلاش و سخت‌کوشی موفقیت حاصل می‌شود»، مثال بارز شکل‌گیری یک «باور» است.

عبارت سوم: اطمینان فرد از داشتن تخصص و مهارت لازم برای انجام کار، مفهوم «ادراک کارایی» را تداعی می‌کند، یعنی فرد خود را در موضوعی کارآمد و توانا بداند.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۶۰، ۱۶۱، ۱۶۵، ۱۶۶، ۱۷۲ و ۱۷۳)

۸۳. گزینه ۳ صحیح است.

این بی گمان، بی تردید، همانا، قطعاً (رد گزینه‌های ۱ و ۴؛ اولاً؛ ترجمه نشدن «این» رد گزینه محسوب نمی‌شود، ثانیاً؛ اگر ترجمه شود باید در سر جای خود و در صدر جمله ترجمه شود.) / کثیر: زیاد (بسیار) است (رد گزینه‌های ۲ و ۴؛ «بوده است» اضافی است.) / تلک لفة: آن زبانی است که (رد گزینه‌های ۱ و ۲؛ جمله است و ترکیب نیست.) / قد تأثرت: تأثیر گرفته (پذیرفته) است (رد گزینه ۲) / فی: در (در گزینه ۲ به صورت «بر» ترجمه شده است.) / مجالات کثیرة: زمینه‌های زیادی (بسیاری) (رد گزینه ۱؛ «کثیرة» اسم تفضیل نیست.) / من هذا الكتاب السماوی الذی: از این کتاب آسمانی که (رد گزینه‌های ۲ و ۴؛ اولاً؛ در گزینه ۲، کلمه «مین» از «و در» گزینه ۴، کلمه «الذی» که «ترجمه نشده، ثانیاً؛ در گزینه ۴، ساختار جمله جابه‌جا ترجمه شده و حرف «و» اضافه آمده است.)

(عربی یازدهم، صفحه‌های ۴۸ و ۴۹)

۸۴. گزینه ۳ صحیح است.

کلمات و اصطلاحات مهم: سَمَع: شنیدند / أصحاب: دوستان، یاران / الکذاب: بسیار دروغگو / إغانة: یاری، کمک / لکنهم: اما آنها، ولی آنها / ما أسرعوا: نشتاقتند / إنقاذ: نجات دادن / فی الماء: در آب / کان یُعلَّم: یاد می‌داد، آموزش می‌داد / السباحة: شنا کردن
خطای سایر گزینه‌ها:

«السباحة» مصدر به معنای «شنا کردن» است و به صورت فعل «شنا می‌کرد» ترجمه نمی‌شود (رد گزینه ۱) / «فی البحر» به معنای «در دریا» است و به صورت «در دریچه» یا «در آب» ترجمه نمی‌شود (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «ما أسرعوا» فعل ماضی منفی به معنای «شتاقتند» است و به صورت «اقدام نکردند» یا «کاری انجام ندادند» ترجمه نمی‌شود (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «ماهرأ» نقش حال را دارد و به معنای «با مهارت» است و به صورت صفت برای «الرجل» مرد» ترجمه نمی‌شود (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «سَمَع» فعل ماضی از صیغه مفرد مذکر غایب است و به صورت ماضی ساده «شنیدند» ترجمه می‌شود و به صورت ماضی بعید «شنیده بودند» ترجمه نمی‌شود (رد گزینه ۴) / در جمله «فَلَمْ يَذْهَبْ لِإِنْقَاذِهِ إِلَّا الرَّجُلُ الَّذِي...» با اسلوب استثناء روبرو هستیم و مستثنی‌منه حذف شده است؛ لذا می‌توانیم فعل جمله قبل از «إِلَّا» را به صورت مثبت «رفت» و مستثنی را همراه با کلمه «فقط، تنها» ترجمه کنیم. در گزینه ۴، فعل جمله قبل از «إِلَّا» به صورت مثبت «رفت» ترجمه شده است، اما کلمه «فقط، تنها» نیامده است (رد گزینه ۴)

(عربی یازدهم، صفحه‌های ۶۶ و ۹۶)

(عربی دوازدهم، صفحه‌های ۲۵ و ۴۵)

۸۵. گزینه ۳ صحیح است.

کلمات و اصطلاحات مهم: بعد أن هَجَمَ: پس از اینکه هجوم آوردند (حمله کردند) / بلادنا: کشورمان، سرزمینمان، کشور ما / بدأت تُفَكِّرُ: شروع به فکر کردن نمود / تراقبهم: از آنها مراقبت می‌کرد / کلّ اللیل و کلّ النهار: تمام شب و تمام روز، تمام شب و روز / مُراقبة: طوری که، چنان که، آن گونه که / لَنْ نشاهد: نخواهیم دید
بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «هر شب و هر روز» ترجمه مناسبی برای «کلّ اللیل و کلّ النهار» نیست.
(۲) «شبانه‌روز» ترجمه مناسبی برای «کلّ اللیل و کلّ النهار» نیست. / نمی‌خواهیم ببینیم: لا نرید أن نَشاءد

(۴) «هر شب و هر روز» ترجمه مناسبی برای «کلّ اللیل و کلّ النهار» نیست. نکته: به این ترکیب‌ها و عبارات دقت کنید «کلّ اللیل: تمام شب، همه شب / کلّ لیلّة: هر شب / کلّ اللیالی: همه شب‌ها / لیلاً و نهراً: شب و روز / لیلّ نهار: شبانه‌روز

(عربی دوازدهم، صفحه ۵۵)

۸۶. گزینه ۳ صحیح است.

کلمات و اصطلاحات مهم: لَوْ: اگر / سَمَحنا: اجازه می‌دادیم / العَملاء الخائنین: مزدوران خائن / أَوْصَلوا: می‌رساندند / العدو: دشمن / لا یَدّ لَنَا: ناگزیر هستیم / الانتیفاع: بهره بردن / مَواعظهم النَّافعة: اندرزهای سودمند آنها / هُناک: وجود دارد / یُسَمّی: نامیده می‌شود / الحجر: آن سنگ، این سنگ / لَنْ أَسْتَطیع: نخواهم توانست / أَخَذْتُ تَطْعِمُ: شروع به خوراک دادن کردی / العائل المَجفُو الذی: تهی دست رانده شده‌ای / کَانَ فَقَدْ: از دست داده بود

خطای سایر گزینه‌ها:

(۱) «أَوْصَلوا» فعل ماضی به معنای «می‌رساندند» است و به صورت «می‌رسیدند» ترجمه نمی‌شود. همچنین «العدو» اسم مفرد مذکر به معنای «دشمن» است و به صورت جمع «دشمنان» ترجمه نمی‌شود.

(۲) «مَواعظهم النَّافعة» ترکیب وصفی اضافی به معنای «اندرزهای سودمند آنها» است و به صورت جمله «اندرزهای آنها که سودمند است» ترجمه نمی‌شود.

(۴) «أَخَذْتُ تَطْعِمُ» به معنای «شروع به خوراک دادن کردی» است و به صورت «گرفتی و خوراک دادی» ترجمه نمی‌شود همچنین، کلمه «دست» به صورت اضافی آمده است و معادل عربی آن در متن وجود ندارد.

(عربی دهم، صفحه‌های ۱۳، ۵۳، ۸۳ و ۱۰۶)

(عربی یازدهم، صفحه‌های ۵۱ و ۹۶)

(عربی دوازدهم، صفحه‌های ۳۷، ۵۶ و ۶۴)

۸۷. گزینه ۱ صحیح است.

«محزونة» نقش «حال» را دارد که به اشتباه به صورت «صفت» ترجمه شده است.

ترجمه صحیح: معلم ادبیات دانش‌آموزی را که غمگین در آخر کلاس نشسته بود صدا زد و... .

(عربی دوازدهم، صفحه‌های ۲۵ و ۲۶)

۸۸. گزینه ۴ صحیح است.

پذیرفت: ما قَبِلَ، لَمْ يَقْبَلْ (رد گزینه ۳) «ما أَقْبَل: نیامد» / که او را ببوسد: أَنْ یُقَبِّلَهَا - با توجه به مذکر بودن فاعل «الأب، الوالد» و مؤنث بودن مفعول (رد گزینه ۲) / أَنْ یَقْبِلَ: که بیاید (رد گزینه ۱)

(عربی دوازدهم، صفحه ۳۸)

۸۹. گزینه ۱ صحیح است.

ترجمه عبارت: دانش را طلب کنید گرچه در چین باشد؛ زیرا طلب دانش واجب دینی است.

عبارت سؤال و سایر گزینه‌ها، همگی به «جست‌وجو و تحصیل علم» توصیه می‌کنند، اما گزینه ۱، می‌گوید: «علم بدون عمل، ارزش چندانی ندارد».

ترجمه متن:

شعر زیبایی وجود دارد که به امیرمؤمنان علی (علیه السلام) نسبت داده می شود و در آن آمده است: «و ارزش هر انسانی به کاری است که آن را خوب انجام می دهد و انسان ها با کارهایشان نام هایی دارند (اسم و رسم پیدا می کنند). برخی گمان می کنند که مقصود همان نیکی و خوبی کردن بر دیگران است و هر کسی که به کارهای خیر می پردازد و به مردم بیشتر و بیشتر نیکی می کند ارزش و جایگاهش نزد خداوند پاک و منزّه و نزد مردم افزایش می یابد. هیچ شکی نیست در اینکه نیکی کردن در حق دیگران، کاری پسندیده است ولی او در اینجا به درست انجام دادن کار اشاره می کند به این معنا که انسان هنگامی که کارش را خوب انجام می دهد و در بهترین شکل به آن می پردازد این {موضوع} شأن و جایگاه او را در جامعه بالا می برد و مردم او را در این کارش به عنوان یک مرجع قرار می دهند و اگر کارش خوب و درست باشد بلندآوازه می شود و نامش بر زبان های مردم می چرخد.

۹۰. گزینه ۳ صحیح است.

بررسی گزینه ها:

- (۱) درست، توجه به نیکی و احسان از کارهای پسندیده است.
- (۲) درست، پرداختن به کارهای نیکو، ارزش انسان را افزایش می دهد.
- (۳) نادرست، درست انجام دادن کار یعنی پرداختن به نیکی ها و کارهای خیر.
- (۴) درست، برخی از مردم در فهمشان از این بیت در اشتباه هستند.

۹۱. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی گزینه ها:

- (۱) نادرست، در جامعه فقط جایگاه کسی که کارهایش را درست انجام می دهد افزایش می یابد.
- (۲) نادرست، فقط کسی که به کارهای نیک توجه می کند کارش را خوب انجام می دهد.
- (۳) نادرست، وقتی مردم مشهور می شوند کارهایشان را خوب و درست انجام می دهند. (برعکس)
- (۴) درست، مردم انسان کار درست را مرجعی برای خودشان قرار می دهند.

۹۲. گزینه ۳ صحیح است.

بررسی گزینه ها:

- (۱) درست، ارزش هر انسانی به کار درست بودن او در کاری است که به آن می پردازد.
- (۲) درست، خوب انجام دادن کار به مشهور شدن انسان ها بین مردم منجر می شود.
- (۳) نادرست، کار درست بودن به کارهای نیکو اختصاص دارد. (یک سارق هم می تواند کار درست باشد ولی درستکار نیست).
- (۴) درست، نیکی به مردم، زیاد شدن ارزش و جایگاه را باعث می شود.

۹۳. گزینه ۲ صحیح است.

اصطلاح «فاعله المحذوف» مربوط به فعل های مجهول می باشد ولی «یُحسِن» فعل معلوم است.

۹۴. گزینه ۴ صحیح است.

ألسن مفردش «لسان» و لام از حروف اصلی کلمه است و «أل» در اینجا حرف تعریف نیست، گرچه ألسن معرفه به اضافه است که در حیطة کتاب درسی نیست.

۹۵. گزینه ۲ صحیح است.

در گزینه ۲، کلمات «رُستاماً» و «ألف» غلط هستند و باید به جای آنها، کلمات «رستاماً» و «ألف» بیایند؛ زیرا به ترتیب اسم شغل بر وزن «فَعَال» به معنای «نقاش» و فعل ماضی و ثلاثی مزید از باب «تَفْعِيل» به معنای «نگاشت» هستند.

ترجمه عبارت گزینه ۲: کریستی بسیار کوشید و نقاش و شاعر شد و کتابی شناخته شده به نام «پای چپ من» را نگاشت.

(عربی دهم، صفحه ۵۳)

(عربی یازدهم، صفحه های ۳۲ و ۹۴)

(عربی دوازدهم، صفحه ۵۵)

۹۶. گزینه ۳ صحیح است.

«یَسْمَعُ» فعل مضارع مجهول است و در ترجمه زمانش تغییر پیدا می کند و به صورت ماضی استمراری «شنیده می شد» در ترجمه می آید؛ زیرا بعد از فعل «كان» آمده است.

بررسی سایر گزینه ها:

(۱) «تَنْشُدُ» فعل مضارع مجهول است، اما در ترجمه زمانش تغییر پیدا نمی کند و به صورت مضارع اخباری «سروده می شود» در ترجمه می آید «گویی بیت هایی در ستایش فرمانروایی سروده می شود که دارایی های مردم را به تاراج می برد.»

(۲) «يُرْسِلُ» فعل مضارع مجهول است، ولی در ترجمه زمانش تغییر پیدا نمی کند و به صورت مضارع اخباری «فرستاده می شود» در ترجمه می آید «چرا یک گروه علمی به کشوری در آمریکای مرکزی فرستاده می شود؟».

توجه: به تفاوت «لِمَ» و «لَمْ» دقت کنید.

(۴) فعل مجهول وجود ندارد و «لَنْ يَقَاتِلُوا» فعل مضارع معلوم است «جوانان ترسو هرگز در راه خدا با کافران، مبارزه نخواهند کرد».

(عربی دهم، صفحه ۹۷)

(عربی یازدهم، صفحه ۹۶)

۹۷. گزینه ۴ صحیح است.

سؤال، گزینه ای را می خواهد که در آن بتوان «إِلّا» را به دو شکل ترجمه کرد. در این گزینه، جمله قبل از «إِلّا» از نظر معنی ناقص است و «مستثنی منه» ندارد، لذا «إِلّا» را می توان به دو شکل ترجمه کرد: «دختر کوچکم شیمای صبحانه جز شیر نمی خورد» یا «دختر کوچکم شیمای صبحانه فقط شیر می خورد».

در سایر گزینه ها، چون جمله قبل از «إِلّا» مستثنی منه دارد، لذا آنها را تنها به یک صورت می توان ترجمه کرد.

(۱) ما در عید گذشته به هیچ شهری جز تبریز سفر نکردیم. («أَيّة مدينة» مستثنی منه است.)

(۲) شما جز برادر مریمستان باید به مزرعه پدر بزرگتان بروید. («کم» مستثنی منه است.)

(۳) نام های معلمان را در ایام تحصیل جز قدیمی ترینشان به یاد نمی آورم. («معلّّات» مستثنی منه است.)

(عربی دوازدهم، صفحه ۴۵)

۹۸. گزینه ۳ صحیح است.

سؤال از ما گزینه ای را می خواهد که در آن، شک از وقوع فعل برطرف شده است. در واقع از ما مفعول مطلق تأکید می خواهد.

- نتایج کاوش‌های باستان‌شناسان، منبع ارزشمندی برای تحقیقات مورخان به شمار می‌رود.
- مطالعه دوران بسیار طولانی پیش از تاریخ متکی بر کاوش‌های باستان‌شناسی است.
- باستان‌شناسی به مطالعه دوره‌های تاریخی کمک می‌کند، چرا که منابع مکتوب کافی نیستند.
- کاوش‌های باستان‌شناسی باستان‌شناسان به مورخان کمک زیادی می‌کند که ابعاد مختلف زندگی در دوره‌های تاریخی را بهتر بشناسند.
- باستان‌شناسی نقش مهم‌تری در مرمت و نگهداری آثار باستانی دارد.
بررسی عبارت‌های نادرست:
ب و د) مربوط به تحقیقات جدید در تاریخ ایران باستان در دو قرن اخیر است.

(تاریخ دهم، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

۱۰۲. گزینه ۱ صحیح است.

بررسی عبارت‌ها:
الف) مورخان، تاریخ مصر باستان را به سه دوره امپراتوری قدیم، میانه و جدید تقسیم می‌کنند.
ب) در پی کاوش‌های باستان‌شناختی در اوایل قرن بیستم، آثار تمدنی کهن در جزیره کرت، در جنوب یونان کشف شد. این تمدن به دلیل انتساب به مینوس، شاه افسانه‌ای آن جزیره، تمدن مینوسی نامیده شد.
ج) در میان تمدن‌های نخستین، تمدن چین به سبب موقعیت جغرافیایی ویژه خود، کمتر تحت تأثیر نفوذ خارجی بوده است.
د) یکی دیگر از دستاوردهای مهم تمدن روم، ایجاد شبکه پیشرفته‌ای از جاده‌ها بود. مهندسان و کارگران رومی برای احداث جاده‌های سنگ‌فرش شده، دامنه تپه‌ها را می‌بردند، تونل می‌کنند، پل می‌ساختند و باتلاق‌ها را پر می‌کردند. بسیاری از این جاده‌ها تا قرن‌ها مورد استفاده بود.
نکته: در حدود ۲۰۰۰ ق. م طایفه‌های بیابان‌گردی از دشت‌های اروپای شرقی به شبه‌جزیره یونان آمدند. این طایفه‌ها به تدریج و احتمالاً تحت تأثیر تمدن مینوسی، شهرهایی را برپا کردند که مهم‌ترین آنها میسن نام داشت. به همین دلیل اولین دوره تمدن یونان را عصر میسنی می‌گویند.
(تاریخ دهم، صفحه‌های ۳۸، ۴۶، ۵۱ و ۵۹)

۱۰۳. گزینه ۳ صحیح است.

کتاب العبر: ابن‌خلدون، اندیشمند مسلمان تونس‌ی بخشی از مقدمه کتاب العبر خود را به تأثیر جغرافیا و اقلیم بر تاریخ، اخلاق و رفتار آدمیان اختصاص داده است.
شاپورگان: مانی عقاید خود را در کتابی با عنوان شاپورگان نوشت و به شاپور هدیه کرد. پس این کتاب حاوی عقاید مانی است.
تورات: کتاب دینی یهودیان است که مطالبی درباره هخامنشیان و به خصوص کورش بزرگ در آن وجود دارد.
بررسی سایر موارد:
الف) کتاب هروdot بیشتر مطالبش، شرح جنگ‌های یونان و ایران است و کتاب دینکرد و بندهش نیز مربوط به تعلیم و عقاید زرتشت می‌باشد.
د) سنگ‌نوشته شاپور یکم در کعبه زرتشت در نقش رستم، شرح جنگ‌های این پادشاه با رومیان را بازگو می‌کند. عبارت دوم در خصوص العبر نیز اشتباه است و اشاره به یکی از فواید و کارکردهای مطالعه تاریخ دارد.
(تاریخ دهم، صفحه‌های ۱۷، ۶۷ و ۱۳۵)

در گزینه ۳، «حمد» مفعول مطلق نوعی است، ولی «عصیاناً» مفعول مطلق تأکیدی است، زیرا بعدش نه صفت به کار رفته است نه مضاف‌إلیه و جمله وصفیه.
بررسی سایر گزینه‌ها:
۱) «مراقبة» مفعول مطلق نوعی است، زیرا بعد از آن، «شدیده» صفت است.
۲) «توبة» مفعول مطلق نوعی است، زیرا بعد از آن، «المُذنب» مضاف‌إلیه است.
۴) «ذهاباً» مفعول مطلق نوعی است، زیرا بعد از آن، «سریعاً» صفت است.
(عربی دوازدهم، صفحه‌های ۵۹ و ۶۰)

۹۹. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی گزینه‌ها:

۱) کاش شادی در زندگی همیشگی بود. (این جمله را هنگامی می‌گوییم که به وقوع عملی یا حالتی امید نداریم). - درست است چون «لیت» معمولاً بر آرزوهای محال یا دست نیافتنی دلالت دارد.
۲) بارها به تو گفتم ولی تو متوجه نشدی. (در این عبارت رفع ابهام وجود دارد از آنچه که قبلاً آمده است). - درست است چون لکن برای رفع ابهام و تکمیل ما قبل می‌آید.
۳) قطعاً دانش آموز کوشا در امتحان موفق می‌شود. (در این عبارت تأکید بر کل اجزای جمله وجود دارد). - درست است چون این برای تأکید بر کل جمله می‌آید.
۴) خداوند پیامبران مژده‌دهنده‌اش را برای هدایت بشر فرستاد. (در این عبارت حالی هست که حالت مفعول را بیان می‌کند). - اشتباه است چون «المبشّرین» معرفه است و در حد کتاب درسی صلاحیت حال بودن را ندارد بلکه صفت برای انبیاء می‌باشد که نقش مفعول دارد.
(عربی دوازدهم، صفحه‌های ۵، ۶، ۲۵ و ۲۶)

۱۰۰. گزینه ۱ صحیح است.

مشخص کن گزینه‌ای را که حرف ندا حذف شده است. - پس باید مشخص کنیم که کدام گزینه منادا دارد.
بررسی گزینه‌ها:
۱) ای معبود من، این حاکم به رعیت خود ظلم نمی‌کند پس او را یاری کن. - با اینکه فعل جمله غایب است ولی به دنبال فاعل آمده است پس به «إله» مربوط نیست.
۲) معبود و پروردگار من کسی یا چیزی را بیهوده نیافریده است. «إله» در این گزینه مبتدأست چون فعل «لم یخلق» به آن مربوط است.
۳) معبود من از پدر و مادر نسبت به فرزندانم مهربان‌تر است. «إله» در این گزینه مبتدأ و «أرحم» خبر می‌باشد.
۴) معبود من مرا گرامی داشت و مرا از تاریکی‌های توهم خارج کرد. با توجه به حرکت عین‌الفعل «أخرج» فعل ماضی است پس «أكرم» هم فعل ماضی و خبر برای «إله» است.

(عربی دوازدهم، صفحه ۷۴)

تاریخ

۱۰۱. گزینه ۴ صحیح است.

باستان‌شناسی و تاریخ:
- باستان‌شناسان از نوشته‌های مورخان برای شناسایی، کشف و مطالعه آثار و مکان‌های باستانی بهره می‌برند.

همچنین دانشمندان اروپایی در قرون وسطا از طریق ترجمه آثار و نوشته‌های فیلسوفان مسلمان مانند ابوعلی سینا و ابن رشد با اندیشه‌های فلسفی فیلسوفان بزرگ یونان باستان همچون ارسطو و افلاطون آشنا شدند.

(تاریخ یازدهم، صفحه ۱۷۲)

۱۰۹. گزینه ۳ صحیح است.

با به قدرت رسیدن قاجار و فروکش کردن جنگ‌های داخلی، مجدداً در اوایل دوره قاجار صنایع دستی ایران رشد و رونق یافت. در این زمان به علت جنگ‌های ناپلئون، کالاهای صنعتی اروپایی چندان به ایران وارد نمی‌شد اما صنایع دستی ایران مانند منسوجات ابریشمی، شال، مخمل، زری‌باف، ظروف سفالی و لعاب‌دار، منبت‌کاری، قلم‌کاری، خاتم‌کاری و انواع اسلحه گرم و سرد با کیفیت خوب تولید می‌شدند و از لحاظ کیفیت و دوام در وضعیت مطلوبی بودند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) مربوط به بعد از پایان یافتن جنگ در اروپا است.

(۲) مربوط به دوره ناصرالدین شاه و مظفرالدین شاه است. در صورتی که سؤال اشاره به اوایل دوره قاجار دارد.

(۴) مربوط به بعد از پایان یافتن جنگ در اروپا می‌شود و به ویژه از نیمه دوم عصر قاجار.

(تاریخ دوازدهم، صفحه ۴۹)

۱۱۰. گزینه ۲ صحیح است.

پس از مرگ شارلمانی، اسقف‌ها و پاپ به سبب آشفتگی اوضاع، مدعی حقوق سیاسی و قدرت دنیوی شدند و در مواقعی با شاهان و امپراتوران به رقابت و کشمکش پرداختند. در سده‌های ۱۱ و ۱۲م اختلاف و درگیری شدیدی میان پاپ و امپراتوری آلمان (امپراتور مقدس روم) بر سر انتصاب اسقف‌ها و اعطای حلقه و عصای اسقفی به وجود آمد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) اشاره به سده‌های نخستین قرون وسطا دارد.

(۳) شارلمانی با پاپ متحد شد و از او در برابر دشمنان و رقیبانش پشتیبانی کرد. بازرگانان و صنعت‌گران نیز در تقویت حکومت مرکزی از شاه پشتیبانی می‌کردند که مربوط به سده‌های ۱۲ و ۱۳م بود.

(۴) مربوط به عصر رنسانس و جنبش اصلاح دین است که در فاصله قرون ۱۴ تا ۱۷ رخ داد.

(تاریخ یازدهم، صفحه ۱۷۱)

۱۱۱. گزینه ۲ صحیح است.

بررسی عبارت‌ها:

الف) اقدامات مورگان شوستر آمریکایی که سبب منظم شدن دستگاه اقتصادی کشور شده بود، روس و انگلیس را سخت عصبانی کرد. بنابراین در سال ۱۲۹۰ ش. روسیه طی خطاری به دولت ایران، تهدید کرد که اگر ظرف ۴۸ ساعت به خواسته‌هایش عمل نشود، به اشغال ایران خواهد پرداخت. با پایان مهلت ۴۸ ساعته، روسیه بلافاصله نیروهای خود را به داخل خاک ایران اعزام کرد. مردم نیز اقدام به تظاهرات کردند اما روس‌ها کانون‌های مقاومت تبریز و مشهد را به سختی سرکوب کردند و مرقد مطهر امام هشتم (علیه السلام) را به توپ بستند. روس‌ها، نیروهای خود را از آذربایجان تا خراسان مستقر کردند و منطقه زیر نفوذشان را طبق قرارداد ۱۹۰۷ اشغال کردند.

ب) در دوران قاجار، برخی از کالاهای مورد نیاز مردم مانند نفت، کبریت و قند از روسیه وارد می‌شد. در اثر جنگ روس و ژاپن نرخ قند افزایش یافت و شعله‌های اعتراض مردم را برافروخت. به دنبال خشم

۱۰۴. گزینه ۲ صحیح است.

معماری عصر اشکانی	معماری عصر ساسانی
- گسترش شهر و شهرنشینی	- معماری ساسانی با بنای کاخ اردشیر
- آثار برجسته معماری: بقایای شهر نساء، صدروازه دامغان، معبد آناهیتا در کنگاور، کوه خواجه	- از جمله ویژگی برجسته معماری این دوره کاربرد وسیع گنبد، ایوان و طاق در ساخت بناها به ویژه کاخ‌ها است.
- ساخت بناهای طاق‌دار گنبدی و دارای ایوان از ویژگی‌های معماری این دوره است.	- سبک کار معماران ساسانی، الگویی برای معماران دوره اسلامی شد.
- هنر گچ‌بری در زمان اشکانیان رواج یافت و در بناهای کوه خواجه، به نهایت ظرافت رسید.	

(تاریخ دهم، صفحه‌های ۱۴۸ تا ۱۵۰)

۱۰۵. گزینه ۱ صحیح است.

الف) انحطاط یونان به دلیل ضعف تمدن در میسن در اثر رقابت شهرها و جنگ‌های داخلی ← عصر تاریکی ۱۱۰۰ تا ۸۰۰ ق. م
د) عصر شکوفایی مردم‌سالاری (دموکراسی) در آتن ← ۵۰۰ تا ۳۳۸ ق. م
ب) انتخاب بیزانتیوم توسط کنستانتین به پایتختی ← ۳۳۰ م
ج) روی کار آمدن سلسله امپراتوری گوپتا در هند، حدود ۳۲۰ تا ۵۵۰ م
ترتیب زمانی: الف ← د ← ب ← ج

(تاریخ دهم، صفحه‌های ۴۵، ۵۲، ۵۳ و ۵۷)

۱۰۶. گزینه ۳ صحیح است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

(۱) هنر نگارگری عصر صفوی ترکیبی از هنر نگارگری عصر تیموری و صفوی بود.

(۲) مکتب هرات: عصر تیموری و مکتب تبریز: عصر صفوی (شاه اسماعیل یکم)

(۴) کمال‌الدین بهزاد نامورترین نقاش عصر تیموری بود.

(تاریخ یازدهم، صفحه‌های ۱۲۸ و ۱۵۴)

۱۰۷. گزینه ۴ صحیح است.

اهمیت و شهرت فوق‌العاده داریوش بزرگ در تاریخ ایران، اقدامات اساسی و کم‌نظیری بود که برای ایجاد تشکیلات نوین اداری، نظامی و اقتصادی انجام داد. داریوش اصول و شیوه‌ای از کشورداری را بنیان نهاد که نه تنها در دوره هخامنشیان بلکه تا قرن‌ها بعد همچنان پابرجا بود و زمینه رونق اقتصادی و شکوفایی تمدنی ایران را فراهم آورد.

شاه عباس یکم در ۴۲ سال زمامداری، با اقدامات خردمندانه و بهره‌گیری از مشاوران آگاه، ایران را به یکی از کانون‌های بزرگ سیاسی و اقتصادی جهان آن روز تبدیل کرد. به همین روی بسیاری از محققان و مورخان عصر شاه عباس را عصر اقتدار و شکوفایی سلسله صفوی دانسته‌اند.

(تاریخ دهم، صفحه ۱۵)

(تاریخ یازدهم، صفحه ۱۴۱)

۱۰۸. گزینه ۳ صحیح است.

در نیمه دوم قرون وسطا، مدرسه‌های حقوق و طب از نخستین مراکز آموزش عالی اروپایی بودند که در ایتالیا گسترش یافتند. (قرن ۱۱م) پس از آن مدارس و دانشگاه‌ها توسعه یافتند. کتاب قانون ابن سینا در پزشکی از متون اصلی آن دانشگاه‌ها بود.

۱۱۵. گزینه ۴ صحیح است.

تعداد سکونتگاه‌های شهری و روستایی در مناطق پایکوهی بیشتر و جمعیت در آنها متراکم‌تر است.

(جغرافیا دهم، صفحه ۲۲)

۱۱۶. گزینه ۱ صحیح است.

– میزان مصارف آب شهر و روستا (۶ درصد) ۳ برابر مصرف آب بخش صنایع و معادن (۲ درصد) است.

– در ایران بیشتر بارش در اواخر فصل پاییز تا اوایل فصل بهار صورت می‌گیرد.

– در کانون‌های آبگیر دائمی بیش از ۵۰۰ میلی‌متر و حداقل در هشت ماه از سال بارش صورت می‌گیرد.

– دریاچه نریر در فارس از دریاچه‌های فصلی محسوب می‌شود که در سال‌های کم‌بارش به دلیل تبخیر آب آن خشک شده یا به شکل باتلاق و شورزار در می‌آید.

(جغرافیا دهم، صفحه‌های ۴۷، ۴۹، ۵۰ و ۵۷)

۱۱۷. گزینه ۲ صحیح است.

امروزه با توجه به مشکل کاهش منابع آبی کشور، توصیه می‌شود محور توسعه کشاورزی از زراعت به توسعه باغداری با روش‌های نوین آبیاری و متناسب با محیط تغییر یابد و بسیاری از امکانات خدماتی در ایران از طریق سرمایه‌گذاری بخش دولتی انجام می‌شود.

(جغرافیا دهم، صفحه‌های ۹۶ و ۱۰۲)

۱۱۸. گزینه ۴ صحیح است.

رابطه انسان:

۱- انسان‌ها نواحی را به وجود می‌آورند:
– ایجاد کارخانه‌های بزرگ و کوچک در امتداد محورهای شهر تهران (الف)
– شکل‌گیری بازارهای شناور در بانکوک پایتخت تایلند (د)

۲- نواحی به فعالیت‌های انسان‌ها شکل می‌دهند:
– احداث تونل و پل برای عبور قطار در ناحیه‌ای کوهستانی و برف‌گیر در سوئیس (ب)

– به کارگیری ماشین برف‌روب مجهز به جی‌پی‌اس جاده‌ای برای پاک‌سازی جاده‌ها در کانادا (ج)

۳- نواحی با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند.

۴- نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها هستند.

(جغرافیا یازدهم، صفحه‌های ۱۱ تا ۱۳)

۱۱۹. گزینه ۳ صحیح است.

زیست‌بوم از تعدادی بوم‌سازگان تشکیل شده است و وسعت زیادی دارد. زیست‌بوم‌ها نواحی وسیع جغرافیایی هستند که در آنها انواع خاص و مشابهی از گیاهان و جانوران زندگی می‌کنند و تقسیم‌بندی آنها سابقه‌ای طولانی دارد و کار پیچیده‌ای است.

بررسی سایر موارد:

(ب) زیست‌بوم از تعدادی بوم‌سازگان تشکیل شده است.

(ج) در مورد بوم‌سازگان درست است.

(جغرافیا یازدهم، صفحه ۵۴)

۱۲۰. گزینه ۱ صحیح است.

– اتحادیه‌های اقتصادی – تجاری منطقه‌ای، میان کشورهای همسایه شکل می‌گیرد. (د) کشورهای عضو این اتحادیه‌ها براساس موافقت‌نامه‌هایی که امضا می‌کنند، سعی می‌کنند مالیات‌ها و تعرفه‌های گمرکی را بین خودشان کاهش دهند یا بردارند. (الف)

عمومی از گرانی‌ها، در مسجد شاه مجلسی بزرگ برپا شد که به تشنج کشیده شد و مأموران با چوب و چماق به جان مردم افتادند. به پیشنهاد آیت‌الله سیدمحمد طباطبائی، روحانیون و مردم با حالت اعتراض تهران را ترک و در حرم حضرت عبدالعظیم تحصن کردند که به مهاجرت صغری مشهور است.

(ج) پس از ماجرای به توپ بستن مجلس توسط محمدعلی‌شاه و مقاومت مردم که منجر به فتح تهران شد، مجلسی فوق‌العاده تشکیل شد و به اتفاق آراء، محمدعلی‌شاه از سلطنت خلع و پسر دوازده ساله‌اش، احمدمیرزا به مقام سلطنت برگزیده شد. پس از آن محمدعلی‌شاه، با حمایت روس و انگلیس، بدون محاکمه و حتی با پرداخت حقوق سالیانه راهی بندر ادسا در روسیه شد.

(تاریخ دوازدهم، صفحه‌های ۶۶، ۶۷، ۷۴ تا ۷۷)

۱۱۲. گزینه ۳ صحیح است.

طراحی کودتا:

– در تیر ۱۳۵۹، تعدادی از افسران وابسته رژیم پهلوی و شاپور بختیار موسوم به سازمان نقاب با پشتیبانی سازمان جاسوسی آمریکا و حکومت بعثی عراق کودتایی طراحی کردند.

– هدف کودتاچیان: با استفاده از امکانات نظامی پایگاه هوایی شهید نوژه همدان، محل سکونت امام و برخی مراکز مهم در پایتخت را بمباران و نظام جمهوری اسلامی ایران را ساقط کنند.

(تاریخ دوازدهم، صفحه ۱۴۸)

۱۱۳. گزینه ۳ صحیح است.

مصطفی خمینی، فرزند ارشد امام خمینی، از ابتدای مبارزات، یعنی ماجرای انجمن‌های ایالتی، حضوری کاملاً محسوس داشت و در نهضت پانزده خرداد، مردم قم را به حرکت به سوی صحن حرم حضرت معصومه هدایت کرد که منجر به دستگیری وی توسط ساواک و زندانی شدن در قزل‌قلعه شد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) پس از مطرح شدن انقلاب سفید و همه‌پرسی آن، امام خمینی و تعدادی از علما با انتشار اعلامیه‌ای همه‌پرسی فرمایشی را غیرقانونی اعلام کردند.

(۲) اشاره به امام خمینی دارد.

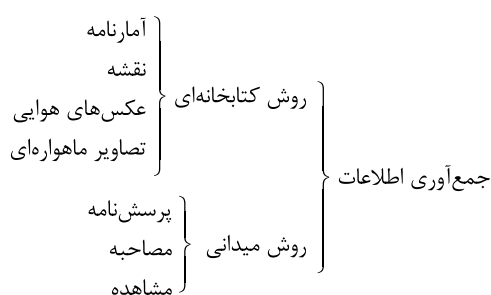
(۴) اشاره به امام خمینی دارد.

(تاریخ دوازدهم، صفحه ۱۳۸)

جغرافیا

۱۱۴. گزینه ۳ صحیح است.

جمع‌آوری اطلاعات در گام سوم از مراحل پژوهش جغرافیا قرار دارد.

(جغرافیا دهم، صفحه‌های ۱۱ و ۱۲)

فلسفه و منطق

۱۲۶. گزینه ۱ صحیح است.

کلمه قریب به معنای نزدیکی هست و غریب به معنای عجیب بودن است. پس املائی درست روزگار غریب این شکل است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) دست شستن در دلالت مطابقی یعنی شستن دست ولی در دلالت التزامی یعنی رها کردن، پس این عبارت می‌تواند مغالطه توسل به معنای ظاهری داشته باشد.

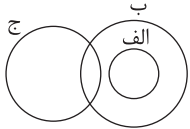
(۳) در تشبیه اگر ادات تشبیه بیاید، دلالت مشبیه‌به، مطابقی است. در اینجا لفظ شیر معنای مطابقی می‌دهد. طبعاً مغالطه‌ای هم وجود ندارد چون امکان معنای مطابقی دیگری از شیر ممکن نیست.

(۴) بیت در دلالت مطابقی به معنای اصلی خودش به کار می‌رود و در دلالت التزامی به معنای شعر کامل. اگر کسی اینجا معنای شعر را اشتباهاً یا عمدتاً، بیت برداشت کند، می‌تواند مغالطه توسل به معنای ظاهری رخ بدهد.

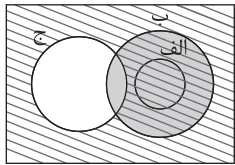
(منطق دهم، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۷)

۱۲۷. گزینه ۲ صحیح است.

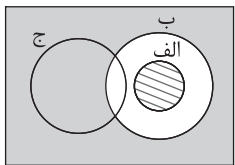
طبق فرض سؤال، رابطه این سه مفهوم به شکل زیر است.

رابطه غیر ج و الف، طبق شکل زیر عموم و خصوص من وجه است.

رابطه الف و غیر ب، طبق شکل زیر تباین است.

(منطق دهم، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

۱۲۸. گزینه ۲ صحیح است.

اشکال تعریف منطق آن است که مانع نیست، نحوه تفکر موردی است که در فلسفه و در روان‌شناسی نیز مورد بررسی قرار می‌گیرد. تعریف تلفن همراه نیز مانع نیست زیرا رایانه یا کامپیوتر نیز با این گزاره، تعریف می‌شود. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) این تعریف هیچ ایرادی ندارد.

(۳) این تعریف جامع نیست زیرا شامل تعریف خرس قهوه‌ای نمی‌شود و همچنین مانع هم نیست زیرا شامل روباه قطبی هم می‌شود.

(۴) این تعریف جامع نیست، زیرا شامل عدد ۲ که زوج و اول می‌باشد، نیست.

(منطق دهم، صفحه‌های ۳۴ و ۳۵)

۱۲۹. گزینه ۴ صحیح است.

در بیت گزینه ۴، صرفاً حکم داده شده است که کارهای انسان به خودش بر می‌گردد، حال آن کار چه خوب یا بد باشد و استدلال استقرای تمثیل رخ نداده است.

- مناطق آزاد تجاری مناطقی هستند که در اصل برای توسعه صادرات یک کشور و رونق اقتصادی آن ایجاد می‌شوند. (ب) در این مناطق، اتباع خارجی می‌توانند بدون اخذ روادید از قبل، به مناطق آزاد تجاری یک کشور وارد شوند. (ج)

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) نادرست - نادرست

(۳) نادرست - درست

(۴) درست - نادرست

(جغرافیا یازدهم، صفحه‌های ۱۰۸، ۱۰۹ و ۱۱۹)

۱۲۱. گزینه ۲ صحیح است.

مرزهای پیشتاز (قبل از سکونت) مرزهایی هستند که از زمان‌های قدیم در نواحی خالی از سکنه ترسیم شده‌اند و بعدها نیز مورد قبول دو کشور همسایه قرار گرفته‌اند؛ مانند مرز بین کانادا و آلاسکا که بعدها به تدریج مردم در دو طرف آن اسکان یافتند، این نوع مرزها مشکلی ایجاد نمی‌کنند. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) مرزهای غیرطبیعی (مصنوعی) مانند مرز آمریکا و کانادا در مدار ۴۹ درجه شمالی

(۳) مرزهای تطبیقی مانند مرز هند و پاکستان

(۴) مرزهای تحمیلی مانند مرز کره شمالی و کره جنوبی

(جغرافیا یازدهم، صفحه ۱۳۳)

۱۲۲. گزینه ۴ صحیح است.

به محدوده جغرافیایی که از یک سکونتگاه کالا و انواع خدمات دریافت می‌کند و بین آن محدوده و سکونتگاه جریان کالا، خدمات و رفت و آمد وجود دارد، حوزه نفوذ آن سکونتگاه می‌گویند.

(جغرافیا دوازدهم، صفحه ۹)

۱۲۳. گزینه ۳ صحیح است.

(الف) از مؤلفه‌های داده‌ها و اطلاعات: داده‌های توصیفی، داده‌های مکانی (ب) ارائه اطلاعات به صورت نقشه یا نمودار: خروجی

(ج) از طیف‌های نامرئی: امواج ماکروویو

(د) اغلب تصاویر قرار داده شده در نرم‌افزار گوگل: طیف مرئی

(جغرافیا دوازدهم، صفحه‌های ۱۱۱، ۱۱۲ و ۱۱۳)

۱۲۴. گزینه ۱ صحیح است.

هر چقدر شاخص انحراف به عدد ۱۰۰ نزدیک‌تر باشد بهتر است.

$$۱) \frac{2}{15} \times 100 = 13\frac{1}{3}$$

$$۲) \frac{15}{10} \times 100 = 150$$

$$۳) \frac{1}{5} \times 100 = 20$$

$$۴) \frac{3}{20} \times 100 = 15$$

(جغرافیا دوازدهم، صفحه ۶۰)

۱۲۵. گزینه ۲ صحیح است.

یکی دیگر از عوامل مؤثر در ایجاد زمین‌لغزش‌ها فوران‌های آتشفشانی است. بدین ترتیب که خروج و انباشته شدن خاکسترهای آتشفشانی با ضخامت زیاد بر سطح دامنه‌ها و سپس وقوع بارش، موجب اشباع آنها می‌شود. دوغاب گلی حاصل به صورت روانه‌های بسیار سیال در می‌آید که بسیار خطر آفرین‌اند.

(جغرافیا دوازدهم، صفحه ۹۵)

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) همان‌طور که گنج با رنج به دست می‌آید پس نتیجه هر کاری نیز نیاز به زحمت دارد.
- (۲) همان‌طور که در کوه، صداها به سمت خودمان بازمی‌گردد، در جهان هستی هم هر کاری به سمت انجام دهنده‌اش بازمی‌گردد.
- (۳) همان‌طور که زمین بلند، آب به آن نمی‌رسد، تو هم مغرور نباش و افتاده باش تا به تو چیزی برسد.

(منطق دهم، صفحه‌های ۴۲ و ۴۳)

۱۳۰. گزینه ۳ صحیح است.

- به ترتیب استاندارد شده قضایای بالا به شکل زیر است.
- الف) ذات انسان شریف تغییرکننده در بی‌ثباتی‌های جهان نیست.
- ب) علی حاضر در خانه است.
- ج) او اهداکننده جانش در راه کشور بود.
- با توجه به استاندارد شده قضایا، گزینه ۳ پاسخ درست می‌باشد.

(منطق دهم، صفحه ۵۷)

۱۳۱. گزینه ۴ صحیح است.

- اگر مقدمه دوم را یک قضیه موجب کلیه بدانیم، قیاس به شکل زیر خواهد بود که کاملاً معتبر هم هست.
- مقدمه اول: بعضی الف ب نیست.
- مقدمه دوم: هر ج ب است.
- نتیجه: بعضی الف ج نیست.
- بررسی سایر گزینه‌ها:
- (۱) با توجه به سالبه بودن مقدمه اول، براساس شرط اول اعتبار قیاس، مقدمه دوم حتماً باید موجب باشد.
 - (۲) ب حدوسط است و اصلاً در نتیجه حضور نخواهد داشت.
 - (۳) با توجه به حالتی که در گزینه ۴ بیان شده است، علامت موضوع و محمول نتیجه متفاوت از یکدیگر است.

(منطق دهم، صفحه‌های ۷۷ و ۷۸)

۱۳۲. گزینه ۱ صحیح است.

- این قضیه منفصل حقیقی است زیرا نه اجتماع و نه ارتفاع دارد. آیا می‌شود این کلید هم در قفل بچرخد و هم نچرخد (اجتماع)؟ خیر؛ آیا می‌شود این کلید در قفل نچرخد و هم بچرخد (ارتفاع)؟ خیر اما در سایر گزینه‌ها، ارتفاع ممکن است و اجتماع محال، پس هر سه قضیه منفصل مانع‌الجمع می‌باشند.

(منطق دهم، صفحه ۱۷)

۱۳۳. گزینه ۲ صحیح است.

- موضوعات فلسفی صرفاً با استفاده از روش عقلی و استدلالی قابل بررسی هستند، گزینه‌های ۱، ۳ و ۴ همگی موضوعاتی فلسفی هستند اما گزینه ۲، یک گزاره تاریخی است که روش بررسی آن عقلی محض نیست.

(فلسفه یازدهم، صفحه ۳)

۱۳۴. گزینه ۳ صحیح است.

- دیدگاه وحدت اضداد هراکلیتوس بیان داشت که اضداد با یکدیگر جمع می‌شوند. از این دیدگاه متوجه می‌شویم که اموری که ضدمادی هستند می‌توانند در کنار هم قرار بگیرند به شکلی که یک چیز واحد مثل آب دریا برای انسان شور است و برای ماهی‌ها شیرین است و قابل استفاده. پس به نوعی امور متضاد، با استفاده از ضد خودش شناخته می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) در آغاز این دوره آنچه بیشتر از همه توجه این اندیشمندان را به خود مشغول می‌کرد دگرگونی‌هایی بود که پیوسته در طبیعت رخ می‌داد. در این دوره مسئله معرفت‌شناسی هم مطرح شده بود اما نه به عنوان مهم‌ترین مسئله.
- (۲) تالس باور به وجود حرکت در طبیعت داشت و برای همین علت دگرگونی‌ها را تغییر شکل آب می‌دانست.
- (۴) پارمنیدس چون ابزار حس را خطاوار می‌دانست باور داشت راهی برای درک حرکت وجود ندارد و نه برعکس.

(فلسفه یازدهم، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۲)

۱۳۵. گزینه ۴ صحیح است.

- ادعای موجود در گزینه ۴، یک ادعای متناقض است به شکلی که گزاره مطرح‌شده، خود همان گزاره را نیز نقض می‌کند، اگر هیچ انسانی نباشد که بتواند راست بگوید، پس خود گوینده این سخن نیز دارد دروغی بیان می‌کند. سایر گزینه‌ها بدون در نظر گرفتن صدق یا کذبشان، دارای تناقض نیستند.

(فلسفه یازدهم، صفحه ۴۷)

۱۳۶. گزینه ۳ صحیح است.

- ماتریالیست‌ها باور داشتند که همه موجودات از جمله انسان فقط یک بُعد و ساحت دارند که همان بُعد مادی است. آنها ذهن و اعصاب را نیز چیزی جز سلسله اعصاب نمی‌دانستند. آنها تنها نیاز حقیقی انسان را نیازهای مادی می‌دانستند و نیازهای غیرمادی مانند نیاز به قانون یا اخلاق را اموری ابداعی می‌دانستند که انسان برای بهتر برطرف شدن نیازهای مادی خود، آنها را ایجاد کرده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) انسان نیاز غیرمادی هم دارد اما این نیازها اصیل نیستند.
- (۲) انسان ذهن هم دارد اما این امر هم در بحث بُعد مادی قرار دارد.
- (۴) این دیدگاه داروینیست‌ها می‌باشد که نزدیک به ماتریالیست هست اما همان نیست.

(فلسفه یازدهم، صفحه‌های ۷۳ و ۸۹)

۱۳۷. گزینه ۴ صحیح است.

- کانت باور داشت که معیار فعل اخلاقی، اطاعت صرف از وجدان اخلاقی موجود در ذات انسان است. این فعل نباید براساس منفعت یا ضرر باشد و همچنین نیازی نیست که انسان را حتی به سعادت برساند. سؤال مهم آن است که کدام ابزار شناختی در انسان، این دستور وجدان به انجام یک کار را درک می‌کند؟ پاسخ عقل است (عقل عملی). یکی از ویژگی‌هایی که کانت برای فعل اخلاقی بیان می‌کند آن است که این فعل تعمیم‌پذیر است یعنی یک فعل اخلاقی این ویژگی را دارد که همگانی شود و همه انسان‌ها به آن نحو رفتار کنند.

(فلسفه یازدهم، صفحه ۸۸)

۱۳۸. گزینه ۲ صحیح است.

- حمل رشدکننده بر کاکتوس، حمل بی‌نیاز از دلیل است. زیرا رشدکننده یا نامی جزء ذات و اجزای تعریفی هر گیاهی می‌باشد، پس این حمل نیازی به دلیل ندارد ولی سایر قضایا دارای حمل‌های نیازمند به دلیل هستند زیرا محمول آنها جزء ذات یا اجزای تعریف مفهومی موضوع نیستند.

(فلسفه دوازدهم، صفحه ۵)

نتیجه: این جهان و دنیای غیرمادی مشروط به وجود خدای جاودان و نامتناهی است.

در این برهان، معیار فعل اخلاقی مطرح نشده است.

(فلسفه دوازدهم، صفحه ۳۶)

۱۴۲. گزینه ۳ صحیح است.

عقل فعال فرشته‌ای است که به انسان کمک می‌کند تا تفکر برای عقل انسان ممکن شود. در مسیر تفکر، خود عقل استدلالی است که تفکر می‌کند و عقل فعال نقشی ندارد. نقش عقل فعال فقط ممکن کردن امکان تفکر کردن است نه خود فکر کردن.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) اولین مخلوق خدا عقل اول است.

(۲) فلاسفه مسلمان این مرتبه از هستی را اثبات عقلی کرده‌اند.

(۴) انسانی که عقلش به مقام جهان عقول برسد و دارای شهود شود، هم‌چنان به مفاهیم و استدلال نیازمند است.

(فلسفه دوازدهم، صفحه ۶۳)

۱۴۳. گزینه ۳ صحیح است.

به عقیده فارابی سعادت انسان از مسیر زندگی اجتماعی می‌گذرد و به همین جهت باید هدف اصلی جامعه و مدینه، سعادت انسان در دنیا و آخرت باشد. زیست جمعی همان زندگی اجتماعی انسان است.

(فلسفه دوازدهم، صفحه ۷۶)

۱۴۴. گزینه ۲ صحیح است.

در طبیعت شر یا نقص اصیل وجود ندارد، اگر با نگاه جزئی‌نگر به یک بخش طبیعت نگاه کنیم البته شاید نقص‌های ظاهری مشاهده کنیم مانند پاییز یا مرگ یا زلزله. اما اگر با نگاهی کلی‌نگر به این بخش از هستی نگاه بیندازیم، متوجه خواهیم شد که این نقص‌ها و شرهای ظاهری همگی بخشی از به کمال رسیدن کل طبیعت می‌باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) نقص و شر ظاهری وجود دارد.

(۳) به دلیل اینکه خداوند این جهان را با لطف و عنایت خود ایجاد کرده است، این نظام، نظام احسن نامیده شده است و نه برعکس آن.

(۴) برای عبور از ظاهر پدیده‌ها و پی‌بردن به باطن و حقیقت طبیعت، باید علاوه بر شناخت روابط میان پدیده‌ها، به رابطه وجودی طبیعت و اجزای آن با خداوند نیز توجه کنیم.

(فلسفه دوازدهم، صفحه‌های ۸۰ و ۸۱)

۱۴۵. گزینه ۱ صحیح است.

براساس اصل اصالت وجود، جهان چیزی جزء وجود نیست. یعنی اگر به کل جهان نگاه بیندازیم، فقط وجود را می‌توان مشاهده کرد. اما وجودهایی که دارای درجات مختلفی هستند. این تفاوت درجات همان تکررها و تفاوت‌های ظاهری موجود در جهان است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) ملاصدرا با تلفیق اصل اصالت وجود و اصل اینکه وجود امر مشترک میان موجودات است، اصل وحدت وجود را اثبات کرد.

(۳) میان موجودات جهان تفاوت و تکررهای ظاهری وجود دارد که ما ماهیت‌های مختلف را برایشان ایجاد کرده‌ایم.

(۴) براساس اصل اصالت ماهیت، انسان ابتدا ماهیت‌ها را می‌شناسد، سپس با نگاه کردن به جهان، ماهیت‌هایی که وجود دارند را درک می‌کند و موجود بودن را برایشان بار می‌کند و ماهیت‌هایی را که مشاهده نکند، عدم یا موجود نبودن را برایشان بار می‌کند.

(فلسفه دوازدهم، صفحه‌های ۹۲ تا ۹۶)

۱۳۹. گزینه ۱ صحیح است.

یک موجود از نظر ذات می‌تواند دو حالت داشته باشد یا ۱- ممکن‌الوجودی است که به واسطه علتش ایجاد شده است و یا ۲- واجب‌الوجود است که به واسطه وجوب ذاتی، از ابتدا وجود داشته است که این مورد فقط خدا می‌باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) اگر علت ایجاد یک ممکن‌الوجود ایجاد نشود، آن چیز از نظر وجودی، ممتنع‌الوجود بالغیر خواهد شد.

(۳) واجب‌الوجود بالذات فقط یک مصداق دارد که آن خدا است و همچنین واجب‌الوجود بالذات، به دلیل وجوب ذاتی‌اش (نه علت بیرونی) از ابتدا وجود داشته است.

(۴) واجب‌الوجود بالغیر همان ممکن‌الوجودی است که به واسطه علتی، ایجاد شده است.

(فلسفه دوازدهم، صفحه‌های ۱۰ و ۱۱)

۱۴۰. گزینه ۴ صحیح است.

تجربه‌گرایی که علت را باور داشتند (یعنی همه به‌جز هیوم)، علاوه بر اصل علت، فروع آن را نیز باور داشتند. آنها با استفاده از تجربه و تشخیص توالی‌های موجود در طبیعت به وجود اصل علت رسیدند، آنها درباره اصل سنخیت نیز همین باور را داشتند، یعنی آنها می‌گفتند بر اساس تجربه تا الان میان علت و معلول‌هایی که دیده‌ایم، اصل سنخیت وجود دارد.

نکته: آنها می‌گفتند شاید در مصادیق علتی که بعداً مشاهده کنیم، اصل سنخیت را نبینیم و شاید هم هم‌چنان ببینیم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) هیوم مانند تجربه‌گرایان تنها راه شناخت را تجربه می‌دانست.

(۲) مسلمانان همانند تمام فلاسفه، راه درک مصادیق علت را حس و تجربه می‌دانستند.

نکته: برای توضیح بیشتر می‌توان گفت فلاسفه مسلمان راه درک مصادیق مادی علت را حس و تجربه می‌دانستند ولی راه درک مصادیق غیرمادی علت مانند علت وجود فرشته یا علت وجود نفس را عقل یا شهود می‌دانستند. البته این نکته به صورت مستقیم در کتاب نیست ولی شاید در کنکور مورد پرسش قرار بگیرد.

(۳) دکارت خود علت را اصلی مادرزاد می‌دانست و راه درک مصادیق را حس و تجربه می‌دانست.

(فلسفه دوازدهم، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

۱۴۱. گزینه ۲ صحیح است.

کانت راه متفاوتی با دکارت و دیگر فیلسوفان عقل‌گرا برای پذیرش خدا پیمود. او به جای اثبات وجود خدا از طریق نظم یا برهان علت و یا وجوب و امکان، ضرورت وجود خدا را از طریق اخلاق و وظایف اخلاقی اثبات کرد.

۱- انسان دارای یک وجدان اخلاقی است که او را به فضیلت و رعایت اخلاق دعوت می‌کند.

۲- رعایت اخلاق در جایی معنا دارد که انسان دارای اراده و اختیار باشد.

۳- این اختیار و اراده نمی‌تواند ویژگی بدن باشد بلکه باید ویژگی نفسی غیرمادی و فناپذیر باشد.

۴- این روح و نفس مجرد که سعادتش در کسب فضیلت و رعایت اصول اخلاقی است، برای سعادت دائمی خود به جهانی ماورای دنیای مادی نیاز دارد. (ماورالطبیعه)

اقتصاد

۱۴۶. گزینه ۲ صحیح است.

بررسی گزینه‌ها:

- (۱) ارزش حاصل از خرید و فروش کالاهای دست دوم در تولید ناخالص داخلی (GDP) محاسبه نمی‌شود.
 (۲) مادر آرین به‌ازای غذایی که درست کرده است مبلغی را به عنوان درآمد دریافت می‌کند بنابراین آن را در GDP لحاظ می‌کنیم.
 (۳) کار بدون دستمزد در GDP محاسبه نمی‌شود.
 (۴) تولید، خرید و فروش محصولات غیرقانونی در GDP محاسبه نمی‌شود.
 (اقتصاد دهم، صفحه ۱۲۱)

۱۴۷. گزینه ۴ صحیح است.

(الف) کلیه نقاطی که روی منحنی PPF قرار دارند، کارا هستند. بنابراین نقاط A، B و C کارا هستند زیرا بیانگر حداکثر استفاده ممکن از منابع و امکانات فعلی هستند. همین‌طور کلیه نقاط زیر منحنی PPF مانند F ناکارا هستند، چرا که این نقاط به معنای عدم استفاده کارا از منابع فعلی هستند و بخشی از منابع بیکار یا تلف شده است و نقاطی که بالای منحنی PPF قرار دارند، در حال حاضر غیرقابل دست‌یابی هستند زیرا منابع فعلی برای تولید در این نقاط کافی نیست اما می‌توانند به عنوان هدفی برای آینده باشند. (رد گزینه‌های ۱ و ۳)
 (ب) با حرکت از نقطه B به A حدود ۵۰ واحد کالای Y را که ارزشی معادل ۱۵۰,۰۰۰ = ۵۰ × ۳۰۰۰ تومان دارد را از دست می‌دهیم که همان هزینه فرصت است.

(اقتصاد دهم، صفحه ۳۶)

۱۴۸. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی عبارت‌ها:

- (الف) کشورهای آلمان و اروپای شرقی و ایالات متحده در جهت تقویت و حمایت از صنایع داخلی خود، تعرفه‌های حمایتی متعددی بر کالاهای وارداتی وضع کردند.
 (ب) کشور انگلستان در سال ۱۷۰۱، قانونی را در مجلس خود تصویب کرد که براساس آن واردات هر نوع پوشاک با ابریشم ایرانی یا هندی یا چینی به کشور را ممنوع اعلام کرد. (رد گزینه‌های ۱، ۲ و ۳)
 (ج) در دوره بین دو جنگ جهانی کارگران و تولیدکنندگان، کنگره آمریکا را متقاعد کردند که تعرفه‌های گمرکی را تا ۵۲ درصد افزایش دهد.

(اقتصاد دهم، صفحه ۷۵)

۱۴۹. گزینه ۴ صحیح است.

نرخ تورم در کشور A:

$$۱۰۰ \times \frac{\text{قیمت در ابتدای سال} - \text{قیمت در انتهای سال}}{\text{قیمت در ابتدای سال}} = \text{نرخ تورم}$$

$$\frac{۵۷۵۰۰ - ۵۰,۰۰۰}{۵۰,۰۰۰} \times ۱۰۰ = \frac{۷۵۰۰}{۵۰,۰۰۰} \times ۱۰۰ = ۱۵\%$$

$$۱۵ \times ۲ = ۳۰\% \Rightarrow \text{نرخ تورم در کشور A} = ۲ \times \text{نرخ تورم در کشور B}$$

$$\Rightarrow \frac{۳}{۱۰۰} = \frac{۷۸,۰۰۰ - x}{x} \Rightarrow ۳x = ۱۰(۷۸,۰۰۰ - x)$$

$$۳x = ۷۸۰,۰۰۰ - ۱۰x \Rightarrow ۱۳x = ۷۸۰,۰۰۰$$

$$x = \frac{۷۸۰,۰۰۰}{۱۳} = ۶۰,۰۰۰ \text{ تومان}$$

(اقتصاد دهم، صفحه ۱۰۱)

۱۵۰. گزینه ۴ صحیح است.

مزایای ایجاد شرکت (سهامی):

- ۱- مسئولیت محدود برای سهامداران (ضرر و بدهی سهامداران محدود به میزان سهام)
 ۲- امکان افزایش سرمایه و تأمین مالی بانکی (از طریق افزایش سهامداران یا افزایش سرمایه آن و نیز وام‌های بانکی) (رد گزینه‌های ۲ و ۳)
 ۳- امکان رقابت بالاتر (به دلیل مقیاس تولید بالا، امکان افزایش سرمایه‌گذاری بیشتر و قیمت پایین‌تر نسبت به رقبا)
 ۴- تخصص‌گرایی بیشتر (امکان جذب افراد توانمندتر در زمینه‌های تخصصی و ویژه) (رد گزینه ۱)

(اقتصاد دهم، صفحه ۱۸)

۱۵۱. گزینه ۲ صحیح است.

$$۱۰۰ \times \frac{\text{ارزش سهام خریداری شده توسط مهدی}}{\text{کل سرمایه شرکت}} = \text{درصد مالکیت مهدی}$$

$$\frac{۱}{۵}\% = \frac{x}{۲۰,۰۰۰,۰۰۰} \Rightarrow ۵x = ۲۰,۰۰۰,۰۰۰$$

تومان $x = ۴,۰۰۰,۰۰۰$

$$۱۰۰ \times \frac{\text{ارزش سهام خریداری شده توسط رضا}}{\text{کل سرمایه شرکت}} = \text{درصد مالکیت رضا (ب)}$$

$$\Rightarrow \frac{۵,۰۰۰,۰۰۰}{۲۰,۰۰۰,۰۰۰} \times ۱۰۰ = ۲۵\%$$

(ج) از آنجا که رضا درصد مالکیت بیشتری دارد، بنابراین در منافع شرکت سهم بیشتری دارد.

(اقتصاد دهم، صفحه ۱۶)

۱۵۲. گزینه ۱ صحیح است.

ناهاری که برای دانش‌آموزان رایگان باشد، برای جامعه رایگان نیست زیرا تولید غذا به منابع نیاز دارد از این منابع می‌توان برای تولید چیزهای دیگر استفاده کرد حتی زمانی که برای طبخ غذای رایگان صرف می‌شود را می‌توان به تولید کالاهای دیگر اختصاص داد و همه این‌ها هزینه فرصتی برای جامعه دارد. پس هر چند برای فرد ممکن است ناهاری رایگان باشد، اما برای جامعه هزینه فرصت دارد و رایگان نیست.

(اقتصاد دهم، صفحه ۳۷)

۱۵۳. گزینه ۱ صحیح است.

تعداد کالا $\times$ قیمت هر کالا: درآمد ماهیانه

$$\text{تومان } ۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۵۰,۰۰۰ \times ۲۰۰۰ = \text{درآمد ماهیانه}$$

مجموع هزینه‌ها با احتساب هزینه پنهان فرصت (ماهانه):

$$\frac{۸,۰۰۰,۰۰۰ + ۶۰,۰۰۰ \times ۲۰ + ۵,۰۰۰,۰۰۰}{۱۲} + \frac{۶۰,۰۰۰,۰۰۰}{۱۲}$$

خرید مواد اولیه ماهانه دستمزد ماهانه ۲۰ کارگر آب، برق گاز ماهانه استهلاك ماهانه

$$\text{تومان } ۳۵,۰۰۰,۰۰۰ = ۵,۰۰۰,۰۰۰ + \text{هزینه فرصت}$$

جمع هزینه‌ها - درآمد = سود یا زیان

$$۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰ - ۳۵,۰۰۰,۰۰۰ = ۶۵,۰۰۰,۰۰۰ \text{ سود}$$

(اقتصاد دهم، صفحه‌های ۸ و ۲۵)

هزار تومان ۳۵۰: سود حاصل از خرید و فروش طلا

$$\frac{2}{5} \times 750 = 300$$

هزار تومان ۳۰۰ =

در نتیجه انتخاب فرد خرید اوراق مشارکت خواهد بود. با انتخاب خرید اوراق مشارکت منافع مورد انتظار از دومین انتخاب خوب خود (یعنی ۳۵۰ هزار تومان سود حاصل از خرید و فروش سکه طلا) را از دست داده است که اقتصاددانان به این هزینه مهم «هزینه فرصت» می‌گویند. (اقتصاد دهم، صفحه ۲۵)

۱۵۸. گزینه ۱ صحیح است.

الف) نادرست، در کشور ما شرکت توانیر به دلایل طبیعی انحصارگر در فروش کالای خود به شمار می‌روند نه به دلایل قانونی.
ب) نادرست، با فرض ثابت بودن سایر عوامل مؤثر بر تقاضای یک کالا با افزایش درآمد تقاضا برای کالای نرمال یا معمولی افزایش پیدا می‌کند نه تقاضا برای کالای مکمل.
ج) درست، نمونه بارز مالیات بر مصرف در ایران، مالیات بر مشروبات غیرالکلی ماشینی و مالیات بر دخانیات است.
د) نادرست، در کشورهایی که سازوکار مالیات بر ارزش افزوده برقرار است، کسب و کارها منبع مالیات را از فروش خودشان جمع‌آوری می‌کنند نه از خرید خودشان. (اقتصاد دهم، صفحه‌های ۴۹، ۵۱ و ۶۳)

۱۵۹. گزینه ۲ صحیح است.

الف) مزیت مطلق یعنی کشوری می‌تواند محصولی را به صرفه‌تر و با هزینه کمتر نسبت به دیگر کشورها تولید کند. در تولید قهوه، کشور فرانسه با هزینه کمتری نسبت به سایر کشورها تولید می‌کند. بنابراین در تولید قهوه مزیت مطلق دارد. (رد گزینه‌های ۱ و ۳)
ب) کشور آلبانی در تولید هیچ‌کدام از محصولات مزیت مطلق ندارد اما قهوه را با هزینه کمتری نسبت به شکلات تولید می‌کند. بنابراین طبق مفهوم مزیت نسبی، آلبانی باید بر تولید قهوه تمرکز کند. (رد گزینه ۴)
ج) کشور ایتالیا باید بر تولید شکلات تمرکز کند و قهوه مورد نیاز خود را از کشور فرانسه وارد کند. (اقتصاد دهم، صفحه‌های ۷۲ و ۷۳)

۱۶۰. گزینه ۱ صحیح است.

الف) بسیار روشن است که پیش از شکل‌گیری یک کسب و کار جدید کارآفرین به این فکر کند که به تنهایی دست به اقدام بزند یا اینکه با فرد دیگری شریک شود یا حتی کار جدید را عام‌المنفعه انجام دهد.
ب) افرادی که درآمدشان به صورت غیرطبیعی زیاد است و خانه و خودروی گران‌قیمت دارند اما در میان مردم بدنام‌اند. اگر سراغ آنها را از مردم درستکار بگیری به شما هشدار می‌دهند که با آنها نشست و برخاست نکنید این دسته از انسان‌ها معمولاً راه‌هایی را بلدند که می‌توانند به قول خودشان از آب کره بگیرند. آنها معمولاً از رانت‌ها و موقعیت‌هایی که با فریب و ظاهرسازی به دست می‌آورند سوء استفاده می‌کنند و به درآمدهای کلانی دست می‌یابند. (اقتصاد دهم، صفحه‌های ۹ و ۱۳)

۱۵۴. گزینه ۲ صحیح است.

الف) اگر پای درد و دل کارآفرینان و صاحبان شرکت‌ها و صنایع تولیدی بنشینید تا اندازه‌ای می‌توانید از عوامل بیکاری و فقر کشور، اطلاعاتی به دست آورید. یکی از این گلايه‌ها، بازپرداخت وام‌های کلان بانکی است. (رد گزینه ۴)
ب) قانون‌های متعدد، متناقض و دائماً در حال تغییر بر بی‌ثباتی فضای کسب و کار دامن می‌زند.
در گزینه ۱ قسمت الف) مشکلاتی مانند بازپرداخت وام‌های بانکی فقط شامل فقر نسبی نمی‌شود و در گزینه ۳ قسمت ب) بی‌ثباتی در فضای کسب و کار ایجاد می‌شود نه بی‌ثباتی در قیمت‌ها. (اقتصاد دهم، صفحه ۹۰)

۱۵۵. گزینه ۲ صحیح است.

مالیات بر شکر (مالیات بر مصرف) $\times \frac{1}{8} =$ مالیات بر درآمد الف)
میلیون تومان $15 = 120 \times \frac{1}{8}$
مالیات بر درآمد + مالیات بر دارایی = مالیات مستقیم
(رد گزینه‌های ۳ و ۴) میلیون تومان $85 = 70 + 15 =$ مالیات مستقیم
توجه کنید: در مالیات بر دارایی، میزان مالیات بر ارث نهفته است.
عوارض گمرکی و خدماتی (عوارض خودرو) = مالیات غیرمستقیم
مالیات بر ارزش افزوده + مالیات بر مصرف (مالیات بر شکر) +
میلیون تومان $176 = 32 + 120 + 24 =$ مالیات غیرمستقیم
میلیون تومان $15 =$ مالیات بر درآمد = مهم‌ترین نوع مالیات ب)
میلیون تومان $14 = 70 \times \frac{1}{5} =$ مالیات بر ارث (مهم‌ترین نوع مالیات بر دارایی) ج)
(اقتصاد دهم، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۳)

۱۵۶. گزینه ۱ صحیح است.

الف) نادرست، در خرید ماشین ظرفشویی سهولت در تعمیرات مربوط به مرحله سوم تعیین معیارها از خرید مقایسه‌ای می‌باشد: معیارهایی که عملاً برای افراد هنگام انتخاب مهم است مثلاً در خرید یخچال جادار بودن، مصرف انرژی، سهولت تعمیرات و زیبایی ظاهری و نیز ایرانی بودن محصول برای خرید مهم است.
ب) درست، استفاده از بطری نوشابه جهت نگهداری از گیاهان مربوط به موارد «ب» می‌باشد. استفاده از چیزی بیش از یک بار یکی از روش‌های مصرف مسئولانه (روش «ب») است: بهینه مصرف کردن، بازیافت، بازسازی، بازداشتن (از اسراف و زیاده‌روی) بازتفکر (کالای دیگر) باز مصرف (استفاده چندباره از کالا)
ج) نادرست، عدم رعایت اولویت در به‌کارگیری سرمایه‌های شخصی و ملی از جمله موارد اسراف است نه اتلاف. اگر مفهوم اتلاف را به معنای دور ریختن و هدر دادن منابع در نظر بگیریم، اسراف مفهومی عام‌تر از اتلاف است.
د) نادرست، داشتن الگوی برای خرج کردن علاوه بر آنکه نشان‌دهنده شخصیت عقلانی و منطقی افراد است، به آنها در برنامه‌ریزی اقتصادی نیز کمک می‌کند نه در صرفه‌جویی. (اقتصاد دهم، صفحه‌های ۱۴۴ و ۱۴۷ تا ۱۴۹)

۱۵۷. گزینه ۲ صحیح است.

بهترین انتخاب، انتخابی است که بیشترین منافع را برای فرد داشته باشد.
هزار تومان $450 = 15 \times 30 =$ سود حاصل از خرید اوراق مشارکت
هزار تومان $135 = 750 \times \frac{18}{100} =$ سود حاصل از سرمایه‌گذاری در بانک